The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.

Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", inc. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792. Cable address: Latamerika. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

WEDNESDAY, OCTOBER 31, 1956.

LATVIJA

AMERIKĀ

87./520. n-rs. TREŠDIEN, 1956. G. 31. OKTOBRĪ 6. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. — EM 8-0792. Telegrammu adrese — Latamerika. ASV redakcija — Arnolds Zvēriņš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; tekstā $2.80—$5.60 par vienas collas slejas telpu.

Atbalstīsim ungārus cīņā par brīvību!

KAM ZVANI SKAN?

UNGĀRU FEDERĀCIJA KANADĀ AICINA ZIEDOT ASINIS CĪNĪTĀJIEM.

Veidojas ungāru brīvprātīgo leģions trimdā.

Pēdējo dienu notikumi Eiropā, kur pret pelēcīgi ziemīgajām debesīm augstu šaujas brīvības cerību liesmas un kur dobji bēŗu zvani saplūst vienā dunoņā ar rīta ausmas iezvanītājiem, ir atmodinājuši daudzas iemigušas sirdis, lai tās sāktu pukstēt līdz visu apspiesto cilvēku liktenīgajai cīņai.

Ungārijas patriotu 7 dienu izmisīgā cīņa Rietumu pasaulei parādījusi visskaidrāk un asāk nežēlīgo patiesību: 20.000 nonāvētu, 50.000 ievainoto.

Lai tomēr palīdzētu saviem brīvības cīnītājiem — kas nav tikai Ungārijas, bet mūsu visu daļa — Ungāru federācija Kanadā aicina un lūdz pieteikties brīvprātīgos, kas būtu ar mieru ziedot asinis ievainotajiem, aicina ziedot līdzekļus cietušo apgādei un brīvprātīgo transportam uz cīņu vietām.

Mēs nezinām, kam zvani skan — un to nedrīkstam arī prasīt. Šie bēŗu un brīvības zvani var katru brīdi būt liktenīgi arī mums, latviešiem. Tādēļ ziedosim savas asinis vai arī līdzekļus viņu cīnītājiem.

Visi, kas vēlētos sniegt kāda veida palīdzību, lūgti stāties sakarā ar ungāru draudzes Toronto vadību, zvanot EM 8-4149, vai arī iemaksājot naudu DV kasierim P. Ratniekam, 123 Huron St., LA redakcijā.

NEDOMĀSIM — KAM ZVANI SKAN — VARBŪT TIE SKANĒS ARĪ MŪSU ZEMĒ.

V. Mukts,
DV KV pr-ks

APSPIESTĀS NĀCIJAS LŪDZ PALĪDZĪBU

Cik cilvēku dzīvību vēl jāziedo, lai brīvā pasaule paceltu savu balsi?

Apspiesto Eiropas nāciju asambleja 25. oktobrī savās telpās sasauca preses konferenci, kurā bija ieradušies liels skaits žurnālistu, to starpā arī lielo Ņujorkas laikrakstu pārstāvji. Asamblejas prezidents Dr. V. Māsēns iepazīstināja amerikāņu preses pārstāvjus ar soļiem, kādus asambleja spērusi sakarā ar sacelšanos Polijā un Ungārijā. Asambleja griezusies ar aicinājumu pie brīvās pasaules tautām atbalstīt Vidus- un Austrumeiropas tautu cīņu par brīvību un neatkarību, lūdzot [illegible] visu iespējamo, lai atturētu Padomju Savienību lietot savus bruņotos spēkus mūsu tautu apklusināšanai. Ar ieroču varu apspiežot sacelšanos Ungārijā, Padomju Savienība izdarījusi jaunu agresiju, rupji pārkāpjot Apvienoto Nāciju chartu.

Asamblejas prezidents nosūtījis telegrammu AN ģenerālsekretāram, kurā izsaka cerību, ka AN beidzot piešķirs uzmanību tautu ciešanām padomju koloniālisma jūgā. „Mēs lūdzam, lai ungāru tautas upuri pamodinātu AN sirdsapziņu," teikts telegrammā. Atsevišķa telegramma nosūtīta AN Drošības padomes prezidentam ar lūgumu nekavējoties sasaukt Drošības padomi, lai apspriestu Padomju Savienības iejaukšanos Polijas un Ungārijas iekšējās lietās.

Bez tam telegramma nosūtīta visām Āzijas un Afrikas valstīm, kuras pag. gadā piedalījās Bandungas konferencē. Telegrammā atgādināts, ka šīs valstis apsolījušas atbalstīt tautu pašnoteikšanās principu. Padomju Savienība tagad pārkāpusi šo principu ar savu militāro iejaukšanos Polijas un Ungārijas iekšējās lietās. „Mēs ceram uz jūsu atbalstu šinī imperiālistiskās intervencijas gadījumā," noslēgumā teikts telegrammā.

„Cik daudz cilvēku dzīvību vēl būtu jāziedo, lai brīvā pasaule reiz paceltu savu balsi pret komūnistiskiem apspiedējiem?" savā uzrunā preses pārstāvjiem jautāja Dr. Māsēns.

Tuvākus paskaidrojumus uz žurnālistu jautājumiem sniedza poļu un ungāru pārstāvji.

UNGĀRIJAS JAUTĀJUMS APV. NĀCIJĀS

UZ SAV. VALSTU, ANGLIJAS UN FRANCIJAS IEROSINĀJUMU APVIENOTO NĀCIJU DROŠĪBAS PADOME SVĒTDIENĀ SANĀK UZ ĀRKĀRTĒJU SĒDI, LAI PĀRRUNĀTU PADOMJU SAVIENĪBAS KARASPĒKA IEJAUKŠANOS UNGĀRIJAS NEMIEROS.

Apvienotajās Nācijās Ņujorkā. Svētdien, 28. oktobrī uz ārkārtēju sēdi sanāca Apvienoto Nāciju Drošības padome cerībā panākt asinsizliešanas pārtraukšanu Ungārijā un līdz ar to pierādot ungāru tautai, ka tā nav tikusi aizmirsta. Drošības padomes debates atklāja Pad. Savienības delegāts Soboļevs, deklarējot, ka Ungārijas jautājums atrodas ārpus Apvienoto Nāciju darbības robežām. Tai pašā laikā Pad. Savienība nostājās pret Ungārijas jautājuma uzņemšanu Drošības padomes sēdes darba kārtībā. Šo jautājumu nobalsojot, Pad. Savienība zaudēja ar 9:1, Dienvidslavijai atturoties. Pirms debašu sākuma Drošības padome saņēma Ungārijas komūnistu valdības sūtītu vēstuli, kurā pēdējā protestē pret Rietumu sabiedroto priekšlikumu „jaukties Ungārijas iekšējās darīšanās."

Padomju Savienības pārstāvis Soboļevs apvainoja Rietumu lielvalstīs mēģinājumā „radīt reakcionārās pagrīdes bruņotu sacelšanos pret Ungārijas valdību", aizrādīdams, ka reakcionāru grupu atbalstīšana komūnistu valstīs esot jau sen pazīstama Sav. Valstu politika.

Pretkomūnistu demonstrācija 27. okt. Toronto

Ungāru grupa ar plakātu: 20.000 nonāvēto. J. Kreiļa uzņ.

EIROPAS TAUTU KAROGI NOLIECAS UNGĀRIJAI

Plašajā sēru gājienā, ko sestdien, 27. oktobrī Toronto bija rīkojusi Ungāru federācija, lai noliktu vainagu savu kritušo cīnītāju piemiņai, pie dalījās ap 4000 cilvēku, arī ap 300 latviešu, nesdami plakātus un savu naciju karogus. Blakus Ungārijas sērās tītajām krāsām plīvoja arī Latvijas, Lietuvas un Igaunijas karogi. Nākošā dienā ungāri demonstrēja Otavā pie valdības ēkas un krievu sūtniecības, kurp korso braucienā devās 600 automašīnas. J. Kreiļa foto

AR VĀRDIEM VIEN NEPIETIEK

SAVIENOTO VALSTU PREZIDENTS EIZENHAUERS NOŽĒLO PADOMJU SAVIENĪBAS BRUŅOTO SPĒKU IEJAUKŠANOS UNGĀRIJAS REVOLUCIJĀ UN APGALVO, KA ASV AUSTRUMEIROPAS TAUTAS NAV AIZMIRSUŠAS UN NEKAD NEAIZMIRSĪS.

Ņujorkā. Pēc divreizējas telefona sarunas ar ārlietu ministru Dallesu, Sav. Valstu prezidents Eizenhauers pagājušās nedēļas nogalē Ņujorkā izteicās, ka notikumi Ungārijā norāda, ka Padomju Savienības karaspēks tur ir palicis nevis tādēļ, lai pēdējo pasargātu no ārējās agresijas, kā to krievi turpina apgalvot, bet gan kā okupācijas karaspēks, lai virzītu Ungāriju Padomju Savienības interesēs.

„Sav. Valstu acīs," sacīja prezidents, „notikumi Ungārijā atkārtoti izrāda ungāru tautas vēlēšanos pēc brīvības. Ungāru studentu un strādnieku prasības ietilpst to cilvēku robežās, kādas pienākas mums visiem, kādas tiek atzītas Apvienoto Nāciju chartā, un kādas ir garantētas ungāru tautai 1947. gadā parakstītā miera līgumā.

„Sav. Valstis nožēlo padomju bruņoto spēku iejaukšanos Ungārijā," turpināja prezidents. „Sakarā ar miera līgumu padomju karaspēks nedrīkstēja atrasties Ungārijā. Tagad ir nepārprotami pierādījies, ka padomju karaspēks Ungārijā nav vis, lai pēdējo pasargātu no ārējās agresijas, bet gan, lai turpinātu svešas varas okupāciju Ungārijā, šīs svešās varas interesēs."

Sakarā ar prezidenta Eizenhauera runu Rietumu diplomātiskie lietpratēji norāda, ka prezidents jo sevišķi centies uzsvērt faktu, ka Padomju Savienības karaspēka atrašanās iemesli Ungārijā nav tādi, kā to apgalvo Padomju Savienība. Miera līgums, kuŗu savā runā pieminēja prezidents Eizenhauers, tika parakstīts Parīzē, 1947. gada 10. februārī. To parakstīja Padomju Savienība, Sav. Valstis, Anglija, Francija, Čechoslovakija, Dienvidslavija un Ungārija.

Līgumā tika paredzēts, ka Padomju Savienības karaspēks izvāksies no Ungārijas nākamo 90 dienu laikā — atstājot vienīgi zināmas padomju armijas daļas sakaru uzturēšanai un sakaru līniju nodrošināšanai ar padomju okupācijas spēkiem Austrijā. Bet 1955. gada 15. oktobrī pēdējās sarkanarmijas vienības izvācās no Austrijas, un krievi bija spiesti meklēt jaunus aizbildināšanās iemeslus savas armijas turēšanai Ungārijā. Tas tika panākts ar Varšavas līguma palīdzību, nodibinoties Padomju Savienības organizētai Austrumeiropas aizsardzības organizācijai.

Sakarā ar organizācijas statūtiem padomju karaspēkam tika dotas uzturēšanās tiesības Ungārijā — lai pasargātu pēdējo no ārējās agresijas.

PIEDALĪSIMIES PRETKOMŪNISMA DEMONSTRĀCIJĀ

TĀ NOTIKS 3. NOVEMBRĪ TORONTO

Sakarā ar asiņainajiem notikumiem Ungārijā, Mutual Cooperation līga 28. oktobrī Sv. Andreja baznīcas zālē bija sasaukusi visu apspiesto tautu organizāciju pārstāvjus uz apspriedi, lai reaģētu uz Ungārijas notikumiem.

Sanāksmes dalībnieki vienojās par plaša mēroga demonstrācijas rīkošanu Toronto. Demonstrācija notiks sestdien, 3. novembrī, plkst. 3 p.p. Pulcēšanās vieta Bay un Fleet ielu stūrī. Gājiena maršrūts Bay Fleet ielu stūris, tālāk pa Yonge ielu līdz Wellesley ielai un pa Wellesley ielu līdz parlamenta ēkām Wellesley un Queenspark, kur uzrunu aicināts teikt viens no Kanadas armijas ģenerāļiem.

Lai šī demonstrācija būtu iespaidīgāka, svarīgi ir, lai lielāks būtu dalībnieku skaits. Tāpēc lūgtas visas organizācijas, kā arī ikviens tautietis tajā piedalīties. Demonstrācijas noorganizēšanai ir radītas speciālas komisijas, kas veiks attiecīgos priekšdarbus. Sīkāku demonstrācijas norisi izziņosim LA 3. novembra numurā.

Bez tam sanāksmes dalībnieki apsvēra memoranda iesniegšanu Apvienotajām Nācijām. Šai vajadzībai latviešu delegācijas pārstāvji nodeva līgas prezidijam attiecīgu projektu izkārtošanai.

Šinī līgā kā pr-ka vietn. ir latvietis Austriņš, kas, ļoti aktīvi darbodamies, bija noorganizējis Toronto demonstrāciju jau pag. sestdienā. Sanāksmē latviešu organizāciju pārstāvji bija ieradušies: LNAK — A. Svenne, DV — Mukts, Katoļu kult. centrs — P. Erts, TLB — Pētersons, Latviešu informācijas centrs — Goba.

Mutual Cooperation līga jau sestdien nosūtījusi sekojoša satura telegrammu: „Vienībā ar mūsu ungāru brāļiem, kuŗu zemē krievu imperiālisti pastrādā krimnālrakstura noziegumus, visas Mutual Cooperation līgā esošās nācijas prasa jūsu palīdzību visu komūnistu apspiesto tautu atbrīvošanai." Šī telegramma nosūtīta prezidentam Eizenhaueram, St. Lorānam, Apvienoto Nāciju ģenerālsekretāram, min. prezidentam Īdenam un premjēram Pino.

Sanāksmē latviešu delegācijas iesniegtā ultimāta projekts ir daudz plašāks par šo telegrammu.

Francija apsūdz Ēģipti Apvienoto Nāciju Drošības padomē

FRANCIJA PIEPRASA DROŠĪBAS PADOMEI IZMEKLĒT FRANČU VALDĪBAS SŪDZĪBU, KA ĒĢIPTE NELEGĀLI ATBALSTA NACIONĀLISTU NEMIERNIEKUS ALŽĪRIJĀ.

Apvienotās Nācijās, Ņujorkā. Apvienoto Nāciju Drošības padomei, kam līdz šim vēl nav izdevies atrisināt Ēģiptes un Rietumu sabiedroto domstarpība Suecas kanāla pārraudzības jautājumā, pagājušās nedēļas nogalē tika iesniegta izmeklēšanai Francijas sūdzība, ka Ēģipte nelegāli atbalsta nacionālistu nemierniekus Alžīrijā.

IZRAĒLA MOBILIZĒ

Jeruzalemē. — Ēģiptes un Jordanas armiju virspavēlniecības apvienošanās un karaspēku koncentrēšana Jordānas robežas tuvumā, — paskaidro Izraēlas valdība, — ir pietiekams iemesls, lai Izraēla uzsāktu vispārēju mobilizāciju. Telavīvas laikraksti ziņo, ka pašreiz Izraēla atrodas lielāku briesmu priekšā kā jebkad pēdējo 8 gadu laikā.

BRĪVĪBAS CĪŅAS UNGĀRIJĀ

KOMŪNISTI UNGĀRIJĀ NOGALINĀJUŠI APM. 20.000 IEDZĪVOTĀJU, IEVAINOTO SKAITS SASNIEDZ APM. 50.000.

Pagājušā nedēļā Ungārijas galvaspilsētā Budapeštā sākās līdz šim asiņainkā sacelšanās pret komūnismu un Pad. Savienības virskundzību kopš Otrā pasaules kaŗa. Sacelšanās apspiešanai Ungārijas komūnistu valdība izsauca talkā Pad. Savienības karaspēku, līdz ar to sākot masveidīgu tautas izkaušanu.

Ja no Polijas Padomju Savienība izdarīja pārdomātu politisku atkāpšanos, neparādot savu īsto seju, tad tas, kas tagad notiek Ungārijā, visai pasaulei nepārprotami pierāda kādas tautas ārkārtīgo naidu pēc desmit gadu ciešanām Pad. Savienības jūgā, tai pašā laikā atmaskojot komūnistu paņēmienus, kas nav mainījušies kopš Staļina laika, brīvības tieksmju savaldīšanai.

MEŽONĪGĀS ASINSIZLIEŠANAS IZNĀKUMĀ — KOMŪNISTU „VALDĪBA"

Otrdien, 23. oktobrī tūkstošiem ungāru studentu un jauniešu demonstrēja Budapeštas ielās, saucot: „Krievus ārā". „Mēs gribam Nadžiju!" un „Nost ar Gero!" (Gero, kādreiz Rākoši „labā roka", stājās amatā padzīta Rakoši vietā). Ungrijas valdība, kas neuzticējās 175.000 vīru lielajai ungāru armijai, nekavējās izsaukt krievu okupācijas karaspēka palīdzību nemieru apslāpēšanai. Lai daļēji apmierinātu nemiernieku prasības, partijas centrālkomiteja iecēla Nadžiju ministru prezidenta amatā, bet paturēja Gero kā partijas vadītāju.

Trešdien, 24. oktobrī pl. 4,30 no rīta Budapeštā ieripoja 80 tanku, lielākā skaitā bruņoto automašīnu un artilerijas atbalstīti, 10.000 sarkanarmiešu, „lai likvidētu nemierniekus un kontrrevolūcionāro sacelšanos", kā to ziņoja Budapeštas radio. Ap pusdienas laiku jau sāka likties, ka sacelšanās būs apturēta. Bet tad vairāki simti studentu un strādnieku noorganizēja protesta demonstrāciju Budapeštas Parlamenta laukumā, pieprasot Gero padzīšanu. Bez jebkāda iemesla ungāru drošības policija atklāja uguni pret demonstrantiem . . . un drošības policijai pievienojās krievu artilerija un ložmetēji, izkaujot neapbruņotos demonstrantus. Masveidīgā slepkavība Parlamenta laukumā pilnīgi pārvērta visu līdzšinējo nemieru nokrāsu, jo tagad pret krieviem un komūnistiem kājās cēlās visa Budapešta. Ungāru karavīri vai nu atdeva savus ieročus nemierniekiem, vai arī pievienojās paši strauji augošajām brīvības cīnītāju rindām. Sav. Valstu sūtniecības priekšā bija salasījies demonstrantu pūlis, kas kliedza: „Strādnieki tiek slepkavoti — mums vajadzīga palīdzība!"

Nemiernieki prasīja nekavējoties dibināt pagaidvaldību, kurā ieietu revolūcionāru izvēlēti pārstāvji. Nekavējoties Padomju Savienības karaspēka izvākšanos no Ungārijas territorijas. Publisku tiesāšanu visiem Parlamenta laukuma asinspirtī vainīgajiem. Visu politisko ieslodzīto atbrīvošanu. Drošības policijas likvidēšanu.

Nevienlīdzīgās cīņas turpinājās visu nakti. Padomju tanki bombardēja namu blokus. Ungāru brīvības cīnītāji uzbruka komūnistu tankiem ar Molotova kokteiļiem . . .

Ceturtdien, 25. oktobrī. Kaujas turpinājās. Budapeštas radio ziņoja, ka nemiernieku starpā esot „daudz" kritušu un „tūkstošiem" ievainotu. Kāds austrietis, kam bija laimējies izkļūt no Budapeštas un sasniegt Vīni, zināja stāstīt, ka kritušo skaitu jau varot rēķināt uz 5000. Pēcpusdienā ministru prezidents Nadžijs Budapeštas radiofonā ziņoja, ka viņš cerot uzsākt sarunas ar krieviem par padomju karaspēka izvākšanu no Ungārijas — tiklīdz valstī būšot iestājusies kārtība. Tālāk Nadžijs apsolīja vispārēju amnestiju tiem, kas noliks ieročus līdz kādai noteiktai stundai. Divas reizes šī stunda tika pārcelta, līdz ministru prezidents izšķīrās atstāt amnestiju spēkā uz nenoteiktu laiku.

Piektdien, 26. oktobrī. Beļgu diplomāti, kas bija ieradušies Vīnē no Budapeštas, stāstīja, ka visi Ungārijas rietumi atrodoties nemiernieku rokās. Piecas ungāru armijas divīzijas pilnā sastāvā esot pārgājušas nemiernieku pusē. „Brīvības" raidstacijas Čechoslovakijas un Dienvidslavijas robežu tuvumā sāka savus raidījumus. Budapeštas radiofonā ministru prezidents aicināja nemierniekus nolikt ieročus, lūdzās armiju, lai tā paliktu lojāla savai valdībai. Brīvības cīnītāji turpināja cīņu.

Sestdien, 27. oktobrī kaŗš jau bija pārņēmis visu Ungāriju, ungāru tautai un ungāru armijai daļām sviežot savus spēkus cīņā pret Padomju Savienības karaspēku un ungāru drošības policiju. Padomju Savienības armija starplaikā bija paspējusi saņemt papildspēkus no Rumānijas un Padomju Savienības. Pie Austrijas robežas drošības policija atstāja savus posteņus, acīmredzot, lai pastiprinātu krievu spēkus Ungārijas austrumos. Līdz ar to Ungārijas brīvības cīnītājiem pavērās ceļš uz Austriju un pa šo ceļu Ungārijā jau ir sākuši plūst medikamenti un asinis ievainoto ārstēšanai. „Mums ir jāatgūst pilnīga brīvība," Austrijas robežsargiem stāstīja kāds jauns ungāru cīnītājs, „vai arī jāmirst."

Svētdien, 28. oktobrī. Ungārijā sāk notikt gluži neticamas lietas. Valdības radio no Budapeštas gandrīz lūgtin lūdzas, lai nemiernieki noliek ieročus, lai strādnieki atgriežas savās darba vietās. Ministru prezidents Nadžijs zvēr, ka pildīs visus nemierniekiem dotos solījumus. Komūnistu partijas centrālkomiteja nolemj partijas vadību uzticēt sešu vīru prezidijam, kuŗu vada jaunieceltais partijas pirmais sekretārs Kadars. Visi seši prezidija pārstāvji ietelp arī jaunajā Ungārijas valdībā.

No nemierniekiem Čechoslovakijas un Ungārijas robežas tuvumā saņemta ziņa, ka krievu virsnieku vadībā čechu karavīri rok tranšejas, it kā baidīdamies no ungāru nemiernieku uzbrukuma. Tas, ka Čechoslovakijā atrodas padomju karaspēks, Rietumiem ir atkal pilnīgi jauna ziņa!

Pirmdien, 29. oktobrī Ungārijas ministru prezidents paziņoja, ka padomju karaspēks atstājis Budapeštu un ka tas vairs turpmāk nepiedalīsies cīņās pret nemierniekiem. Visas padomju armijas vienības atgriezušās savās kaujas bazēs (Ungārijas robežās). Nadžijs solījās nekavējoties uzsākt sarunas ar Padomju Savienību par krievu izvākšanos no Ungārijas territorijas. Tai pašā laikā solot likvidēt nīsto ungāru drošības policiju.

Lai gan Nadžija radioraidījumi no Budapeštas tiek uzņemti ar visnārēju sajūsmu, nemiernieki ionrojām izrāda piesardzīgu neuzticību un par ieroču nolikšanu vēl nedomā. Augot valdības koncesijām, aug nemiernieku prasības. Kāda pretkomūnistu raidstacija pieprasīja tūlītēju padomju karaspēka izvākšanos (zem baltiem karogiem), brīvas vispārējas vēlēšanas Ungārijā un Ungārijas izstāšanos no Pad. Savienības vadītā Varšavas līguma resp. Austrumeiropas aizsardzības organizācijas.

LATVIJA

> Draugi grib mūs asimilēt,
> Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
> Bet mēs gribam palikt latvieši.
> Archibīskaps T. GRĪNBERGS

NACIONĀLKOMŪNISMS

K. KAMPE

Internacionālisms, stādīts pretim nacionālismam, ir nedabisks jēdziens, Intrenacionālu cilvēku nemaz nav, katrs pieder pie kādas tautas ar tās valodu un kultūru. Ja runā par internacionālu reliģiju vai internacionālu kapitālismu, tad tikai tādā nozīmē, ka dažu valstu un reliģiju organizācijas ir veidotas pēc līdzīgiem principiem. Ja runa ir par internacionālu kapitālismu, kas ar materiālu vērtību palīdzību tur savā varā vairākas tautas, tad arī tā ir parādība, kas ierobežo vienas vai otras tautas brīvību, un tautas pret to cīnās.

Marksisms ar savu dogmu par „visu zemju proletāriešu savienošanos", ciktāl tas izslēdz nacionālitāti, ir nedabisks un tādēļ normāli nereālizējams princips. Proletāriāta diktātūra, kas faktiski nozīmē komūnistu partijas vai tās vadoņa diktātūru, savas internacionālās būtības dēļ neizbēgami izvirzās no vienas tautas, proletāriāta diktātūra nav diktātūra visām tautām. Internacionālais komūnisms tādēļ eo ipso nozīmē galu citu tautu neatkarībai un nacionālai patstāvībai, kādas lietas attiecbā uz tautu vēl eksistē nacionālās diktātūras valstīs.

Ciktāl krievs, vienalga, kapitālists vai komūnists, diktē tikai krievam, tā vēl ir nacionāla diktātūra, bet tiklīdz krievs sāk diktēt latvietim vai polim, tā jau ir internacionāla diktātūra. Pat cilvēks ar ļoti vāji attīstītu nacionālo pašapziņu to nevar ciest. To necieš kapitālistu valstu varā esošās kolonijiu tautas, un krievu internacionālā komūnisma diktātori šo tautu nacionālos centienus atbalsta reālāk nekā brīvā pasaule krievu komūnisma internacionālās diktātūras varā esošās tautas. Viņi gaida, lai Eiropas tautas pašas no krievu diktātūras atbrīvojas. Ja kāda atbrīvošanās no krievu internacionālās diktātūras ir iespējama, tad to var izdarīt tikai vietējās komūnistu partijas.

Tā mēs nonākam pie stāvokļa, ka pat Rietumu prese slavē komūnistus kā nacionālus varoņus. Iznāk, ka nacionālismu Rietumeiropā ir spējīgi atklāti reprezentēt vairs tikai komūnisti. Un nu jau mēs pazīstam divus tādus nacionālus varoņus: Tito un Gomulku, kas abi reprezentē nacionālkomūnismu.

Rietumu valstsvīri domā, ka šis process komūnisma varu vājina. Atzīstot nacionālismu kā spēka faktoru, jāsaka, ka šis process komūnisma varu stiprina, jo tas izslēdz no poļu un dienvidslavu pretestības komūnismam nacionālo momentu — cīņu par tautas kā tādas neatkarību no krievu tautas. Saka pat, ka poļi nīstot krievus vairāk kā komūnismu.

Paliek jautājums par nacionālkomūnisma likvidēšanu, bet tas nebūt nav kļuvis vieglāks. Nacionālkomūnistu solidāritātei psīchologiski jābūt stiprākai kā internacionālo komūnistu padotībai Maskavas diktātam. Turklāt nacionālie komūnisma diktātori labi zina, ka viņi var pastāvēt, tikai viens otra diktātūru visiem spēkiem atbalstot. Un nav taču liela starpība, kā viņi diktē, ja diktē to pašu Marksa mācību. Katrs tikai grib kopīgo runu teikt savā vārdā.

Ja komūnisti izdarītu brīvas vēlēšanas, viņu vara tai pašā laikā izbeigtos. Ja kāda tauta nacionālkomūnisma varu mēģinātu gāzt revolūcijas ceļā, nacionālie diktātori sauktu palīgā Maskavu, kā to jau darīja Ungārija, un Maskava ietu palīgā tikpat droši, kā Rietumi neietu palīgā cīnītājiem par demokratiju.

Chruščevs, atzīstot Tito, ir atkāpies no staļiniskās absolūtā diktāta ģenerāllīnijas, kas nosaka pat tādas lietas, kā — kur, cik un kurā datumā sēt vai stādīt. Ķīniešiem Maskavā ne tikai to, bet daudz ko citu nevarēja pateikt, un ķīnieši pat aicināja Poliju sekot Dienvidslavijas paraugam. Staļinisko ģenerāllīniju vienkārši nevar vairs noturēt. Krievu komūnistus pašus piespiedīs kļūt par titoistiem, bet šis process nemazinās komūnisma varu un neapturēs tā ekspansiju. Ja Rietumi izlaipoja no kara pret internacionālo komūnismu, tad būs jākaro pret nacionālkomūnismu tai pašā internacionālajā apmērā, jo diktātoriska solidāritāte ir stiprāka par demokratisko saprašanos.

DAUGAVAS VANAGI

1956. GADA ZIEMASSVĒTKU ZIEDOJUMU VĀKŠANAS AKCIJA

Sakarā ar DV Kanadas valdes lēmumu DV Hamiltonas nodaļa uzsāk ziedojumu vākšanu 15. oktobrī.

Šogad, tāpat kā citus gadus hamiltonieši vāks ziedojumus ar 21 sarakstu kara invalīdu, bāreņu, trūkumcietēju Vācijā un tautiešu vergu nometnē aprūpei. Ziedotāji tiek laipni lūgti norādīt, kam ziedojums domāts, vai arī to var izlietot pēc DV ieskatiem.

Šogad DV Hamiltonas nodaļas valde lūgusi nākt ziedojumu vākšanas talkā sekojošus Daugavas Vanagus:

Martu Kuncāni, Olgu Maki, Mirdzu Liepiņu, Austru Bukovsku, Zigrīdu Erdmani, Alfonsu Zībeni, Augustu Zeipu, Jāni Dubinski, Alfrēdu Balodi, Edgaru Veldri, Gunāru Auniņu, Jāni Breikšu, Ernestu Krastu, Jāni Galliti, Arvīdu Kalupnieku, Viktoru Martinaiti, DV Hamiltonas nod. Sporta kopu „Sparta", Pēteri Immuru, Ojāru Ieviņu, Vili Miķelsonu un Hugo Kalniņu.

Ziedojumu vākšanu nobeigs 15. decembrī. Ziedojumu vākšanas sarakstus valde izsūtīs tuvākā laikā.

INDIANĀPOLES DV SAVĀC 250 DOLARUS

DV Indianāpoles nodaļas ziedojumu vākšanas vasaras akcija aprūpei devusi $250,00 — lielāko summu, kas savākta kādā atsevišķā vākšanas laikā. No tās $160,00 izlietoti sainīšu nosūtīšanai Sibirijas vergu nometnēs atrodošamies tautiešiem, $59,50 nodoti DV ASV centrālajai valdei Eiropā atrodošos grūtdieņu atbalstam, $20,00 atvēlēti Klaviņu bāreņu atbalstam Denvillē, Ohaio, bet $10,50 izlietoti CARE saiņu nosūtīšanai uz Vāciju pēc ziedotāja vēlēšanās.

Visatsaucīgāk ziedojuši Augusts Šteins — $10,00 un $10,50 CARE saiņiem uz Vāciju pēc ziedotāja norādījumiem, Benjamiņa Zoba ģimene — $8,00 un A. un V. Ozoliņi —$7,00. Pa $5,00 ziedojuši Kārlis Bērtiņš, Jānis Bērzājs, Ignats Dabars, Olģerts Dombrovskis, Jānis Lazdiņš, Z. Sece, Roberts Strīķis, Elmārs Šlaukstiņš, P. Sarkanais, Vitolds Uršulskis un Roberts Zvejnieks.

G. Gr.

10 GADU IECEĻOTĀJU PALĪDZĪBAS DARBĀ

Intervija ar mācītāju F. Milleru Hamiltonā

Hamiltonā būs maz tādu latviešu, kas nepazītu mācītāju F. Milleru. Un kā lai viņu nepazītu, jo viņš ir palīdzējis katram latvietim, kas pie viņa griezies. Vai tā būtu darba meklēšana, dzīvokļa nepieciešamība, vai arī kādas citas rūpes, mācītājs F. Millers, vienmēr laipns, ir jūsu rīcībā un gatavs palīdzēt, cik tās viņa spēkos. Daudzi latvieši pat nezina, kāda ir ši darbu vai nu ar tiešu vai netiešu viņa palīdzību un gādību. To viņš darījis ar prieku.

Mācītājs F. Millers ir tikpat dzīvs, kustīgs un enerģijas pilns, kādu es viņu satiku pirms 5 gadiem, kad biju iegriezies Sv. Pāvila baznīcas pagrabā, lai pēc 2 mēnešu nesekmīgas darba meklēšanas beidzot dabūtu darbu ar viņa personisku ieteikumu un norādījumu.

Par savu darbu un pirmo saskari ar latviešiem māc. F. Millers stāsta ar patiku un smaidu:

„Pirmās latvietes Hamiltonā ieradās 1947. gadā; tās bija Regīna Martinaite, dzim. Mielēna, un Beatrise Pelse. 1947. gadā māc. Millers ievērojis laikrakstā „Hamilton Spectator" divu minēto daiļo dāmu foto, kur bijis minēts, ka viņas nākot no Baltijas valstīm un kā pirmās latvietes no Vācijas bēgļu nometnēm ieceļojušas Kanadā. Viņš nodomājis, ka tām jābūt luterticīgām, un tādēļ nolēmis viņas uzmeklēt, lai iesaistītu Sv. Pāvila ev. - lut. draudzē. Darba pārvaldē viņš noskaidrojis, ka minētās latvietes strādā mājsaimniecībā, un arī drīz vien saticis viņas personīgi. Latviešu ieceļotāju skaits Hamiltonā pakāpeniski audzis. Ar māc. Millera gādību noorganizēti latviešu vakari katru svētdienu Sv. Pāvila baznīcas pagraba telpās, kur samērā kupls skaits latviešu pulcējušies un lielā draudzībā un sirsnībā pavadījuši laiku pie glāzes tējas, dziedot un skatoties filmu izrādes. Māc. Millers sajūsmā iemīnas, ka skaistās latviešu dziesmas viņš esot ieskaņojis „Tape Record"; to atskaņojums vēl tagad viņu jūsminot. Māc. Millers stāsta, ka Kanadā ieceļojis pirmais latviešu mācītājs Gaudiņš, kas tolaik bijis nodarbināts pie Hydro. Māc. Gaudiņš pirmais vadījis dievkalpojumu latviešu valodā Sv. Pāvila baznīcā.

Māc. Millers ar lielu sirsnību atceras senās dienas, kad arvien vairāk un vairāk dažādu tautību ieceļotāju ieradušies Hamiltonā, kuru vidū bijis daudz latviešu. Māc. Millers saka: „ Iesākās drudžains darbs, jaunos ieceļotājus sagaidīju dzelzceļu stacijās, tad sagādāju tiem dzīvokļus un pēc tam bija jāpalīdz sameklēt darbs!"

Ieceļotāji galvenokārt nākuši no Vācijas, bijuši nabadzīgi ģērbušies un bez lieka dolara kabatā. Ar Millera starpniecību apģērbu jautājums ticis izkārtots tā, ka kādā no lielākajiem apģērbu veikaliem katrs latvietis varējis iegādāties drēbes uz nomaksu $100,00 vērtībā, protams, ar māc. Millera galvojumu. Tā viena gada laikā minētais veikals bijis izdevis drēbes latviešiem par $15.000,00 un ar gandarījumu mācītājs uzsver, ka apzinīgie latvieši savus parādus kārtojuši 100 procentīgi, un īsā laikā viss bijis atmaksāts. Māc. Millers ir izkārtojis arī naudas aizdevumus latviešiem no kādas pazīstamas bankas, tā 1950. gadā šī banka latviešiem aizdevusi ap $25.000,00. Katrs latvietis ar īstu goda prātu esot kārtojis maksājumus, un šo latviešu godīgums viņam esot vislielā balsts. Alga un pateicība par rūpēm viņu pārtrūkst, un viņš klusināt balsi, labā. Tad mācītāja stāstījumā it kā kur manāme mazs rūgtums, saka: „Vienīgais parādnieks man tomēr ir kāds Hamiltonas latvietis, viņa parāds $2,50, un tam nav nekādas materiālas vērtības, bet tas ir principa jautājums, un to es vēl neesmu aizmirsis! . . ." (Šī latvieša vārdu mācītājs atteicās minēt, vēl cerot, ka parāds tiks nokārtots).

Stāstījuma turpinājumā māc. Millers raksturo lielo latviešu ieplūdumu Hamiltonā neilgu gadu laikā, kad viņam vairs neesot bijis pa spēkam visu darbu tikt galā vienam. Viņa pirmā palīdze šai darbā bijusi L. Mauriņa kundze. Tad 1950. gadā Hamiltonā ieradies prāvests A. Skrodelis, Kanadas sinode prāvestu sūtījusi uz Sv. Pāvila baznīcu, lai viņš 6 mēnešu laikā iepazītos ar Kanadas ev. - lut. baznīcas dzīvi un darba metodēm.

Pēc L. Mauriņas viņa palīgs aprūpes darbā bijis māc. A. Voitkus, kas sākumā strādājis Hamiltonā fizisku darbu. Tā kā draudzes budžetā tas nebijis paredzēts, māc. Millers, lai nodrošinātu līdzekļus palīgmācītāja algošanai vismaz pirmajam gadam, triju dienu laikā no Hamiltonas lielākajām rūpnīcām un saviem draugiem sadabūjis — $3.000,00, un tā draudze aicinājusi māc A. Voitku par palīgmācītāju. 1952. gadā emigrācijai pieaugot ļoti lielos apmēros, Sv. Pāvila draudze tā pieaugusi, ka baznīca kļuvusi par mazu, lai tajā varētu darboties 4 dažādu tautību valodu grupas un veikt ieceļotāju aprūpes un palīdzības darbu. Nodibinās 4 jaunas draudzes — vācu, igauņu un 2 latviešu (kanadieši kopā ar Trīsvienības ev. - lut. draudzi rada 2 jaunas angļu valodas draudzes), un māc. F. Millera ietekmē un ierosinājumā 1954. gadā tiek nodibināti 4 emigrācijas un palīdzības centri ev. - lut. ieceļotāju vajadzībām. Viens no tiem atrodas Montreālā, 1522 Sherbrooke St., W., Montreal 25, P. Q., un to vada Mr. John Waldhauser. Toronto šis birojs atrodas Sv. Andreja baznīcā, 383 Jarvis at Carlton, Toronto 2, Ont., un to vada Edīte Pauley (latviete). Hamiltonā emigrācijas birojs atrodas pašā pilsētas centrā pretim pilsētas valdes ēkai, 42 James St., N., Lister Block, 228. istabā, māc. F. Millera vadībā. Ceturtais birojs ir Vindzorā, 1215 Parent Ave., Windsor, Ont., to vada māc. S. F. N. Frīdrihsens. Šos visus birojus uztur un financē ULCA (United Luth. Church of America) Kanadas sinodes tiešā pārraudzībā.

Māc. F. Millers ārpus darba birojā veic arī slimnīcu un cietuma mācītāja pienākumus Hamiltonā. Bez tiešā emigrantu aprūpes darba viņš izpalīdz arī citās ikdienas problēmās, nereti aizliekot arī labu vārdu deportācijas lietās, tā pasargājot latviešus no izraidīšanas no Kanadas. Arī dažiem latviešiem draudējusi deportācija.

Patlaban atkal notiek strauja ieceļošana Kanadā, bet galvenie iebraucēji ir vācieši — 90 proc. Kuģi iebraukšanai Kanadā no Vācijas jau aizņemti līdz janvāra mēnesim.

Sarunās nemanot pagājusi vesela stunda, un pie biroja durvīm atkal jau ieradusies vesela rinda gaidītāju, kam vajadzīga palīdzība vai padomi. Tie jaunie ieceļotāji. Šķirāmies lielā draudzībā un sirsnībā.

J. L.

LATVIEŠU ĀRSTI TORONTO
Dr. J. KAROLS, 404 Delavare Ave. tel. LE 4-1681.
Dr. P. BĀRDIŅS, 33 Dalton Rd. tel. WA 2-4608 vai WA 1-7203.
Dr. SILVIJA UŽANS, 52 Linsmore Cres., tel. GL 2892.
Dr. A. TŪTERS, 603 Sherbourne St, tel. WA 1-4478 vai WA 1-2764.
Dr. MARTA SAĻNA, 547 Hillsdale Ave, tel. MO 1864.
Dr. ED. UPENIEKS, 500 College St., tel. LE 4-5196.
Dr. L. UPENIEKS, 1270 Weston Rd. tel.: RO 2-0962; CH 4-2081.
GALDIŅA APTIEKA, 19 St. John's Rd., tel. RO 2-9543.

KANADĀ

TORONTO

Inženieru un techniķu kopas sanāksme notiks piektdien, 2. novembrī, pl. 8 v., 198 Osler ielā. Inž. elektriķa H. Vilka referāts: Elektrifikācijas problēmas Zviedrijā un Latvijā. Aicināti kopas dalībnieki un interesenti.

NIAGARA

Niagaras latv. sporta klubs rīko jautru Mārtiņa vakaru ar deju, priekšnesumiem un Mārtiņa zoss cepeti 10. novembrī, 233 Hickson St., Glenview kluba telpās. Rīkotāji lūdz viesus ierasties zālē laikā no pkst. 19,00 līdz 19,25, lai netraucētu vakara uzvedumu, kas sāksies precīzi plkst. 19,30 ar baleta, stepa, akordeona un Sv. Katarīnes drāmatiskās kopas dalībnieku piedalīšanos. Vakara noslēgumā deja. Būs īpašs Mārtiņu vakara zāles dekorējums. Ieeja visam vakaram $1,25.

HAMILTONA

Teātra izrāde „Minchhauzena precības" Hamiltonā notiks svētdien, 11. novembrī, pl. 3 p.p., Sv. Michaēla zālē, James St., N.

Lāčplēša svētkus un Latvijas valsts neatkarības dienu Hamiltonā šogad atzīmēs sestdien, 17. novembrī, pl. 6,15 Royal Connaught hotelī. Svētku runu teiks LNAK padomes priekšsēdis prof. A. Dreimanis no Londonas. Koncerta daļā dziedās Alma Skudra- Kārkliņa un vīru koŗa „Viesturs" Sv. Katarīnes - Niagaras un Hamiltonas nodaļas diriģenta Jāņa Cīruļa vadībā. Pēc koncerta saviesīgs vakars.

HLB iecerējusi rīkot Hamiltonā kultūras dienas ar vietējo spēku piedalīšanos. Paredzēts literārs vakars ar sekojošu rokdarbu, daiļamatnieku un mākslinieku darbu izstādi. Kultūras dienas paredzētas decembrī vai janvārī.

SV. KATARINĒS

Teātra cienītājus gaida jauks pārsteigums, kad 1. decembrī rosīgās Sv. Katarīnes Vanadzes, atzīmējot savu 5 gadu darbības atceri, uzvedīs „Skroderdienas Katrīnēs", Aleksandra Pukes režijā, kas arī aranžējis šo uzvedumu, bazējoties uz R. Blaumaņa „Skroderdienām". Redzēsim uz skatuves abus žīdus ar visām viņu izdarībām, pie kam vienu no viņiem tēlos pats uzveduma režisors. Pārējās lomās redzēsim I. Andersoni, A. Saksu, V. Pavlovu, M. Vīksni. Sarīkojums sāksies ar svinīgu aktu, bet pēc teātra noslēgsies ar deju. Sīkāki norādījumi sekos.

J. L.

SADBERIJĀ

Īsajai un vēsajai Ziemeļontario vasarai pārāk ātri aizejot, Sadberijas latviešu sabiedriskā dzīvē bija iestājies klusāks sprīdis, jo apkārtnes krāšņie ezeri un upes ar bagātiem zivju lomiem un klinšainie pauguri ar melleņu zilumu ļoti viļināja izmantot katru brīvā laika sprīdi ārā no pilsētas putekļiem. Vienīgi pateicoties draudzes priekšnieka V. Kārkliņa uzņēmībai sadberieši draudzes tējas vakarā varēja noskatīties latviešu jaunatnes pulciņa uzņemto skaņu filmu „Mans Jāņu vainags nevītīs". Visi, kas šo filmu noskatījās, izjuta pateicību Filadelfijas latv. jauniešiem, kuru pūles ļāva kaut īsu brīdi izjust dzimtenes Jāņu nakts burvību.

Līdz ar rudens sākumu kā mazie, tā lielie Sadberijas latvieši atkal sākuši rosīgi darboties savos pasākumos. Svētdienas skolas atklāšana notika ar māc. E. Ķerga īsu svētbrīdi un skolas pārzines O. Miglinieces uzrunu. V. Kārkliņš rādīja bērniem piemērotas īsfilmas, kuras ar vienādu interesi noskatījās kā bērni, tā vecāki. Pēc tam visi kopīgi devās uz baznīcu, lai skolas gaitas sākot, izlūgtos Dieva palīgu. Svētdienas skolu apmeklē gandrīz visi Sadberijā dzīvojošie latviešu bērni skolas vecumā, šogad kuplāks kļuvis arī bērnu dārzs.

DV nodaļa atklāja sezonu ar saviesīgu sarīkojumu, bet, kaut vakara rīkotāji bija rūpējušies par tā labu izdošanos, tomēr viņu pūles neattaisnojās, jo sadberieši kļuvuši kūtrāki sarīkojumu apmeklētāji. Tā pie Sadberijas latviešu nelielā skaita ir ļoti nopietna parādība, lai DV nodaļa un tāpat arī draudze varētu sekmīgi pastāvēt un veikt arī palīdzības darbu. Nelielais pulciņš vakara viesu tomēr pavadīja laiku lielā sirsnībā un šķīrās vēlā nakts stundā.

Nākošais sarīkojums paredzēts 10. novembrī, kuŗam draudzes dāmu komiteja jau visā klusībā cītīgi gatavojas, lai viesiem sagādātu jautru un patīkamu Mārtiņu vakaru. Tam sekos visu organizāciju kopīgi rīkotie 18. novembŗa atceres svētki. Viss atlikums paredzēts svētdienas skolai.

T. N.

VAI NĀKOŠAIS ALJA's KONGRESS NOTIKS KALAMAZŪ?

ASV vecākās reģistrētās jaunatnes kopas gadskārtējā pilnsapulce notika 14. oktobrī Kalamazū latviešu namā, to atklāja bij. pr-ks G. Bieķēns. Viņš sniedza arī valdes ziņojumu un pārskatu. Par ļoti sekmīgo darbību ALJA piešķīrusi kopai atzinības balvas: „Ceļa zīmes" abon. un skaņu plates.

Arī nākotnes nodomi kopai plaši. Lai tos vieglāk veiktu, darbi sadalīti sekcijās. Drāmatiskā grupa jau sākusi Akurātera lugas „Lāča bērni" sagatavošanu, kuŗai režiju vada K. Baltpurviņš.

Sporta grupa ievadījusi priekšdarbus vidienes valstu meistarsacīkšu nāk. gada pavasarī organizēšanai, lai tās varētu notikt Kalamazū.

Mācās arī meiteņu sekstets, kurš ar savu aktīvitāti ieguvis lielu piekrišanu, viesojoties vai gandrīz visu Kalamazū organizāciju sarīkojumos. Darbīgas ir arī Literārā un Tautas deju grupas. Nākošais kopas sarīkojums — Ziemassvētku eglītes vakars risināšoties pēc iepriekšējo gadu tradicijām.

Kopas biedri ierosināja ALJA's nākošo kongresu sarīkot Kalamazū, lūdzot ALJA's valdes akceptu. Pie kopas noorganizēta un darbību jau uzsākusi „jaunietīšu" grupa, kurā darbojas no 14—18 gadu vecie, Ģirta Kaugara vadībā.

Nākošajam darbības gadam kopā par priekšnieku tika ievēlēts Aldonis Mežsēta, pr-ka vietnieci Anita Vilciņa, sekretāru — Uldis Ievāns, kasieri — Leonīds Neimanis, biedrzini/mantzini — Ģirts Kaugars. Par sekciju vadītājiem ievēlēja: L. Lāci — literāriskai, A. Minku — drāmatiskai, A. Gaiķi — sporta, G. Bieķēnu — tautas deju un A. Vilciņu — meiteņu sekstetam.

-m-

SAŅEMIET VĒSTULES!

Latvijas Amerikā red. pienākušas vēstules sek. personām:

B. Skudrai, Guzulēnam, Ņinai Rundānei, E. Biseniekam, Veltai Roķei, Beinarovičam.

PATEICIBA

Niagaras latviešu sporta kluba valde izsaka sirsnīgu pateicību latviešu daiļamatnieku savienībai, bet sevišķu paldies daiļamatniekam A. Gugānam par personīgo apsveikumu un klubam dāvāto standartu ar sporta emblēmām — daiļamatnieka H. Lapiņa darinātu. Tāpat sirsnīgs paldies visiem, kas sveica klubu 3 gadu atceres dienā.

Kluba valde

KAS VARĒTU

aizdot vai pārdot žurnāla Zvaigzne 12. n-ru, lūdz pieteikties LA redakcijā.

Sarīkojumu kalendārs Toronto

3. novembrī ALT Ņujorkas ansambļa viesizrāde.
4. novembrī, pl. 6 p.p. gaidu vienības Gauja tradicionālais Mārtiņu ķekatu vakars, Sv. Andreja baznīcas telpās.
9. novembrī TLB TLSK Mārtiņu vakars Columbus zālē.
10. novembrī Latviešu saimniecisko darbinieku apv. gada svētki.
10. novembrī sv. Miķeļa katedrāles zālē LKKKC saviesīgs vakars.
24. novembrī dubultkvarteta „Kalvis koncerts Parkdale College.
25. novembrī Zīverta Minchhauzena precības TLB drāmatiskā ansambļa uzvedumā.
8. decembrī DV Teātra izrāde „Priecīgais saimnieks" Ontario karaliskā mūzeja zālē.
31. dec. TLB — TLSpK Jaungada sagaidīšana Columbus zālē.

SARĪKOJUMI HAMILTONĀ

17. nov. Latvijas valsts dibināšanas svētku svinības.

NIAGARA

10. novembrī Jautrs Mārtiņu vakars ar deju un priekšnesumiem, 233 Hickson St.

SV. KATARINĒS

11. novembrī DV nodaļas gada svētki.
18. novembrī Latvijas valsts dibināšanas dienas atcere.
1. decembrī DV nodaļas Vanadžu kopai Raibs vakars.

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 5861
114 DANFORTH AVE.
KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P.Q.
5210 VICTORIA AVE., APT. 16

LASĪTĀJU VĒSTULES

JĀPADOMĀ

Latvijas Amerikā red.:

Šī laikraksta 17. okt. lasītāju vēstulē „Kur paliek tautiskais lepnums?" mani ļoti pārsteidza, ka vēstules rakstītājs nezina, ka mūsu senči, aizejot veļu valstī, tikuši ietērpti savos tautas tērpos. Sievietes krāšņākais tērpa gabals bija villaine, ar kuŗu tad arī mirušo guldīja smiltājā, par ko vēstī arī izrakumi un pētījumi. Tik daudz tautiskam trimdiniekam nu gan vajadzēja zināt. Grūti arī piedot, ka tik īsā laikā rakstītājam aizmirsies Latvijas mūzejos redzētais.

Pavalstniecība un tautība ir divas atsevišķas lietas. Pavalstniecības pieņemšana ir svarīgs pārdzīvojuma brīdis, bet tas nenozīmē, ka tādēļ būtu jāatsakās no tautības.

Arī Latvijā Latvijas pavalstniecību katru gadu ieguva dažādu tautību piederīgie, bet savu tautību tie tādēļ nenoliedza.

Ja latvietes pavalstniecības pieņemšanas aktā tērpjas savas tauts goda tērpā, tad tas ir tikai apsveicami, jo tādējādi tās pierāda, ka ir un paliek tomēr latvietes — arī ar svešo pasi kabatā.

Dore Cimdiņa, Toronto

KUR PALIEK AKADĒMISKĀS TRADICIJAS?

Latvijas Amerikā red.:

Šī laikraksta 17. oktobŗa numurā rakstā „Profesors pret to, ko māca profesori" — norādīts, ka prof. E. Laimiņš pēc starptautisko tiesību doktoranda J. Aperāna referātā minētām tezēm, ka jaunais spēku līdzsvars sveŗas komūnismam par labu, — pēc referāta aizrādījis, ka tik traki nemaz neesot, jo bieži starptautiskā politikā iedarbojoties faktori, kuŗus iepriekš nevarot paredzēt pat gudri profesori. Ja šāds izteiciens nāktu no kāda laja mutes, nebūtu sevišķi ko brīnīties, bet ja kāds profesors, un vēl universitātes gada svētkos — profesoru un studentu godināšanas dienā tā grib apgāzt zinātniska referāta tezes un apšaubīt šīs dienas starptautisko tiesību doktrīnu kā tādu, tad tas ir tiešām dīvaini. O tempore, o mores!

Mag. iur. E. Lapiņš

KUR PALIKA LATVIEŠU AUTORU DZIESMAS?

Latvijas Amerikā red.:

Esmu cītīgs radio klausītājies, tādēļ arī ar lielu interesi uzgriezu attiecīgo viļņu garumu 6. oktobrī pusstundas raidījumā, kas bija veltīts latviešiem. Te nu man jāizsaka izbrīna, ka šai pusstundā, kas bija galvenokārt veltīta latviešu karavīriem, jo ietvēra arī DV KV pr. V. Mukta plašo interviju par latviešu karavīru gaitām un pašreizējo stāvokli Vācijā, solists tenors neatskaņoja vis latviešu autoru dziesmas, kas būtu par sevi saprotams, bet gan — vispopulārāko operu ārijas! — Tas ir ne vien neapdomāts, bet pat bīstams solis, jo šo daudz dzirdēto āriju izpildījums katram kanadiešu klausītājam, diemžēl, pārāk viegli salīdzināms ar pasaules izcilo tenoru sniegumu, un tas ne latviešu tenoram, ne latviešu paškritikas spējām gan nenāca par labu . . . Jo, lai nodziedātu „Kādreiz mirgoja zvaigznes" tā, kā to spēj Bjērlings vai Džilli, Lipomanim gan vēl daudz un ilgi jāmācās. Un ko lai rezultātā spriež kanadieši par latviešu mūziku? Tikai to, ka pašiem savu dziesmu mums nav, bet populārās ārijas mēs izpildām vāji.

J. K., Halifaksā

KĀDA BRĪDINĀTĀJA BALSS

Latvijas Amerikā red.:

Mākslinieki iespiežas atmiņā ne tikai ar skatuviskiem sniegumiem. Mirušais dziedonis J. Niedra parādīja karstu patriota sirdi, kad savā laikā iespieda rakstu Pēdējā Brīdī par Latvijas izmiršanu. Tas notika tad, kad zēla Nac. opera, zēla mūsu valsts, bet pavairotā turība dāmām ļāva greznoties ar dārgiem kažokiem un dārglietām. (J. Niedra no skatuves to redzēja, tāpat braucot atpūtā uz savu vasarnīcu Ogrē un citur). Tas notika uz ģimeņu pieauguma lēses, kad 1 bērna mātes vienkārši no tālākām atvasēm izvairījās. Niedras un vēl citu balsis sabiedrību sapurināja, radās pie universitātes eigenikas katedra, prof. Starcs uzsāka tautkopības kampaņu. Pieaugot tautiešu turībai šinī krastā, greznība un dzīves ērtības atkal godā, bet viena spēcīga balss apklususi . . .

J. M., Linkolnē

ATCERĒSIMIES tautiešus vergu nometnēs, invalidus, slimos un vecos ļaudis Eiropā, kā arī grūtdieņus šaipus okeanam.
PIEDALĪSIMIES
ZIEMASSVĒTKU AKCIJĀ
DV KV kasieŗa pasta adrese: Mr. A. Lucis, 123 Huron Street, Toronto, Ontario, Canada.

BEZ ZIEDOJUMU VĀCĒJIEM, ZIEDOJUMUS VAR IEMAKSĀT:
TORONTO: P. Ratnieks, 123 Huron St. (Redakcijas telpās)
HAMILTONĀ: E. Krasts, 109 Bay St.
MONTREĀLĀ: N. Vecziediņš, 3355 Barley St.
LONDONĀ: J. Zviedrāns, 570 Maitland St.
ST. KATERINĀ: J. Gulbis, 21 Patricia St.
NIAGARĀ: J. Celms, 1912 Delaware Ave.
BRAMPTONĀ: J. Ronis, 2 David St.
KIČENERĀ: J. Zommers, 20 William Street, Waterloo.
NORANDĀ: E. Snore, 6-C—Ave.
SADBERIJĀ: Z. Neimanis, 123 Dufferin St.
VINIPEGĀ: J. Standzs, 668 Toronto St.
VANKUVERĀ: E. Vēršāns, 1944 Adanac St.
ALBERTĀ: E. Delveris, 5011—43 Ave., Red Deer
EDMONTONĀ: R. Vilks, 13311 Dovercourt Ave.
HALIFAKSĀ: A. Silgailis, P.O. Box 436, Sprayfield, N.S.

dien, 1956. gada 31. oktobrī

ĢENERĀLKONSULS
r. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 5861
114 DANFORTH AVE.
KONSULS
VILIS TOMSONS
el. RE 8.7798, Montreal, P.Q.
10 VICTORIA AVE., APT. 16

LASITAJU vēstules

JĀPADOMĀ

Latvijas Amerikā red.:
Šī laikraksta 17. okt. lasītāju vēstulē „Kur paliek tautiskais lepnums?" mani ļoti pārsteidza, ka vēstules rakstītājs nezina, ka mūsu senči, aizejot velu valsti, tiku-... [illegible]

Dore Cimdiņa, Toronto

KUR PALIEK AKADĒMISKĀS TRADICIJAS?
Latvijas Amerikā red.:
Šī laikraksta 17. oktobra numurā rakstā „Profesors pret to, ko nāca profesori" ... [illegible]

Mag. iur. E. Lapiņš

KUR PALIKA LATVIEŠU AUTORU DZIESMAS?
Latvijas Amerikā red.:
Esmu cītīgs radio klausītājs ... [illegible]

J. K. Halinkša

KĀDA BRĪDINĀTĀJA BALSS
Latvijas Amerikā red.:
Mākslinieka iespiežas atmiņā no tikai ar skatuviskiem sniegumiem ... [illegible]

J. M. Linkolne

KSĀT:
: J. Standzs, 668 Toronto St.
RA: E. Vēršans, 1944 Adanac St.
: E. Delveris, 5011—43 Ave. Red Deer
RA: R. Vilks, 13311 Dovercourt Ave.
SA: A. Silgailis, P.O. Box 438, Spray.

VIŠINSKA SKOLNIEKS BOĻŠEVIKU SŪTNIS ROMĀ

Andrejs Andrejevičs Smirnovs domā, ka vāciešus varēs piemuļķot, un brauc no Vīnes uz Bonnu

MŪSU LĪDZSTRĀDNIEKA RIETUMVĀCIJĀ POLITISKĀS PIEZĪMES

Vajadzēja paiet tikai dažiem mēnešiem, lai Pad. Savienības sūtnis Bonnā Valeriāns Zorins vāciešu acīs sevi „nogremdētu". Ne visai taktiskā uzvešanās uz Bonnas diplomātiskā parketa, kā arī rietumvācu komunistu atklāta atbalstīšana un aizkulišu izspiegošana bija par iemeslu Chruščevam savu „dūzi" aicināt atpakaļ uz Maskavu.

Pēc turpat nuskada gaidīšanas Kremlis tagad izšķīries uz Bonnu sūtīt Andreju Andrejeviču Smirnovu, līdzšinējo sūtni Austrijā. Smirnovs ir 47 gadi vecs, savu karjēru sācis kā Višinska tiešais palīgs 30-to gadu „tīrīšanas" akcijās Pad. Savienībā. Kad Višinskis no tieslietu resora pārgāja uz diplomātiju, arī Smirnovs viņam sekoja. Ar jaunajā darba laukā meklētu jaunus Kameņevus, Tuchačevskus, Zinovjevus, tai samekliem un tai tos pazudināt zem Staļina sarkanā sirpja un āmura. Līdz 1940. gadam Smirnovs bija Pad. Savienības sūtniecības darbinieks Berlīnē, vēlāk Teherānā. 1943. g. viņu aicināja uz Maskavu un iecēla par ārlietu ministra vietnieku. 1947. g. Londonas konferencē Smirnovs savam toreizējam šefam Molotovam palīdzēja „apstrādāt" Vācijas jautājumu. Pēc tam viņš devās uz Apvienotajām Nācijām, kur kļuva par Višinska štāba darbinieku. Pēdējos gados Smirnovs darbojās Maskavas ārlietu ministrijā, bet š. g. martā to iecēla par sūtni Austrijā.

Nu šis Višinska skolnieks ir Pad. Savienības sūtnis Bonnā. Viņš domā, ka viņam izdosies vāciešus „labāk apvest ap stūri", nekā tas veicās viņa priekšgājējam Zorinam.

Vācieši Smirnova sūtīšanu uz Bonnu apsveic, sevišķi labu atsaucību viņam nāk no sociāldemokratu aprindām. Pēdējo prese raksta: „Vācu sabiedrība Smirnova iecelšanu par sūtni Bonnā apsveic . . . No viņa, protams, atkarāsies labas sadarbības izveidošanās Pad. Savienības un Bundesrepublikas valdības starpā."

Kanclers Adenauers par Smirnova izraudzīšanu šim postenim Bonnā teica: „Ar jauno Pad. Savienības pārstāvju ieradīšanos atdzīvosies arī lielākā aktivitāte abu valstu starpā." Kanclers tomēr cer, ka Kremlis dos Rietumvācijas sūtnim to pašu diplomātisko brīvību Bundesrepublikā kā citu valstu sūtņiem. Savstarpējās attiecības tomēr būšot tas, ka šādu brīvību Maskava garantēšot Rietumvācijas sūtnim Pad. Savienībā. Zorins daudzējādā veidā labo sadarbību traucējis.

Kad preses pārstāvji kancleram Adenaueram jautāja, vai paredzēta Chruščeva un Bulgāņina pretvizīte Bonnā, Dr. Adenauers atbildēja, ka līdz šim „šādai vizītei atmosfaira nav bijusi izdevīga." Kanclers, runājot par Vācijas apvienošanu, norādīja, ka viss smaguma punkts šāda notikuma īstenošanā esot Kremļa rokās. Kamēr Maskavas valdība cerot savās rokās sagrābt visu Eiropu, Vācijas apvienošana pat vai neiespējama.

Uz asāko kanclers noraidīja neitrālitāti. Viņš teica: „Ja mēs atzīstam vērtību tam, ka dzīvojam brīvajā Rietumu pasaulē, tad mums jāsaprot, ka par to jānes arī savs upuris. Rietumiem ir jākļūst vēl stiprākiem, tāpēc vācu armijas izveidošana ir nepieciešama.

Jautāts par nesen notikušajām brīvo demokratu sarunām ar austrumjoslas liberāļiem, kanclers atbildēja: „Šīs sarunas nākušas Vācijas apvienošanai tikai par ļaunu. Ar šādām sarunām var radīt tikai iespaidu, ka mēs lēnām kļūstam piekāpīgi." Beigās Dr. Adenauers izteica cerību, ka Vāciju reiz apvienos, ka arī ar krieviem var sarunāties draudzīgi, bet reizē jābūt līdz zobiem apbruņotiem. Sovjetu cilvēkiem jāsaprot, jāliek saprast, ka vācieši nekad neatteiksies no savas tēvzemes.

TEODORS BLANKS DEMISIONĒ

Kā jau ziņots, Rietumvācijas pirmais aizsardzības ministrs Teodors Blanks uz valdības spiedienu atteicies no sava amata. Viņa vietā par aizsardzības ministru nāk līdzšinējais atomu ministrijas vadītājs Francis Josefs Štrauss.

Teodors Blanks prasīja 500.000 lielu vācu armiju. Viņš prasīja arī, lai jauniesaukto karaklausība ilgtu 18 mēnešus. Pirms neilga laika Bonnas valdība pieņēma likumu, kas karaklausību nosaka uz 12 mēnešiem.

Jaunais aizsardzības ministrs Štrauss domā pretēji Blankam: 500.000 liela armija nav vajadzīga — kvantums jāaizstāj ar kvalitāti. 12 mēnešu ilga apmācība ir pilnīgi pietiekama, lai karavīrs būtu sagatavots visiem militāriem uzdevumiem.

Kanclers, kas domā līdzīgi Blankam, bija tomēr spiests pieņemt Štrausa partijas prasību: atlaist Blanku, tā vietā aicinot Štrausu.

Pārmaiņas aizsardzības resorā ir iekšpolitisku strīdiņu sekas, kas diez vai nāks par labu Adenauera un Bonnas valdības prestižam. Kā zināms, Atlantijas savienībā esošais karaspēks jau izteicis savu nepatiku par 12 mēnešu ilgas karaklausības ievešanu Rietumvācijā. Populārais amerikāņu ģenerālis Grunters šādu vācu soli nosaucis par nesaprotamu.

Franču prese pārmet Adenaueram, ka tas piekāpies iekšpolitiskajam spiedienam, un Blanks atkāpjas. „Štrauss pazīstams kā vecs ģenerāļu labvēlis," raksta franči, „kāpēc sagaidāms, ka Štrausa vadībā var sākt atdzīt „vecais prūšu gars", kuru Blanks bija nolēmis atstāt aizmirstībai."

Rietumvācijā, oktobrī

Mks

POLITIKI UN KINO ZVAIGZNES

Vācu „Who's who in Germany" bez sociāldemokratu vadoņa Ollenhauera biogrāfijas.

Rietumvācijā Oldenburgas izdevniecība Minchenē pirmo reizi pēc 2. Pasaules kaŗa nesen laidusi klajā varenu 1425 lappušu biezu „valsts" ... „Who's Who in Germany", kurā sakopotas gandrīz visas nozīmīgo tagad vēl dzīvo vāciešu biogrāfijas. Pie grāmatas sagatavošanas strādājis 15 cilvēku liels redakcijas štābs, kurš sākumā izsūtījis aptaujas lapas vairāk nekā 18.000 vāciešiem, kuriem lūgts sniegt ziņas un datus par savu dzīves aprakstu, atzīmes par „hobijiem" u. t. t. Iznākušajā grāmatā ziņas tomēr ir tikai par 10.500 vāciešiem: politiķiem, zinātniekiem, saimnieciskiem darbiniekiem, sportistiem, saimnieciskiem darbiniekiem un filmu ļaudīm.

Pirmā izdevuma milzīgā noieta dēļ (sevišķi ārzemēs), izdevniecība jau plāno otru izdevumu. Visgaŗākā biografija (49 rindas) ir Hannai Rečai, bet par vācu sociāldemokratu vadoni Ēriku Ollenhaueru, slaveno diriģentu Herbertu Karijānu un visā pasaulē pazīstamo aktieri Hansi Albersu grāmatā nav ne rindas. Diezgan interesanti, ka grāmatā toties iekļuvusi daža diezgan apšaubāma Minchenes - Švābinges gleznotāja biografija. Par vācu kino zvaigzni Hildegardi Knēfu grāmatā lasāmas veselas 43 rindas, bet par Bundesrepublikas prezidentu Heusu tikai 32 rindas. Par Dr. K. Adenaueru lasāmas 33 rindas, bet par Alfrēdu Kruppu — 13. Uzkrītoši, ka vācu politiķi sniegtajās ziņās izvairījušies pieminēt savus brīvlaika „hobijus", bet vairums kino zvaigžņu nav minējušas savu vecumu. Valsirdīgāki bijuši dzejnieki un rakstnieki. Tā pazīstamais Minchenes literāts Pēters Pauls Althauss pieminējis, ka savā brīvajā laikā viņš vislabprātāk nodarbojoties ar nēģeru „tam - tam" bungu ducināšanu.

DRŪMA BILANCE

Vairāk kā 12 procenti no tiem precētajiem bijušajiem vācu kaŗa gūstekņiem, kas atgriezās no Pad. Savienības gūsta 1955./56. gadā, jau paspējuši šķirties no savām sievām vai gaida uz laulības šķiršanas procesiem. Normālu ģimenes dzīvi no šiem vēlajiem pārnācējiem atsākuši nepilni 70 procenti. Šo lielo, izjukušo laulību skaitu vācieši atzīst par atbaidošu un satricinošu, bet sociologi un teologi izsakās, ka pie visa tā mazāk esot vainojams vairāk kā 10 gadu garais atšķirtības laiks vai sievu neuzticība, bet galvenokārt apkārtējā pasaule — draugi, radi, kaimiņi un paziņas.

JAUNA PRINCESE

Beļģijas ekskaraļa Leopolda dzīves biedrei 29. septembrī piedzimusi meitiņa. Princese saucas: Marija - Esmeralda - Adelaide - Liane - Anna - Leopoldīne.

JAUNS INŽENIERIS

Herberts Ule Masačusetas techniskā institūtā Kembridžā ieguvis maģistra gradu inženierzinātnēs un uzņemts Sigma Xi Society. Bez tam H. Ule ir Ch Epsilon un American Society for Civil Engineers loceklis. Viņš ir arī vairāku latviešu organizāciju biedrs. O. A.

LATVIEŠU PRESES B-BAS CV DARBĪBA

Latviešu rakstniecības mērķiem, kā arī autoru atbalstam LPB CV Bostonā nākošajā gadā rīko mantu loteriju. Ziedojumus jau tagad pieņem priekšsēdis J. Porietis, 16 Centre St., Roxbury, Mass., USA. Loterijai var ziedot praktiskus priekšmetus, kā arī gleznas, grāmatas, bet var nosūtīt arī ziedojumus tieši naudā. Ziedojumus kvitēs laikrakstos. Priekšdarbus šais dienās uzsāks arī preses balles organizēšanai, kas notiks 19. janvārī.

Slimās rakstnieces I. Leimanes stāvoklis pagaidām bez pārmaiņām un lielām cerībām. Viņas ārstēšanu kārto ar Francijas valdības līdzekļiem, bet no tautiešu ziedotām summām organizāciju pārstāvji pienes augļus, saldumus u. c. nepieciešamo.

LPB atgriezies rakstnieks Jānis Jaunsudrabiņš, kas iepriekšējās valdes laikā bija izstājies. J. Jaunsudrabiņš ir LPB pirmais goda biedrs. Tēln. R. Maurs LPB ziedojis I. Sieberga veidoto bisti: Arī Siebergs ir LPB goda biedrs.

-iņš.

LAPKRITĪ

NO VECĀ KAŖA KALPA PASAKĀM

Varbūt tas ir kādas citas pasaules rudens, un tāpēc svešajā miglā man sūrst acis. Iespējams, ka lapkritis ir arī manī pašā un es nepamatoti kļūstu aizdomīgs pret pasaules spalgo aurošanu un tām pabirām, ko vējš pamet mazam, vientuļam gājējam viņa nezināmajā ceļā.

Arvien vairāk rodas vēlēšanās vēl atrast kādas mājas. Mājas, kuru pagalmā ieejot, sirdī norimtu riebuma drebuļi, un, kuru slieksni pārkāpjot, būtu pazemīgi jānoliec galva. Kur acis ieraudzītu kūti, riju, piedarbu, pelavnieku un pirtiņu, — tādas, neparasti senas, pirms betona, naftas un atomu laikmetiem celtas būdas. Pavarda priekšā atrastos greizšķiedraina ozola bluķis, kur apsēsties. Sīksts kā izmirušo līdumnieku dvēseles! Un tur — speltē, kur sabiruši izdegušās uguns pelni, es varbūt drīkstētu iesplaut visu sagruzdējušā mūža rūgtumu. Nevienu neapvainodams.

Bet tādu māju un pagalmu vairs laikam pasaulē nav. Šīs skumjas, par pazudušo un neatsaucamo, ir bezgala vecas. Varbūt kāds babilonietis tās redzēja aiztekam Eifratas upē, kopā ar drupu atspīdumiem. Kādam ēģiptietietim tās asarojušas acīs, tuksneša smilšu izgrauztos sfingu pakrēšļos; kādam indiānim kā pēdējais vakara sārtums tās pārlijušas pāri — svešinieku izbradātā prērijā; vai arī — mana paša sencim tās bijušas jānorij kopā ar nodedzinātā pilskalna pagaļu dūmiem.

Es savējās vēl nevaru norīt. Pārāk tuvu ir pagājība, un viena mūža par maz, lai no tām aizietu. Nevaru atrast kaktu, kur paslēpties. Pārāk maz elpojama gaisa palicis modernās civilizācijas alā, kas negantā ātrumā pāraug pāri cilvēcei. Alā, kur nedzīvās vielas, bezdvēselīgo likumu atklāsme aprīs pēdējās — dzīvā cilvēka dvēseles paliekas. Pēdējās gara neatkarības illūzijas nosmaks un nogrims atpakaļ atomisko putekļu bargajā un bezkaislīgajā pirmbūtībā. Aizdieva mironībā, kur Dieva esme neatspīdēs vairs dzīvības lielākajā brīnumā: cilvēka dvēselē — esmes cildenākajā protestā pret vielas likumu važām.

Tā tam laikam jābūt. Apļa zīme ir planētu formas un kustības pamats. Tanī noslēgsies arī cilvēces loks no pirmcilvēka primitīvās klinšu alas līdz pēccilvēka apokaliptiskajai techniskās civilizācijas alai. Pa vidu būs bijušas mazliet asinis, mīlestības un sapņu . . . Kam šis dīvainais loks kalpojis — bijis nepieciešams vai — skaists, to pēcgalā neviens neizdibinās. Tāpat vien . . .

Veči kļūst pa laikam bērnišķīgi. Vai ar mani lai tas būtu savādāk? Arvien vairāk domāju par mājām. Saku pats sev: es eju uz mājām! Uz tādām mājām, kur rijas nojumē paglabātiem darba rīkiem vēl ir līdzība ar viņu taisītāju dvēselēm, un kur pavasara rītā sētsvidū izskrējis bērns zem savām kailājām kāju pēdām sajuzdams ziemciešu zāles mūžam nemirstīgos un maigos asnus — priecīgi iegavilējas.

Tās tādas — izbijušā sajūtas. Nenozīmīgas, kā nobirušu lapu virpuļošana pa asfalta ceļu. Bet jāpietiek ar to pašu. Viena mūža gadskārtas jau tikai katram var piederēt. Un pa asti lapkritis vismazāk gadās tad un tur, kur sirds to vēlētos. Grūti tikai atbildēt, vai te katrs pats ir vainīgs, visi kopā, vai — neviens.

Valentīns Pelēcis

PLAŠUMĀ IZVĒRTIES LATVIEŠU PASĀKUMS

Bez lielas reklāmas, bet ar neatlaidīgu darbu Amerikas latviešu palīdzības fonds izveidojies par nopietnu pasākumu ar 10.000 dol. lielu rīcības kapitālu un 4.000 dalībniekiem. Katru mēnesi vēl nāk klāt 60—70 jauni dalībnieki. Galvenie nopelni fonda izveidošanā ir tā priekšsēdim L. Bērziņam, kas šim pasākumam notecējušos 4 gados veltījis daudz pūļu, ziedojis savu laiku un darbu un tagad ar gandarījumu var noskatīties, ka viņa darbs nesis augļus. L. Bērziņam šis darbs nav svešs, jo arī Latvijā Pasta un telegrafa departamentā viņš izveidoja no nekā ierēdņu pašpalīdzības fondu, kas saviem biedriem izmaksāja miršanas gadījumos 700 latu.

Pašpalīdzības fonds Amerikā ir vajadzīgs vēl vairāk kā Latvijā. Daudzi tautieši, nezinādami par latviešu palīdzības fonda pastāvēšanu, iestājušies amerikāņu apdrošināšanas sabiedrībās. Bet visiem ir zināmi sarežģījumi, ar kādiem jāsastopas tad, kad pienācis brīdis saņemt izmaksu no šīm sabiedrībām. Latviešu palīdzības fonds izmaksā bez kādas vilcināšanās 500—600 dol., tiklīdz saņemts paziņojums par biedra nāves gadījumu, par ko saņēmēji ir ļoti pārsteigti. Noteikumi palīdzības fondā ir ļoti humāni. Par biedriem uzņem arī vecākus par 60 gadiem, ja vien līdz līdz ar viņu fondā iestājas kāds viņa ģimenes piederīgais, ne vecāks par 50 gadiem. Pagājušā gadā fonds izmaksājis miršanas gadījumos 15.400 dol. un ārstniecības pabalstiem 2.626 dol.

Fondam ir sekojoši pārstāvji Kanadā: A. Bērziņš, 4231 Douchester St., W., Montreal, P. Q.; P. Plīsis, 303 Shaw St., Toronto 3, Ont.; W. A. Kēleris, 272 Mountains Ave., Winnipeg 4, Man. Fonda adrese: Latvian Relief Fond of America, Inc., 41 S. Ann St., Lancaster, PA, USA.

Paaudžu maiņa ILJOPē

INDIĀNAPOLES JAUNIEŠUS TURPMĀK VADĪS KĀRLIS ZOBS

Indiānāpoles latviešu jaunatnes organizāciju padomes (ILJOPes) pēdējā sēdē, piedaloties visu padomē reprezentē vietējo latviešu jaunatnes pulciņu, kopu un grupu pārstāvjiem izvēlēja jaunu padomes prezidiju. Līdzšinējās vadības pilnvarām izbeidzoties, no ILJOPes aiziet tās līdzšinējais priekšsēdis Konstantīns Sventeckis un prezidija locekļi Zigurds Kārkliņš un Agate Nesaule. Par prezidija priekšsēdi nākošajam darbības gadam vienbalsīgi izvēlēja vietējās Batlera universitātes pirmā gada studentu, nesen ievēlētās ALJAs jaunās valdes locekli Kārli Zobu, bet par jaunā prezidija locekļiem — Beāti Bindemani un Juri Cauni.

Zīmīgi, ka ar šo maiņu Indiānāpoles latviešu jauniešu vadību pārņēmusi jaunākā, vietējās amerikāņu vidusskolās izglītību gūstošā paaudze.

G. Grīslītis

ASV ieradušies latvieši

24. oktobrī ar kuģi „Harry Taylor" Ņujorkā ieradās 1.149 ieceļotāji, kas saņēmuši vīzas pēc bēgļu ieceļošanas kvotas. To skaitā ir sekojoši latvieši:

Vilnis Ātrens, 23 g. v.; Ernests Ātrens, 49, ar sievu Irmu, 49 (dodas uz Vilimantiku, Conn.); Jānis Balodis, 32 (Čikāga); Jānis Pavlovs, 27 (Oak Park Ill.); Erasms Dyura, 27 (Indianapolis); Aleksandrs Valdmanis, 19 (Avon, Mass.); Imants Biters, 29 (Ņujorka); Miervaldis Ermansons, 31 (Ņujorka); Ermanis Salenieks, 35 (N. Y.); Francis Zunde, 34 (N. Y.); Arturs Cīrulis Klīvlenda); Oskars Šķiņķis, 32 (Ohio).

Jelgavā atjaunota baznīca

„Ceļa biedrs" ziņo, ka Jelgavas Sv. Annas baznīca pilnīgi atjaunota un par jaunu iesvētīta š. g. 26. jūlijā. Uz šo svinīgo gadījumu saplūdis tik daudz, ka visiem nav bijis vietas plašajā dievnamā.

Jūlija pirmajā svētdienā Tukuma baznīcā iesvētīts prāv. A. Virbuļa bareljefs. Tēls novietots baznīcā iepretim kancelei. To veidojusi kāda māksliniece — jelgavniece. 15. jūlijā turpat iesvētīti 43 jaunekļi un jaunavas. Baznīca bijusi pārpildīta.

KRAVČENKO SAŠĀVIS IEBRUCĒJU

Sagadīšanās vai patiesa vajāšana?

Līdzīgi kā Kanadā slēpjas lielās padomiju spiegu afēras atklājējs Guzenko, ASV mitinās Viktors Kravčenko, kurš arī savā laikā izvēlējās brīvību, atstādams savu darba vietu — Padomju Savienības sūtniecību.

Par savu pieredzi Padomju Savienībā viņš 1944. g. sarakstīja arī grāmatu — Es izvēlējos brīvību, kas guva plašu ievērību. Tagad atklājies, ka Kravčenko ir bijis tas pats vīrs, vārdā „Pēters Mārtiņš", kas pagājušā nedēļā sašāvis kādu jaunekli, kurš gribējis iekļūt viņa dzīvoklī.

Kā paskaidro pats Kravčenko, labprātīgi pieteikdamies policijai, tad padomju aģenti jau vairākkārt mēģinājuši viņu nogalināt, tādēļ viņš arī dzīvoja zem pieņemta vārda un ļoti noslēgti. Tādēļ viņš arī tvēris pēc ieroča, kad kādā pievakarē pie viņa dzīvokļa durvīm piezvanījuši divi jauni vīrieši un sākuši ar viņu strīdēties, mēģinādami ar varu ielauzties dzīvoklī.

Kā tagad noskaidrojusi policija, nelaimīgo notikumu izraisījusi vesela virkne pārpratumu. Kritiski ievainotais jauneklis izrādījies par 21 g. v. konservātorijas audzēkni Miķeli Garsiju, kurš gribējis apciemot kādu savu draugu blakus dzīvoklī. Policija pret Kravčenko tomēr sūdzību neuztur, jo atzīst, ka viņš šāvis pašaizsardzības nolūkos, uzsvērdama ar to, ka viņš pats pieteicies policijai.

Presei Kravčenko paskaidrojis, ka nu viņam atkal būšot jāmaina vārds un dzīvoklis.

‚VĒSTUĻU KASTĪTE' ATBILD

Jautājumus par Kanadu, Kanadas likumiem, paražām, vēsturi, ģeografiju un citiem līdzīgiem jautājumiem atbild izdevuma „Canadian Scene" redaktori. Visi jautājumi adresējami Latvijas Amerikā redakcijai.

Jautājums: Es šai zemē ierados pagājušā gada septembrī kā emigrants no Somijas, un pirmajā gadā nopelnīju 1.000 dolaru. Mani draugi man teica, ka es saņemšot atpakaļ visus pagājušā gadā samaksātos nodokļus, jo neesot izpelnījis pilnu tūkstoti dolaru. Tomēr nodokļu iestāde man atsūtīja vēstuli, pēc kuras iznāk, ka man vēl daži dolari jāpiemaksā. Vēlētos šo jautājumu noskaidrot.

T. N., Ocean Falls, Britu Kolumbijā.

Atbilde: No jūsu vēstules izprotams, ka starp septembri un 1955. gada decembra beigām no jūsu algas čekiem izdarīti sistēmatiski atvilkumi, ko jūsu darba devējs nosūtījis ienākuma nodokļa iestādēm, bet kad jūs prasījāt savu nodokļa iemaksu atmaksu, jo bijāt izpelnījuši pa savu uzturēšanās laiku mazāk nekā 1.000 dolaru gadā, jums uzlika vēl papildus nodokli.

Vispirms, jūs laikam aplika ar nodokli, it kā jūs būtu nopelnījuši minēto summu mēnesī vai nedēļā par visu gadu. Bet arī tad, ja jūs visā 1955. gadā esat nopelnījuši mazāk par 1.000 dol., jums, šķiet, pārmaksātie nodokļi būtu jāsaņem atpakaļ.

Bet vai esat pārliecināti, ka jūsu ienākumu nodokļa deklarācija pareizi izpildīta un vai tā vispār iesniegta? Katrai personai, kas Kanadā pelna naudu, neraugoties uz to, vai ienākumi ir pietiekami, lai tos apliktu ar nodokli, jāiesniedz gada beigās ienākuma nodokļa deklarācija. Visumā ienākuma nodokļa iestādes rīkojas godīgi un saprātīgi, un nemēģina ar nolūku piedzīt nodokli, kas tām nepienākas. Tā ka ienākuma nodokļa piedzīšanas iestāde jūsu gadījumā laikam atrodas Vankuverā, jums pēc paskaidrojumiem būtu jāgriežas tur, kas var būt diezgan sarežģīti. Tādēļ ieteiktu jums prasīt padomu savas bankas vai jebkuras bankas direktoram, vai griezties pēc padoma jūsu darba devēja sabiedrības algu nodaļā.

Jautājums: Pirms diviem gadiem es uzsāku sūdzību pret kādu būves vadītāju, apvainojot viņu algas neizmaksāšanā un nelikumīgā īpašuma aizturēšanā. Lieta nonāca tiesā īsi pēc tam, kad sūdzība bija iesniegta, bet to atlika tāpēc, ka tiesā nebija ieradies atbildētājs un nebija izsniegta pavēste. Kas man būtu darāms, lai panāktu lietas virzīšanos uz priekšu tiesā, jo summa ir par mazu, lai atmaksātos griezties pie advokāta? Parādnieks pats ar savu parakstu ir apliecinājis, ka viņš man ir naudu parādā.

Atbilde: Jums, liekas, ir divas iespējas. Jūs varat griezties pie „Division Court" un iesniegt prasību, samaksājot par tiesas izdevumiem apmēram 6 dolarus, un nosūtīt to atbildētājam. Kad jūsu lietu skatīs cauri tiesā, jūs savu lietu varēsit izstāstīt pats bez advokāta, un, ja jūsu prasību atzīs, jūs varēsit ievadīt piedzīšanu pret atbildētāju, ja tā ir sabiedrība vai atsevišķa persona, vai arī uzlikt arestu uz algām, ja attiecīgā persona ir nodarbināta algotā darbā.

Jūs varat arī aiziet uz Toronto pilsētas valdi un noskaidrot, vai varat iesniegt ziņojumu policijai pret šo personu, pamatojoties uz saimnieka un kalpa likumu, un pieprasot algu līdz 30 dienu ilgam laikam. Lietu skata cauri maģistrāts un, ja atbildētājs ignorē rīkojumu ierasties tiesā, to var likt aizturēt un sodīt par tiesas darba kavēšanu. Ja to atzīst par vainīgu uz šī likuma pamata, tam var uzlikt par pienākumu samaksāt.

Savienotās VALSTIS

ČIKĀGA

● E. un V. Dzelmju tautisko deju kopa sestdien, 3. novembrī, atskatās uz 5 „nodejotiem" gadiem Hull House telpās, 800 S. Halsted St., pl. 7,30 vakarā. Ieejas maksa $1,50 un $1,25, skolēniem un studentiem $0,50. Atceroties kopas darbību, jāsaka, ka tā bijusi īsti rosīga. Mācības notikušas katru trešdienas vakaru. Kopš pastāvēšanas kopa ar tautiskām dejām uzstājusies 3 reizes televīzijā, 1 reizi radio, Čikāgas latviešu sarīkojumos 22 reizes, cittautiešiem 15 reizes, citās pilsētās 12 reizes, bet patstāvīgi vakari sarīkoti 4 reizes. Pašreiz kopā ir 32 dejotāji. Par pianistēm darbojas Baiba Dumpe un Austra Zirne, bet atsevišķos gadījumos Maija Jēkabsone. Savā atceres vakara programmā paredzēts Rozes - Šūmanes referāts par senlatviešu tradicijām un tautas tērpu valkāšanu, sekos dejas, dziesmas un deklamācijas. Kopa pelna visplašāko publikas atsaucību.

ro.

INDIĀNĀPOLE

● Latviešu katoļu studentu apvienības „Dzintars" ASV vienības Indiānāpoles saime 13. oktobrī Antlera hotelī rīkoja savu gadskārtējo rudens sarīkojumu.

To ievadīja Vl. Drica referāts — „Materiālisms un Ziemeļamerikas universitātes", kam sekoja mūzikālā daļa, kurā piedalījās čellists Dzidris Treimanis. Vakars izskanēja dejā, atskaņojot skaņu lentē uzņemtu mūziku.

● Pirmās apvienotās ev. - lut. draudzes latviešu grupas Pļaujas svētku dievkalpojumu vadīja grupas māc. Volrats Isaks, bet piemērotiem mūzikāliem priekšnesumiem kuplināja pazīstamā „Latviešu trio" mūziķi vijolnieks Viktors Ziedonis, čellists Jānis Ādamsons un draudzes ērģelniece amerikāniete Dorotija Brauna.

● Indiānas latviešu biedrības kasieris Eižens Salmiņš lūdz visus ILB biedrus, kas vēl nav nokārtojuši savu šī gada biedru maksu, to izdarīt iespējami drīzākā laikā. Nauda nomaksājama E. Salmiņam — 2215 N. Alabama St., Mārtiņam Kūriņam — 2531 N. Broadway, vai Viktoram Krautmanim — 2615 N. Alabama St. Pašlaik šī gada biedru maksu nokārtojuši 105 biedri.

G. G.

— Noparkot automašīnu aizliegtā vietā nav nekāda lielā māksla. Jāpaņem tikai no citas mašīnas policijas piestiprinātā dzeltenā soda zīme un tā jāpiestiprina savai mašīnai.

KALAMAZU

● Vēl līdz šim neviena teātra izrāde Kalamazū nebija pieredzējusi tik daudz skatītāju, kā tas bija 21. oktobrī LTDBA izrādē ar lugu „Jaunās asinis" ar L. Štengeles piedalīšanos. Augstvērtīgā spēle, kurā bez jubilāres L. Štengeles, piedalījās vēl J. Šaberts, O. Ūdre un A. Straumanis, izpelnījās sevišķu piekrišanu. Pēc izrādes L. Štengeli ar speciāli sagatavotu apsveikumu, runas kora veidā, godināja jaunietes R. Skujiņas sakārtojumā un vadībā. Kalamazū Latviešu b-bas un citu labvēļu vārdā apsveica J. Salna, pasniegdams ziedus un aploksni. Bija vēl arī citi apsveicēji.

● No Minchenes (Vācijā), ieceļojusi pie piederīgiem Terēze Luce ar meitu Māru.

● 18. novembra svinīgais akts, kuru rīko Latviešu b-ba, notiks 18. novembrī, plkst. 3.30, Knights of Columbus telpās, 219 W. Cedar ielā. Programmā paredzēts: Sv. Jāņa ev. - lut. draudzes dāvātā karoga pasniegšana Latviešu b-bai, bij. ministra Alfr. Bērziņa runa, kora „Dziesmu Vairogs" koncerts, gaidu un dižskautu uzvedums no Raiņa „Daugavas" un kopējs groziņu vakars. Telpas pēc iepriekšējo gadu parauga dekorēs mākslinieks A. Vinklers.

● Pag. nedēļas nogalē daži latviešu jaunekļi par mašīnas vadīšanu iereibušā stāvoklī sastapušies ar policiju, kura vienam izteikusi brīdinājumu un nogādājusi mājās, bet otrs nodots tiesai, kura to sodījusi ar vairāk kā $100,00.

Apspriež krievu koloniālismu

Strasburgā, Francijā, sanāca apaļā galda konference, kurā piedalījās Rietumeiropas valstsvīri un Apspiesto Eiropas nāciju pārstāvji, lai pārrunātu krievu koloniālismu Eiropā.

Francijas pārstāvis Teltgens teica, ka Maskava gan upurējusi Staļina līķi, bet draudi pasaulei vēl pastāv. Ungārijas bij. ministrs Auers atzina, ka Pad. Savienība ved cīņu pret koloniālismu Āzijā un Afrikā, bet pēdējo piekopj Eiropā. Konference apsprieda arī jautājumu par apvienotās Eiropas radīšanu, kurā ietilptu arī apspiestās tautas.

MIEGA TRAUCĒTĀJI

Grupa Minchenes ziemeļdaļas iedzīvotāju iesniegusi tiesā sūdzību par jauno vācu armiju, jo kāds pionieru bataljons, maršēdams un dziedādams, pl. 6,15 no rīta traucējot viņiem pašu saldāko rīta miegu. Advokāts tiesai pieprasījis sodīt visu vienību vai vismaz tās virsnieku par miera traucēšanu ar 3 mēnešiem cietuma vai 150 marku lielu naudas sodu. Tiesas kungiem paredzamas grūtas dienas, jo vācu sodu likumos par kaŗaspēka vienību maršēšanu un dziedāšanu nekas vēl nav rakstīts.

CEĻA VĀRDI

Tas, kas mirst kādas labas pārliecības vārdā, vienmēr ir laimīgāks par to, kas pārsolo kaujas lauku kā uzvarētājs. — Šillers

*

Katra filozofa mācības templī varam atrast kādu aklu logu. — R. Hammerlings

*

Savā vēsā prāta robežās mēs esam kā cilvēki, savās kaislībās — dievi. — Goete

*

Daži rakstnieki raksta tik daudz, ka viņiem nav laika kaut ko pārdzīvot, par ko viņi varētu rakstīt. — Žans Kokto

Lai ASV un Kanadas latv. meistarībās varētu piedalīties abu valstu sportisti

INTERVIJA AR ALA's SPORTA BIROJA PRIEŠSĒDI ARVĪDU ZĀĢERI)

Kad šī gada vasaras sākumā Sporta biroja vadītāja pienākumiem Amerikas latviešu apvienības valdes priekšsēdis prof. P. Lejiņš aizejošā V. Vuškalna vietā aicināja ALA's valdes locekli Arvīdu Zāģeri, vairumam sporta ļaužu pēdējā vārds bija vēl visai pasvešs. Bet jau īsā laikā jaunais biroja vadītājs ir spējis iemantot sporta darbiniekos pārliecību, ka ar savu enerģiju un sparu viņš daudzām līdzšinējām ASV latviešu sporta dzīves problēmām spēs rast laimīgu atrisinājumu.

Painteresējoties tuvāk par Arv. Zāģera ieskatiem un pieredzi sporta lietās, uzzinām, ka šobrī nopietnā izskata kungs, kas privātā dzīvē pārstāv savu profesiju ar inženierzinātni saistītā nozarē, par savu brīvā laika vājību jau no zēna dienām uzskata sportu. „Manas sporta tieksmes sākās Gaujienes pag. pamatskolā, kad no Rīgas atveda futbola bumbu. Ar to mācību stundas kļuva garākas, un brīdī, kad varēja spert bumbu pēc pašu tulkotiem noteikumiem, pasaulē vairs nelikās nekā interesantāka," atzīstas biroja vadītājs. Kad Zāģeris pārceļas uz Rīgu, viņa sporta gaitām blakus futbolam pievienojas bendijs un galda teniss, Rīgas pilsētas 1. ģimnazijā arī basketbols un volejbols.

Ar 1931. gadu, uzsākot studijas Latvijas universitātē, Zāģers pievēršas vairs tikai futbolam un rokas bumbai. Tajā laikā „Latvju Jaunatnē" ar Zāģeri ierindā pirmo reizi atņem meistarnosaukumu rokas bumbā vācu sporta biedrībai Unions.

„Manu sirdi noteikti būtu saistījis basketbols, ja vien netraucētu acenes, kurām man tagad pamats pierakstīt manas sporta karjeras neveiksmes cēloni," piebilst vēl vienmēr labā humorā esošais sporta vadītājs. „Pēdējo futbola sacīksti spēlēju Cedelgheimas gūstekņu nometnē, kur mēs, rakstveži, sakāvām pavārus 2:1. Lai būtu pamats sevi pieskaitīt sporta valstībai, tad pa retam uzspēlēju vēl tenisu, gan vairāk tīra prieka un paša labsajūtas dēļ."

Jautāts, kādās domās viņš ir par biroja nepieciešamību vispār, Zāģers atbild visai pārliecinoši: „Par Sporta biroja nepieciešamību nevienam nevarētu būt nekādu šaubu. Jau tas vien mums dod lielas priekšrocības, ka birojs atrodas ALA's paspārnē. Sporta lietas pārrunās ALA's kongresos vienmēr ir skartas, un kur vēl izdevīgāk sabiedrības uzmanību pievērst mūsu labā kā šajos kongresos? Sporta biroja radīšanas domas autors ir V. Čika, kas daudz darījis biroja noorganizēšanā. Iepriekšējā biroja vadība tāpat daudz darījusi biroja vadlīniju nospraušanā, pie kā pateicība pienākas V. Vuškalnam."

Un šeit ir A. Zāgera atbildes svarīgākos sporta ļaudīm interesējošos jautājumos, —

Par biroja uzdevumiem:

„Uzskatu par uzdevumu ciešu un labu attiecību izveidošanu ar Kanadas sportistiem, lai visās meistarības spēlēs varētu piedalīties abu zemju labākās vienības un sportisti. Tāpat par savu uzdevumu uzskatu popularizēt sabiedrībā domu un mēģināt rast atbalstu, lai mūsu basketbola izlases vienība kādreiz iespētu turneju Eiropā. Tas būtu vienreizējs notikums un atbalsotos tālu, ceļot latviešu sportistu un Latvijas vārda labo slavu."

„Mūsu uzdevums ir arī rast līdzekļus, lai nokārtotu daudzus „iegulējušos" jautājumus. Biroja darbība būtu koncentrējama, lai atbalstītu sporta kopas kā morāli, tā arī materiāli, ja vien līdzekļi to atļauj. Galvenā vērība tomēr būtu vēršama, lai sporta lietas un to nepieciešamības tiktu pareizi saprastas un novērtētas sabiedrībā, kas tad arī atbalsotos kopu un pārvalžu budžetos."

Par Ņujorkā nodibināto Sporta padomi:

„Par Sporta padomi nekā nevaru teikt, jo neesmu ar to vēl radis saskari. Ceru, ka tuvākā nākotnē man būs izdevība tikties ar kādu no padomes locekļiem un dzirdēt informāciju par paveikto un nodomiem priekšdienās."

Par sabiedrības atsaucību un Sporta dienām:

„Mūsu sabiedrība katrā ziņā nav neatsaucīga pret sporta sarīkojumiem, ja vien tie kārtīgi noorganizēti un ir ar lielāku nozīmi."

Par jaunatnes interesi:

„Jaunatnes interese par sportu ir liela un priekšzīmīga, ja vien ir kāds, kas nenogurstoši to organizē un vada, kā tas pierādījies spēcīgāko kopu darbībā un panākumos. Kaut būtu vairāk šo darbinieku, tad arī jaunatnes interese un sekmes netrūks!"

13. oktobrī notika ALA's valdes sēde, kurā apstiprināja arī A. Zāgera proponēto biroja valdes sastāvu — 1. pr-ža vietn. H. Teriņš, 2. pr-ža vietn. E. Oliņš, sekretārs V. Vītols, locekļi J. Robiņš un A. Ozols. Vix

Pēteris Kauliņš — 10,9 sek.

B e r l ī n e (C) — Lielā vācu vieglatlētikas izdevuma „Leichtathlet" statistiku rindās pavisam nepamanīts garām var paslīdēt vārds Peter Kaulin, ar 10,9 sek. laika atzīmi 100 m skrējienā. Tas ir jauns latviešu zēns, kas šo rezultātu iespējis Šverinā, Austrumvācijā, startējot ar vietējās sporta biedrības „Traktor" krāsām. Vēl pagājušajā gadā Kauliņš startējа zēnu grupā un 100 m skrēja 11,2 sek., bet lēca 6,68 m tālu. Kauliņu atzīst par vienu no talantīgākajiem Austrumvācijas jaunajiem sprinteriem.

ATKAL PĀRI ROBEŽAI

Kanadas latv. basketbolisti un volejbolisti pošas sacensībām Saginavā

T o r o n t o (E) — Ja agrākajos gados, kad Kanadas latviešu sportistiem pastāvēja iebraukšanas grūtības ASV, turienes latviešu sportisti bija viesi Kanadā, tad tagad kanadieši aizvien vairāk sāk izmantot mūsu ASV sporta centru viesmīlību, stiprinot abu valstu draudzības sporta attiecības. Šī gada vasarā Čikāgā viesojās vieglatlēti, bet Toronto YMCA's volejbolisti un basketbolisti mēroja tālu, taču patīkamu ceļu uz Ņujorku. Tagad, sekojot 1954. gada ziemā ievadītai basketbola tradicijai, uz Saginavu pošas Ontario apgabala sieviešu un vīriešu volejbola un vīriešu basketbola izlases, lai 24. novembrī sacenstos ar ASV vidējo valstu vienībām.

Basketbolā abu valstu sportisti bijuši pretinieki jau vairākas reizes, un uzvaru skaits kopsummā nosvēries amerikāņu pusē, taču 1954. gadā Hamiltonā Kanadas meistarpiecniekam — Toronto DV izdevās uzvarēt toreizējo un arī tagadējo ASV latviešu meistaru — Mineapoles Startu. Vid. valstu basketbola izlasei sastādīs Vold. Baumanis, bet Ontario — R. Kadiķis, un cīņa paredzama intriģējoša, jo basketbols ievērojami progresējis.

Pavisam maza līdz šim bijusi sakare volejbolā, jo iepriekšējos gados tikai pāris spēlēs un tās nozīmīgas cīņas, kurās vienības nav bijušas iespējami labākos sastāvos. Tāpēc Saginavā, bez šaubām, varēsim gūt pirmo nopietno spēļu salīdzinājumu, kas bijis nepieciešams jau ilgāku laiku.

Lielo sacensību priekšdarbus veic L. Lusara vadībā Saginavas latv. sporta kopa.

JAUNA SPORTA VADĪBA ANGLIJĀ

L o n d o n ā (U) — Ansis Maurīņš joprojām bauda Anglijas latviešu sportistu vislielāko uzticību. Tas pierādījās pēdējā sportistu sanāksmē, kurā ievēlēja jauno Latviešu sporta pārvaldes Lielbritanijā vadību turpmākajiem diviem gadiem. Blakus Maurīņam, kas turpinās atrasties priekšsēža posmā, kasieri izraudzīja M. Kalvi, sekretāru R. Mikelsonu, bet par valdes locekli K. Bredaru.

Sakarā izceļošanu aktīvo sportistu skaits Anglijā nemitīgi samazinās, tāpēc sanāksme nolēma likvidēt līdzšinējo iedalījumu apgabalos un atzina, ka meistarsacīkstes rīkojamas visas Anglijas apmērā.

II Eiropas latv. meistarsacīkstes galda tenisā un šachā, kas paredzētas nākamajās Lieldienās, notiks Bradfordā turienes latv. sporta kopu techniskajā izkārtojumā.

Sporta APSKATS

LATVIEŠU SPORTA PADOMES TRIMDĀ PREZIDIJA INFORMĀCIJAS LA PIELIKUMS LATVIEŠU SPORTISTIEM SVEŠUMĀ

JĀNIS DIMZA - DZĪVS!

Šī gada septembrī ziņojām, ka no izsūtījuma dzimtenē atgriezies lielais latviešu atlētu atlēts Jānis Dimza. 1. novembrī viņš iesoļo piecdesmitgadnieku kārtā. Reizē ar šo atmiņu rakstu, suminām viņu arī kā jubilāru. Dimzas pieminai, jo viņu uzskatīja par mums zudušu, svešumā nodibināja īpašu Dimzas balvu, kuras realizēšanu tikko pārņēmis LSPT prezidijs.

Mūsu vieglatlētikas brīnums Jānis Dimza laikam būs uzvarējis vēl vienu sacensību: — pārvilcis savu kailo dzīvību Latvijā. Ne rekorda laikā, bet atzīstamā izturībā gan . . . Un pretēji visiem viņa apbedīšanas stāstiem, nāves soda prasībām, „slepkavas" un „asinssuņa" tituļiem, ko viņam, „pavisam liesmaini un spontāni" bļaujot, piešķīra visu fabriku un iestāžu „strādājošo kollektīvi".

Boļševikiem Rīgā 1940 gada jūnijā ieblēdoties, Jānis Dimza bija Dzelzceļu policijas Rīgas iecirkņa priekšnieks. Un Rīgas stacijas viņa vadītie kārtībnieki 17. jūnija pēcpusdienā savaldīja sarkanās pagrīdes salašņas un viņu līdzrikšotājus. „Tauta" drīz vien pēc augstākās norādes prasīja Jāņa Dimzas galvu. Un tā viņš pazuda no mūsu acīm.

Vispirms tas bija vecākais brālis Voldemārs, Latvijas meistars un rekordists desmitcīņā un augstlēkšanā, kas Dimzas vārdu ienesa Latvijas sporta pasaulē. Virsleitnants V. Dimza īsi pirms 1924. gada Parīzes olimpiskajām spēlēm pārbaudes sacensībās zaudēja medicīnas studentam Gvido Jekkalam un uz Parīzi neaizbrauca. Vieglatlētikas laukumu pametis, vltn. V. Dimza auga pakāpē un amatā un kļuva aizsargu aviācijas virsnieks. Vācu okupācijas laikā viņu pieveica slimība.

Mazais brālis Jānis, Rūjienā dzīvodams, ar brīnumu vēroja staltā virsnieka panākumus. Un kad arī Dr. Jekkals teica skrejceļam ardievas, atspīdēja Jāņa Dimzas zvaigzne. Roberta Vithofa dzelžainā treniņā SSS (Strādnieku Sports un Sargs) rindās ap 1930. gadu un vēl agrāk skolojās tādi vareni vārdi kā Jānis Dimza, Arnolds Rudzītis, šķēpmetis - rekordists Rode, tur skaitījās arī vecais diskabols Teodors Sukatnieks. Latvijas strādnieku sportisti (arī tā viņi sevi dēvēja), kas, sociāldemokratu partijas vadīti, nestartēja vienās sacensībās ar pārējo daudzo Latvijas sporta biedrību pārstāvjiem, piedalījās, un ar labām sekmēm, sava novirziena ļaužu „olimpiskās sacensībās" Vācijā, Frankfurtē pie Mainas, un guva arī uzvaras.

Vai Jāņa Dimzas asinis jaunībā būtu bijušas arī kreisas — nezinu. Liekas, ka ne. Gadījums un labi treniņa apstākļi būs viņu noveduši Roberta Vithofa rokās.

Rīgas policijas darbinieku sporta klubu vadīja omulīgais iecirkņa priekšnieks Eltermanis, un viņa galvenā mīlestība bija vieglatlētika. Tā drīzi vien tepat visi labie un labākie Latvijas vieglatlēti startēja no Policijas kluba un tērpās glītajos policistu tērpos. Tas nozīmē, ka Eltermanim bija iespējams viņiem sagādāt izdevīgu darbu un iztiku.

Rekordists un meistars Vilis Rozenbergs savu dienestu beidza kā apriņķa priekšnieks, rekordists Otto Jurģis bija Rīgas prefekta personīgais apsargs, rekordisti Jānis Ķīvītis un Ansis Kalniņš darbu sāka kā kārtībnieki, beigās bija Politiskās pārvaldes uzraugi.

Patiesībai par godu jāuzsver, ka Jānis Dimza un Arnolds Rudzīttis Policijas klubā iestājās jau pirms 1934. gada 15. maija, tad kad pārmaiņas Latvijas valsts pārvaldē nolikvidēja viņu agrāko organizāciju. A. Rudzītis tapa par uzraugu — nodaļas vadītāju, un ieguva pavārdu „Meža parka prefekts". Arī Dimza no vecākā kārtībnieka amata avansēja par „Ķemeru prefektu", vēlāk kļūstot par iecirkņa vadītāju Rīgas stacijā.

Bija laiks, kad sportisti - policisti aplasīja vai visus Latvijas meistartituļus un bija gandrīz vienīgie, kas pārstāvēja Latviju valstu sacīkstēs. Ķīvītis, Dimza, Jurģis — kas tos viņu ziedu laikos spēja veikt Latvijā vai Baltijas valstīs?

Jāņa Dimzas sasniegumi bija izcili. Augstlēkšana, 110 metru barjēras, kārts, lode, disks — un desmitcīņa bija viņa disciplīnas. Viņš mīlēja pašu sacensību un vietā bija iebildumi, ka treniņi viņam bija ērta pakustēšanās laukumā, ne nopietna darba un mācīšanās vieta. Nesaprotami ātri un veikli Dimza apguva katru techniku, un laiks vai attālums rādīja, ka mums darīšana ar vīru, kura varēšana jau tuvojās fainomenālitātei.

Kad Arnolds Rudzītis vietā un nevietā uzsvēra, ka viņš, t. i. Rudzītis, ir otrais Latvijas sprinters aiz Ķīvīša, Dimza pāris vakarus LS Biedrības laukumā trenējās sprintā, — disciplīnā, kas viņam nebija mīļa. Un svētdienas sacensībā skaļrunis vēstīja: „Pirmais Ķīvītis, otrais Dimza, trešais Rudzītis, visi no Policijas kluba." Savu parādījis, Dimza 100 metrus skrēja vairs tikai tad, kad tas bija nepieciešams.

Ar sirdi un centību Jānis Dimza gatavojās 1932. gada Losandželosas olimpiskajām spēlēm. Pat uz okeana tvaikoņa viņš vingrināja roku šķēpā, auklā piestiprinātu lidinot to tālu jūrā. Jo šķēps un 1500 m skrējiens bija viņa vājākās disciplīnas desmitcīņā. Kājas savainojums spieda Dimzu izstāties pēc 7. disciplīnas, kad viņam tikai pilnīga neveiksme būtu liegusi saņemt bronzas vai pat sudraba medaļu. No Latvijas triju Jāņu — Daliņa, Dimzas un Dikmaņa — ekipas mājās sudrabu atveda Daliņš, abi pārējie: skumjas atmiņas.

Jānis Dimza vieglatlētikas laukumā bija populāra figūra. Viņu pazina katrs, zināja kā lidos Dimzas lode, kā viņš ņems šķēršļus, kā pārlidos augstuma latiņu. Kad Aleksandra Švedrēvica zīmētais olimpisko spēļu plakāts visās mūsu zemes malās rādīja Jāņa Dimzas skaisto galvu, tas bija saprotami. Viņš bija varens un visu cienīts.

Un Otto Sprūde neatstāja nevienu sacensību, savā kamerā neuztverdams Jāni Dimzu. Viņš labprāt fotografējās. Labprāt savu „konkurentu", — tā viņš sauca rekordisti Lavizi Pūci, kas bija tik maza blakus slaidajam Dimzam, ka tikko sniedzās viņam līdz plecam, bet — loti fotogēniska. (Kamerai draugs bija arī Voldemārs Dimza, kas reiz tēloja Lāčplēsi un cīnītāju - varoni kādā vēlākā Latvijas nacionālā filmā).

Ko vēl lai piemin pie Jāņa Dimzas cilvēka portreta, Varbūt reiz Arnolda Šmita citētos vārdus: — „Bez makšķerēšanas un ģimenes dzīves būtu garlaicīgi šai pasaulē."

Izrādījās, ka 1940. gada jūnijā, boļševiku ienākšanas dienā, burzmā vai kautiņā bija dabūjis galu kāds Latgales priekšpilsētas krievs. Nebija svarīgi, vai nelaimīgais bija komūnists vai ne, viņš vienā mirklī tapa varonis. Ar sarkanu karogu pārklātu viņu veda uz kapiem, runās biedri prasīja nāves vaininiekus sodīt.

Drīzi vien mītiņos atskanēja arī vainīgā vārds. Tas bija „slepkava", „asinssuns", policijas priekšnieks Dimza. „Mēs prasām nāves sodu! . . ."

Pēdējo reizi Dimzu nejauši redzēju Latvijas Sporta biedrības laukumā, viņa slavas laiku mīļākajā vietā. Klusi viņš sēdēja solā un smēķēja. Turpat daži sportisti grūda lodi. Arī Dimza piegāja pie apļa, paņēma lodi un mazliet patrenējās. Tāpat nesagatavojies, patzilos svārkus nenovilcis.

Viens pēc otra, kā no spitālīgā vairoties, citi sportisti atstāja lodes apli. Arī Arnolds Rudzītis. Dimza saprata. Viņš pameta lodi zālītē, mazliet noliektu galvu atsēdās atkal solā. Projām tomēr viņš neaizgāja. Varbūt tie bija pēdējie mirkļi sporta laukumā, un viņš vēlējās tos paildzināt.

Tagad lasām: Jānis Dimza esot dzimtenē.

Lai sveicinām! Vdn.

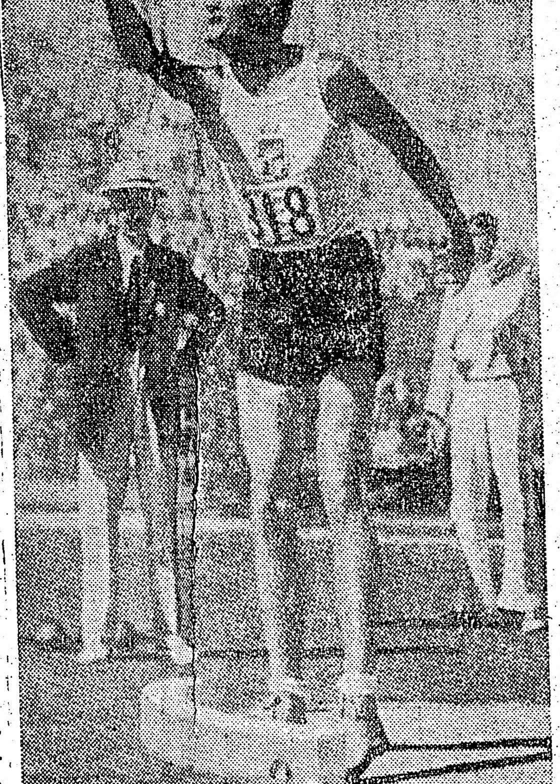

J. Dimza 1932. gada ol. spēlēs Losandželosā. Šīs bija viņa lielākās dienas sporta laukumā. Žēl, ka tās beidzās neveiksmīgi.

Latviešu basketbolisti, kas izcīnīja pirmo vietu Pad. Savienības meistarsacīkstēs. No kr.: Maigonis Valdmanis, Leons Jankovskis, Raimonds Karnītis, Valdis Muižnieks, Aivars Ļeončiks, Juris Kalniņš, Olģerts Hechts, Ivars Verītis, Jānis Ostrouchs, Teobalds Kalcherts, Gunārs Siliņš un Jānis Krūmiņš. Valdmanis, Krūmiņš, Muižnieks un Hechts būs Pad. Savienības ierindā ol. spēlēs Melburnā.

JĀNIS UN JURIS LIDO UZ BUENOSAIRESU

Stendzenieks un Laipenieks pārstāv Čili šķēpa mešanā

S a n t j a g o (E) — 24. oktobrī uz sacensībām Buenosairesā izlidoja Čīles vieglatlētu izlase, kuras šķēpa metēju posteņi uzticēti mūsu atlētiem Jānim Stendzeniekam un Jurim Laipeniekam.

„Mazā Jāņa" šķēps gan vairs nelido tik tālu kā agrāk, jo šogad viņa labākais sasniegums ir tikai — 61,22 m, taču ik sacensībā progresē jaunais Juris Laipenieks, kas savu Čīles un visas Dienvidamerikas jaunatnes rekordu — 54,30 m oktobrī vispirms laboja uz 54,45 m, bet pēc nedēļas jau spēja 55,17 m, kas ir tiešām skaists panākums.

Nesen Laipenieku gaitām veselu lappusi un lielu foto attēlu bija veltījis plaši pazīstamais Dienvidamerikas sporta žurnāls „Estadio". Raksta autors Dons Pampa ļoti atzinīgi novērtēja Jura sniegumus, kā arī Edgara Laipenieka trenētāja darbu un entuziasmu, kas pielikts, sagatavojot Čīles olimpisko vienību. 27. oktobrī Laipenieks un 8 Čīles vieglatlēti pāri Kalifornijai izlidoja uz Melburnu.

V. MATISONS - AUSTRĀLIJAS MEISTARS

JAUNĀKAIS DIENVIDU PUSLODĒ

Latvietis Viktors Matisons, spēlējot pārī ar jaunzēlandieti R. Džeksonu, sacensībās Brisbēnā ieguva Austrālijas meistartitulu galda tenisā divspēlē vīriešiem. R. Džeksons ir arī Austrālijas jaunais čempions vienspēlē, kur mūsu vīri, V. Matisons un J. Brakovskis, tika līdz ceturtaļfinālam.

Izraudzīta Austrālijas olimpiskā vienība futbolā, kurai pirmā spēle olimpiskajā turnīrā ir pret Japānu. Nav piepildījušās mūsu cerības, ka latviešu vārtsargs Raimonds Barotājs tiks olimpiešu vidū kaut vai rezervē. Viņš atstāts ārpus vienības.

Latviešu peldēšanas zvaigzne Jānis Konrāds Austrālijas olimpisko kandidātu treniņos Brisbēnā savainoja kājas potīti tik vārīgi, ka vairākas dienas nevarēja trenēties. Viņš peldētavā paslīdēja. Jānim tomēr ir ļoti lielas izredzes Melburnas olimpiskajās spēlēs reprezentēt Austrāliju 400 m peldējumā brīvā stilā.

Mūsu izcilā peldētāja Valda Freivalde Stokholmā nākamo olimpisko spēļu laikā labprāt vēlētos ierasties Austrālijā, lai redzētu sacensības un sastaptos ar savu krusttēvu, bet ceļš no Stokholmas līdz Melburnai sanāk par garu un dārgu. Valdas krusttēvs ir Adelaides latviešu nama kooperātīva valdes pr-dis L. Kukurs.

Viktorijas valsts latviešu sporta vadītājs un šachists E. Mālītis šajās dienā slimnīcā Melburnā pārcieta operciju. Gaidāma drīza izveseļošanās.

Rīgas ASK kādreizējā skrējēja B. Klaikalieša dēls Andris veidojas par labu vieglatlētu. Vidusskolnieku sacīkstēs Brisbēnā viņš grūda 12 mārciņu lodi 41 p. 10 coll. un ieguva 1. vietu. Neoficiālā pārbaudē Andra Klaikalieša labākais rezultāts ir 42 p 8 coll.

Latvijas pirmās basketbola valsts vienības dalībnieks Jānis Birkmanis Melburnā nupat smagā veidā pārcieta dzelteno slimību un ir nokrities svarā 15 kilogramus. J. Birkmanis nesen kļuva piecdesmitgadnieks. Viņš bija Latvijas vienībā, kas 1924. gadā Tallinā mūsu pirmajā valstu sacīkstē basketbolā uzvarēja Igauniju 20 - 16. Tagad J. Birkmanis ir Austrālijas latviešu teātra aktieris.

J. Brennera vadītais Melburnas latviešu futbola klubs, cīnoties ne vien ar pretiniekiem, bet arī spēlētāju trūkumu, 3. ligas meistarsacīkstēs šajā sezonā ieguva 6. vietu.

Pagaidām vienīgā zināmā ASV latviešu pārstāve, kas noskatīsies olimpiskās spēles Melburnā, ir dziedone Elza Žebranska. Viņas koncertu turneja Austrālijā ilgs līdz decembra sākumam.

Austrālijas gaidu jendas vadītāja un kādreizējā ātrslidotāja E. Čanka šajās dienās Melburnā saņēma vēstuli no dzimtenes. Rakstītāja ir latviešu tāllēcēja un sprintere Lidija Gaile, kas ar E. Čanku Rīgā gājusi kopā skolā. E. Čanka nekavējās ar atbildi un plašā vēstulē pastāstīja par latviešu sportistiem brīvajā pasaulē.

Dziedonis un šachists Evalds Maršavs pie Melburnas ev. - lut. latviešu draudzes jaunatnes pulciņa tagad vada šacha sekciju, kas tikko nodibināta. Ar padomiem jaunajiem šachistiem piedalās arī meistars Kārlis Ozols.

Dienvidaustrālijas basketbola izlases vienības dalībnieks Z. Ozoliņš Adelaidē šajās dienās zaudēja māti, kas nomira pēc ilgākas slimības.

Redaktora un sporta drauga V. Dulmaņa un viņa dzīves biedres — Latvijas bij. čempiones un rekordistes skriešanā un slēpošanā Emīlijas Krūmiņas - Dulmanes meita Ausma šogad beigs ķīmijas studijas Adelaides universitātē.

Latvijas futbola savienības kādreizējā valdes locekļa Nikolaja Kavasa dēls Igors,pēc Melburnas universitātes beigšanas, darbojas par juristu Melburnā.

Austrālijas basketbola izlases vienības dalībnieki, to vidū latvieši P. Bumbērs, J. Dancis un I. Freidenfelds, sākot ar 6. novembri dzīvos un trenēsies olimpiskajā ciemā Heidelbergā.

Olimpisko airēšanas sacensību laikā Balaratā Dr. oec. A. Meliņš, tāpat kā iepriekšējās vasarās, Vendūrijas ezeru krastā tirgosies ar atspirdzinātājiem dzērieniem. un cer pacienāt arī daudz ārzemju viesu.

ASV VIDĒJO VALSTU IZLASE BŪS SPĒCĪGA

Kanadā un ASV Vidējās valstīs dzīvojošie sportisti tikko uzsākuši sporta nodarbības telpās un jau nopietni gatavojās izlases vienību sacensībām, kas 24. nov. notiks Saginavā. Liekas, ka šoreiz sacīkstēm lielu vērību piešķir kā sportists, tā arī sporta vadītājs, jo jau vairāk kā mēnesi iepriekš zināmi sastādīto vienību spēlētājas un spēlētāji. Par to jāpriecājas, jo šķiet, ka visi mēs būsim vienisprātis, ka izlases vienību sacensības nav tikai „kopā sabraukšana un uzspēlēšana". Nē, tas ir kaut kas daudz svarīgāks: jauno un vecākās paaudzes spēlētāju saliedēšanās vienā vienībā un izlases vienības noskaņojuma izkopšana. Lai mēs varētu izveidot sastādītās vienības, kas attaisnotu šo nosaukumu, tad nepietiek, ka laukumā uzvedam atsevišķus labus basketbolistus. Mums jāprot šo atsevišķo spēlētāju vislabākās īpašības apvienot tā, lai vienības sniegums būtu jo augstvērtīgāks. To panākt nav viegli. Bieži vien tas prasa ilgu gadu darbu. Pie tam spēlētājiem kas savās pamatvienībās pieraduši spēlēt „zvaigžņu" lomas, bieži vien atmest nākās visu to, kas traucē sadarbību vienības labā. Ne katrs to spēj. Tamdēļ nav jābrīnās, ka izlases vienībās dažreiz neiekļauj dažs labs, ko parasti uzskata par izcilu spēlētāju.

ASV Vidējās valstis savās volejbola vienībās izraudzījuši: sieviešu — G. Martinsone, A. Kalina, J. Meržejevska (Saginava); L. Puisāne, M. Adamoviča (Indiānāpole); V. Novicka, M. Tiltiņa, I. Rolle (Klīvlenda); I. Veinberga un I. Rupeika (Čikāga).

Vīriešu volejbolā: V. Tums, I. Galens, P. Karčevskis, V. Reinfelds, J. Strazdiņš, J. Velkme, K. Ezeriņš, I. Dumpis un E. Tums (visi Čikāgas LB).

Basketbola vienību sastādīt aicināts mūsu agrākais valstsvienības sastādītājs un sagatavotājs Valdemārs Baumanis, kas tagad dzīvo Čikāgā. Viņa uzdevums nav no vieglajiem. Izrādās, ka Vidējās

(Nobeigums nāk. lpp.)

AR UZVARĀM

KANADAS GALDA TENISISTI SĀK ZIEMAS SEZONU

L o n d o n ā (T) — Centrālkanadas galda tenisa meistarsacīkstēs, kas ievadīja rosīgo ziemas sezonu, savu krietno spēles māku atkal sekmīgi aizstāvēja mūsu galda tenisisti. Skaistu panākumu vīriešu divspēlēs guva Modris Žulps un Laimonis Eichvalds, pārliecinoši ar 21:13, 21:14, 21:17 pieveicot vienspēļu meistaru čech. Marinko, kas spēlēja pārī ar Poljaku. Žulps par meistara lauriem cīnījās arī vienspēļu finālā, taču šeit pārākais bija Marinko, uzvarot ar 21:10, 21:8, 21:10. Jauktajās divspēlēs Marinko pāris, pie kam Ženiju Marinko agrāk pazinām kā Ženiju Kāpostiņu, pārspēja Žulpu un kanadieti Vismani, bet sieviešu divspēlēs uzvarēja Marinko - Kāpostiņa - Džesope.

Tā visi fināli, izņemot sieviešu vienspēles, ritēja ar latviešu sportistu līdzdalību, apliecinot savu vietu labāko Kanadas spēlētāju vidū. Taču nākotne nerāda spožu ainu — trūkst spējīgu rezervju, kas tuvākajā laikā varētu pievienoties šai mazai saujiņai mūsu galda tenisistu, kuri sekmīgi pastāv visas Kanadas un pat ASV konkurencē.

Galda teniss prasa nopietnus, regulārus un ilgstošus treniņus. Treniņu apstākļi Toronto ir apmierinoši, tāpēc jāgaida, ka radīsies pa „jaunai zvaigznei".

B. Savickis — izcīna 1956. g. kausu

Niagaras latviešu sporta kluba gadskārtējā gada svētku galda tenisa turnīrā, kurā katru gadu izcīņā atsevišķs kauss, šogad spēcīgā 14 dalībnieku konkurencē uzvarēja B. Savickis, finālā saistošā sacensībā uzvarot J. Liģeri, senioru, ar 21:19; 21:18 un izcīnot 1956. g. „Niagaras kausu". Trešo vietu izcīnīja A. Krampāns. Niagaras jaunatnes meistars Juris Liģers, startējot pieaugušo grupā, ierindojās 6. vietā.

Jāpiezīmē, ka 1954. gadā pirmais „Niagaras kausa" uzvarētājs bija Modris Žulps

VIDĒJĀS VALSTIS

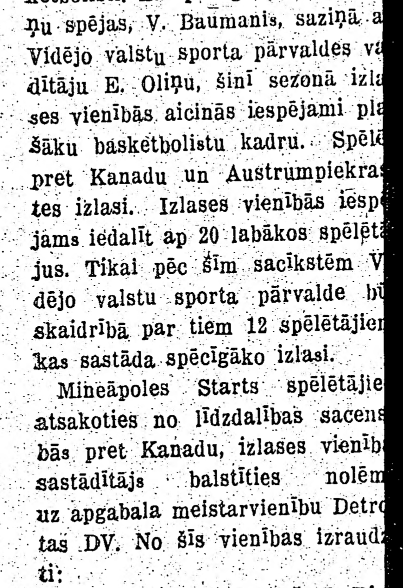

Detroitas DV spēlētājs Gunārs
latviešu ba

(Turpinājums)
valstīs dzīvo ļoti daudzi izcili bas
ketbolisti. Lai pilnīgi izvērtētu vi
šu spējas, V. Baumanis, sazinā
Vidējo valstu sporta pārvaldes v
dē E. Oliņu, šīm sezonā izlī
izlases vienības iespējami plašā
šāku basketbolistu kadru. Spē
pret Kanadu un Austrumpiekrast
ces izlasi. Izlases vienības sas
jams ielūgti ap 20 labākos spēlē
jus. Tikai pēc šīm sacīkstēm V
Vidējo valstu sporta pārvalde b
skaidrībā par tiem 12 spēlētā
kas sastādīs spēcīgo izlasi.
Mineāpoles Starts spēlētāj
atsakoties no līdzdalības izlase
bas pret Kanadu, izlases vienība
sastādītāji
uz apgabala meistarvienības Detr
tas DV. No tās izlasē iekļ
**G. Vītoliņš, G. Liepiņš, J. Ric
ters un L. Lusars, Čikāgas DV
E. Tums un A. Kačerovskis; Kl
landes Stars — O. Mantenieks,
E. Auzenbachs, Indiānāpoles —
Lācis; Kalamazū — G. Bērziņ
Milvoki — A. Vipulis; Daytona
J. Zebeliņš.**
Ko varam sagaidīt no šādi
stādītas vienības? Liekas, ka iz
ses vienības sastādītājs vēlas p

SPORT
INFORMACIJAS IZDEVUMS
iznāk
Redakt
Visa sarakste adresējama:
Latviešu Sporta Pad
G. GUBIŅŠ, 149 WRIGHT AV

...RIS LIDO UZ ...AIRESU

...ieks pārstāv Čīli šķēpa ...anā

...bet pēc nedēļas jau spēja 55,17 m, ...kas ir tiešām skaists panākums.

Nesen Laipenieku gaitām veselu ...lappusi un lielu foto attēlu bija ...veltījis plaši pazīstamais Dienvid-...amerikas sporta žurnāls „Estadio". ...Raksta autors Dons Pampa ļoti at-...zinīgi novērtēja Jura sniegumus, ...kā arī Edgara Laipenieka trenētā-...ja darbu un entuziasmu, kas pie-...likts, sagatavojot Čīles olimpisko ...vienību. 27. oktobrī Laipenieks un ...š Čīles vieglatlēti pāri Kalifornijai ...izlidoja uz Melburnu.

...AUSTRĀLIJAS ...STARS

...ENVIDU PUSLODĒ

...Birkmanis ir Austrālijas latviešu ...teātra aktieris.

...J. Brennera vadītais Melburnas ...latviešu futbola klubs, cīnoties ne ...vien ar pretiniekiem, bet arī spēlē-...tāju trūkumu, 3. līgas meistarsa-...cīkstēs šajā sezonā ieguva 6. vie-...tu.

...Pagaidām vienīgā zināmā ASV ...latviešu pārstāve, kas noskatīsies ...olimpiskās spēles Melburnā, ir ...dziedone Elza Žebranska. Viņas ...koncertu turneja Austrālijā ilgs ...līdz decembra sākumam.

...Austrālijas sporta vadītā-...ju kādreizējā ātrslidotāja E. ...Čanka šajās dienās Melburnā sa-...ņēma vēstuli no dzimtenes. Rak-...stītāja ir latviešu tāllēcēja un ...sprintere Lidija Gaile, kas ar E. ...Čanku Rīgā gājusi kopā skolā. E. ...Čanka nekavējās ar atbildi un ...plašā vēstulē pastāstīja par latvie-...šu sportistiem brīvajā pasaulē.

...Dziedonis un šachists Evalds ...Maršavs pie Melburnas ev. - lut. ...latviešu draudzes jaunatnes pulci-...ņa tagad vada šacha sekciju, kas ...tikko nodibināta Ar padomiem jau-...najiem šachistiem piedalās arī ...meistars Kārlis Ozols.

...Dienvidaustrālijas basketbola ...izlases vienības dalībnieks Z. Ozo-...liņš Adelaidē šajās dienās zaudēja ...māti, kas nomira pēc ilgākas sli-...mības.

...Redaktors un sporta draugs V. ...Dulmaņa un viņa dzīves biedres — ...Latvijas bij. čempiones un rekor-...distes skriešanā un šķēpošanā Emī-...lijas Krūmiņas - Dulmanes meita ...Ausma šogad beigusi ķīmijas studi-...jas Adelaides universitātē.

...Latvijas futbola savienības kād-...reizējā valdes locekļa Nikolaja Ka-...vasa dēls Igors,pēc Melburnas uni-...versitātes beigšanas, darbojas par ...juristu Melburnā.

...Austrālijas basketbola izlases vie-...nības dalībnieki, to vidū latvieši ...P. Bumbērs, J. Dancis un I. Frei-...denfelds, sākot ar 6. novembri dzī-...vos un trenēsies olimpiskajā cie-...mā Heidelbergā.

...Olimpisko atrienamu sacensību ...laikā Balaratā Dr. oec. A. Melliņš, ...tāpat kā iepriekšējās vasarās, Ven-...dūrījas ezera krastā tirgosies ar ...atspirdzinājošiem dzērieniem, un ...cer pasienāt arī daudz ārzemju ...viesu.

...U IZLASE BŪS SPĒCĪGA

...vienā vienībā un izlases vienības ...noskaņojuma izkopšana. Lai mēs ...varētu izveidot stabilas vienības, ...kas attaisnotu šo nosaukumu, tad ...nepietiek, ka laukumā uzvedam at-...sevišķus labus basketbolistus. ...Mums jāprot šo sevišķi labo spēlē-...tāju spējas apvienot un pakļaut ...vienības vajadzībām, jo jāatceras, ...ka visos sporta veidos, kuros spē-...lē vienības, prasa to, lai vienība ...būtu viens vesels. Ja vienībai ir ...tikai viens vai divi patiesi labi ...spēlētāji, tad nepieciešams, lai ...tikai viņi būtu tiesīgi dot...

...ASV Vidējo valstu savās volej-...bola vienības izraudzījušas: sievie-...šu — G. Martinsone, A. Kalina, J. ...Meržejevska (Saginava); I. Puisā-...ne, M. Antoneviča (Indiānāpole); ...V. Novicka, M. Tiltiņa, I. Rolle ...(Klīvlenda); I. Veinberga un I. ...Rupeika (Čikāga).

...Vīriešu volejbola: V. Tums, I. ...Galens, P. Karčevskis, V. Rein-...felds, J. Strazdiņš, J. Velkme, K. ...Ezeriņš, I. Dumpis un E. Tums ...(visi Čikāgas LB).

...Basketbola vienību sastādīt aicināts ...mūsu agrākais valstsvienības sa-...stādītājs un sagatavotājs Valde-...mārs Baumanis, kas tagad dzīvo ...Čikāgā. Viņa uzdevums nav no ...vieglajiem. Izrādās, ka Vidējās ...(Nobeigums nāk. lpp.)

AR UZVARĀM

KANADAS GALDA TENISISTI SĀK ZIEMAS SEZONU

L o n d o n ā (T) — Centrālkanadas galda tenisa meistarsacīkstēs, kas ievadīja rosīgo ziemas sezonu, savu krietno spēles māku atkal sekmīgi aizstāvēja mūsu galda tenisisti. Skaistu panākumu vīriešu divspēlēs guva Modris Žulps un Laimonis Eichvalds, pārliecinoši ar 21:13, 21:14, 21:17 pieveicot vienspēļu meistaru čechu Marinko, kas spēlēja pārī ar Poljaku. Žulps par meistara lauriem cīnījās arī vienspēļu finālā, taču šeit pārākais bija Marinko, uzvarot ar 21:10, 21:8, 21:10. Jauktajās divspēlēs Marinko pāris, pie kam Ženiju Marinko agrāk pazinām kā Ženiju Kāpostiņu, pārspēja Žulpu un kanadieti Vismani, bet sieviešu divspēlēs uzvarēja Marinko - Kāpostiņa - Džesope.

Tā visi fināli, izņemot sieviešu vienspēles, ritēja ar latviešu sportistu līdzdalību, apliecinot savu vietu labāko Kanadas spēlētāju vidū. Taču nākotne nerāda spožu ainu — trūkst spējīgu rezervju, kas tuvākajā laikā varētu pievienoties šai mazai saujiņai mūsu galda tenisistu, kuri sekmīgi pastāv visas Kanadas un pat ASV konkurencē.

Galda teniss prasa nopietnus, regulārus un ilgstošus treniņus. Treniņu apstākļi Toronto ir apmierinoši, tāpēc jāgaida, ka radīsies pa „jaunai zvaigznei".

B. Savickis — izcīna 1956. g. kausu

Niagaras latviešu sporta kluba gadskārtējā gada svētku galda tenisa turnīrā, kurā katru gadu izcīņā atsevišķs kauss, šogad spēcīgā 14 dalībnieku konkurencē uzvarēja B. Savickis, finālā saistošā sacensībā uzvarot J. Ligeri, senioru, ar 21:19; 21:18 un izcīnot 1956. g. „Niagaras kausu". Trešo vietu izcīnīja A. Krampāns. Niagaras jaunatnes meistars Juris Ligers, startējot pieaugušo grupā, ierindojās 6. vietā.

Jāpiezīmē, ka 1954. gadā pirmais „Niagaras kausa" uzvarētājs bija Modris Žulps

KAS FILMĒS OLIMPIĀDI?

OLIMPISKĀ KOMITEJA UN FILMSABIEDRĪBAS SACENŠAS VIRVES VILKŠANĀ. — BETIJA KATBERTE SEKO DŽEKSONES PĒDĀS. — VĒSMOŅA BALOŽA IZREDZES KĀPJ. — GORDONS PIRIJS JAU CEĻĀ. — KOKSA ZVAIGZNE RITEŅBRAUKŠANĀ NORIET.

Kur cērt, tur skaidas lec. Tas noteikti attiecas arī uz Melburnas olimpiskajām spēlēm. Būtu vieglprātīgi sagaidīt, ka viss risināsies „kā pa diedziņu". Pašlaik niknākie strīdi notiek par olimpisko spēļu filmēšanas tiesībām. Olimpiskā komiteja dod komerciālām filmsabiedrībām atļauju filmēt sacensības tikai ar tādu noteikumu, ka tās nerāda saviem skatītājiem vairāk kā 3 minūtes filmas katru dienu. Angļu un amerikāņu sabiedrības prasa 9 minūtes, jo paredzējušas televīzijā rādīt olimpiskās spēles 3 reizes dienā, katrreiz pa trim minūtēm.

Filmsabiedrības draud ar boikotu, bet komiteja atbild, ka spēj filmēšanu noorganizēt pati. Jāpieņem, ka galu galā kādu kompromisu atradīs, varbūt vienojoties par 6 minūtēm dienā.

Slaidā, glītā 18 gadu vecā Betija Katberte (Cuthbert) varētu dominēt Melburnas sieviešu sprintā tāpat kā leģendārā Mardžorija Džeksone to darīja Helsinkos. Vislabākā liecība tam ir viņas pasaules rekords 200 m skrējienā (beidzot tomēr parādījušās metriskās distances-) 23,2 sekundēs, kas protams, ir arī pārāks par krievietes Itkinas 220 jardu rekordu (23,6 sek.). Visās pēckara olimpiādēs austrāliešu sprinteres spēlējušas ievērojamu lomu, un varbūt šoreiz viņām izdosies beidzot uzvarēt arī stafetē, ko Helsinkos viņas zaudēja tikai nelaimīgas maiņas dēļ. Vēl arvien teicamus laikus uzrāda Helsinku veterāne Šerlija Striklende (pasaules rekordiste 100 metros — 11,3), bet abas pārējās vietas varētu ieņemt Marlīne Metjūsa (11.4) un Austrālijas meistare Vendija Heisa (Hayes).

Arī lekšanās austrālietes nav bez cerībām. Septiņgadīgā Mišele Meisona nupat veikusi jaunu Austrālijas rekordaugstumu 1,68 m. Divi labākie sniegumi šogad ir anglietes Telmas Hopkinsas (1,74) un rumānietes Jolandas Balašas (1,76).

Teicamas izredzes tikt olimpiskā vienībā ir latviešu vieglatlētam Vēsmanim Balodim. Gan viņa labākais sniegums diskā ir tikai 42,85 m., tomēr vienu pārstāvi Austrālija grib dot katrā disciplīnā, un pašlaik Baloža varējums ir labākais.

Gordons Pirijs, angļu pasaules rekordists 5000 metros, ir jau ceļā uz Austrāliju, lai varētu laikus aklimatizēties. Priecīgu vēju šeit sacēlusi viņa izteiktā vēlēšanās nomesties Austrālijā vai Jaunzēlandē uz dzīvi pavisam.

Pirms dažiem mēnešiem vienīgie austrāliešu skrējēji ar izredzēm uz medaļām bija Lendijs un Stīvens. Šodien labu vidusmēra gargabalnieku jau ir laba grupiņa, no kuriem talantīgākais liekas jaunais Austrālijas 5000 m rekordists Elens Lorenss (14.01.8). Ievērojot, ka tikai apm. pusducis vīru veikuši šo distanci zem 14 minūtēm, Lorensu derētu paturēt acīs.

Džims Beilijs, kas pēkšņi pasaules slavu ieguva ar uzvaru pār Lendiju 1 jūdzes skrējienā Losandželosā pirms 5 mēnešiem, tagad atgriezies dzimtajā Sidnejā, bet neapmierināts ar treniņa apstākļiem, jo neesot laba skrejceļa. Viņš tādēļ cer tuvākā laikā pārcelties uz Melburnu. Sekojot avīžu aprakstiem, par Beiliju rodas pretrunīgs iespaids. Losandželosā viņam pēc uzvaras it kā bijušas asaras acīs un viņš izteicies, ka „gribējis tikai Lendijam palīdzēt sasniegt labāku laiku."

Viņa vēlākās intervijas skan daudz savādāk, un to kvintesence ir: „Es varu Lendiju noskriet kurā katrā laikā." Ar interesi tādēļ tiek gaidīta abu sastapšanās olimpiskajā pārbaudes skrējiena 1500 m, kas notiks Melburnā 20. okt. Beilijs bez tam skries arī 800 metros, bet Lendija 5000 metros (abas distances 13. okt.) īsi pirms Amerikas atstāšanas Beilijs sasniedzis ievērības cienīgu 1.48,8 rezultātu 880 jardos, kā lielākā priekšrocība tiek uzskatīta spēja cīnīties ar pretinieku ne vien ar pulksteni. Angliski šos 2 skrējēju tipus sauc „racer" un „runner", pie kam Beilijs pārstāv pirmo, bet Lendijs pēdējo tipu.

Viens no austrāliešu riteņbraucēju varoņiem Helsinkos — Laionels Kokss (Cox, 2. v. sprintā, zelta medaļa kopā ar Mokridžu tandemā) Melburnā būs tikai skatītājs. Kā sprintā, tā laika sprintā no katras valsts var piedalīties tikai 1 sportists, un Kokss nespēja nupat noturētajās pārbaudes sacīkstēs iegūt pirmo vietu, kaut arī viņa panākumi internacionālajās sacīkstēs ir varbūt lielāki kā jebkuram citam vietējām riteņbraucējam. Sprintā Austrāliju reprezentēs Plugs (Ploog), kas finālā uzvarēja Koksu divos braucienos pret vienu. Laika sprinta pārstāvis būs Vorens Škarfs. Abiem labas izredzes turpināt Austrālijas treka riteņbraucēju tradiciju. Šosejas brauciena dalībnieki — Nevins (Helsinku veterānis), Nestors, O'Salivans un Trikijs ir zem jautāšanas zīmes, jo šai disciplīnā austrālieši reti kad ir izcēlušies.

Olimpiādei par godu izlaistas 4 jaunas pastmarkas, tikai neviena neattēlo sportu. Uz vienas ir olimpiskā lāpa, uz otras Melburnas ģerbonis, bet abas pārējās līdzinās samazinātām Melburnas skatu kartēm. —

EDMARS MEDNIS IZCĪNA 4. VIETU

Lielajā Rozenvalda trofepas turnīrā, Ņujorkā. 9. kārtā ar spīdošu kombināciju 43. gājienā viņš lika padoties Art. Feuerstīnam, kas līdz tam bija noturējies tieši aiz Reševska. Pirms tam F. figūru kvalitātes ziņā (tornis pret Edmara laidni) bija mazā pārsvarā.

Pēc nedēļu ilgām aizmugures kombinācijām, turnīra komiteja apstiprināja turnīra vadītāja Kmocha pārsteidzīgo rīcību, ar kuru Edmaram atņēma I punktu pēc uzvaras 5. kārtā pret E. Herstu. Pirmoreiz visā ASV šacha vēsturē tos abus . . . „diskvalificēja", — un motīvus mainīja vai ik dienas, veselu nedēļu. Jādomā, ka par šo šacha dzīves skandālu sīkāk izteiksies mūsu šacha autoritātes.

Pirmo vietu izcīnīja S. Reševskis ar 9:2 pk., otro A. Bisgvairs. Edmara iegūtā vieta ar 6:5 pk. jāuzskata par ļoti labu tik izcilā 12 izlases šachistu sacensībā. Jāievēro arī intensīvās studijas Ņujorkas universitātē, kas viņam neļāva gatavoties turnīram.

FUTBOLS ŅUJORKĀ

DV futbola vienībai šai sezonā neveicas, un pēdējā līgas spēlē DV zaudēja 1:2 pret Stamford United vienību. DV vienība pašlaik atrodas tabulas lejasgalā ar 3 zaudētām un 1 neizšķirtu spēli.

Jauna valde

A u g u s t d o r f ā (V) — Oktobra sākumā Augustdorfā notika Vācijas latviešu sporta pārvaldes pilnsapulce, kurā arī ievēlēja jauno VLSP prezidiju — A. Vesmani, V. Neimani, A. Burmeisteru, E. Priedīti, Dr. J. Plato, bet kandidātos palika L. Rudzītis un E. Auželis. Prezidijs konstruēsies pirmā darba sēdē, tāpat arī revīzijas komisija — J. Cīrulis, B. Mežals un R. Niedra.

Sēdē nolēma, ka 1957. gadā rīkojamas Vācijas latviešu meistarsacīkstes basketbolā, volejbolā, šachā un galda tenisā, kā arī eksternas sacīkstes vieglatlētikā, un iespēju robežās tiks rīkotas sacensības ar citu tautu vienībām. Tāpat sekmēs Vācijas latv. sportistu piedalīšanos II Eiropas latv. meistarsacīkstēs šachā un galda tenisā Anglijā.

SRORTA PASAULĒ

FUTBOLA LAUKUMOS

Ungāri turpina savus starptautiskos panākumus — pēdējā valstu sacīkstē ar 2:0 Vīnes Pratera stadionā pieveica Austriju, vārtus gūstot leģendāriem — Puškasam un Hideguti. Pārsteigums Eiropas futbola laukumos bija negaidītā Francijas 2:1 uzvara pret Pad. Savienību Parīzes Colombes stadionā. Puslaiks beidzās neizšķirti — 0:0, bet otrā puslaikā krievu beigu vīram bumba vārtu tīklā bija jāmeklē 2 reizes. Par zaudējumu krievu „amatieri" ļoti satraukti, jo šī pati vienība Pad. Savienību pārstāvēs Melburnas ol. spēlēs un cīņa ar Franciju bija viena no pēdējām spēju pārbaudēm. Sofijā Bulgārija ar 3:1 uzvarēja Austrumvāciju.

Eiropas kausa spēlēs, kurās piedalās vairāku valstu meistarvienības, Anglijas meistars — Mančesteras United ar 3:2 pārspēja Vācijas meistarvienpadsmitu Dortmundas Borussia.

TRĪS PASAULES REKORDI VIENĀ PELDĒJUMĀ

„Ūdens bija auksts, un es vēlējos pēc iespējas ātrāk pabeigt peldējumu," pavisam vienkāršu izskaidrojumu 3 vienā peldējumā veiktiem pasaules rekordiem atrada 18 gadus vecā austrāliete Lorena Krapa. Peldot 400 jardu distanci, viņa laboja pasaules rekordus brīvā stilā 200 m 2:18,5 (2:19,3), 400 m 4:47,2 (4:50,8) un 440 jardu peldējumos 4:48,6 (4:52,4), ievērojami pārspējot savas līdzšinējās rekordatzīmes. Bez tam maiņas peldējumā viņa savu 100 m distanci veikusi 1:03,2 minūtēs. Arī šis rezultāts ir labāks nekā holandietes Gastelares pašreizējais pasaules rekords.

OLIMPISKIE BASKETBOLISTI

Olimpiskajā basketbola turnīrā Melburnā piedalās: Argentīna, Austrālija, Brazilija, Kanada, Čīle, Francija, Izraēla, Japāna, Koreja, Meksika, Jaunzēlande, Filipīnas, Pad. Savienība, ASV un Urugvaja.

BASKETBOLA MEISTARSACĪKSTES VĀCIJĀ

A u g u s t d o r f ā (V) — Vācijas latviešu meistartitulu sekmīgi aizstāvēja Kaizerslauterna, bet volejbolā Bruchmīlbacha. Reizē ar meistarsacīkstēm pēc daudziem gadiem pirmoreiz risinājās arī plašāka mēroga vieglatlētikas sacensības.

Volejbolā piedalījās 5 vienības, un spēles risinājās pēc divu zaudējumu sistēmas, un finālā pagājušā gada meistarvienība — Kaizerslauterna ar 15:5, 15:12 pieveica Bīlefeldas MSO, kamēr tālākās vietas dalījās šādi: 3. Bruchmīlbacha, 4. Augustdorfas ģimnazija un 5. Etlingenas 39. inž. grupa. Vecā un atkal jaunā meistarvienība (Krēgers, Bērziņš, Karps- Feifs, Kūliņš, Mūrnieks, Mūzis, Rudzītis, Ruks, Palums un Dreimanis) bija labākā kā techniskā, tā arī taktiskā sniegumā, kamēr Bīlefeldas MSO — Toms, Krauja, Bērziņš, Navarskis, Mastiņš, Balodis un Aasa sevi attestēja par neatlaidīgiem cīnītājiem.

Basketbolā par meistara godu cīnījās 3 piecnieki, sacenšoties katrs ar katru. Nestartējot Reinzemes MSO un Kaiserslauternas komplektējumiem, meistarības vadība atļāva šo vienību spēlētājiem papildināt pārējās komandas — Bruchmīlbachu, Augustdorfas ģimnaziju un Etlingenas 7566. LS rotu.

Noteikti pārākie arī šogad izrādījās meistargoda aizstāvji, Bruchmīlbachas LS, kas pieveica Augustdorfu ar 76:39 (31:13) un Etlingenu ar 42:26 (20:12). Ģimnazija savukārt uzvarēja Etlingenu 39:29 (21:10), paliekot 2. vietā. Meistarvienībā spēlēja: Liepnieks, Kocers, Graudiņš, Feifs, Kūliņš, Dekteris, Ostnieks un Pāliņš.

Vieglatlētikas sacensības, kas notika neizdevīgos laika apstākļos, bija pulcējušies 11 sportistu, jo vieglatlētikai Vācijas latviešu vidū nav nākotnes, un regulāri trenēties var tikai nedaudzi atlēti. Sacensību labākie sasniegumi bija: lodes grūšanā O. Bērziņš 12,39, diska mešanā A. Liepnieks 32,28, tāllēkšanā L. Ozoliņš 5,27un augstlēkšanā A. Liepnieks 1,60 m.

VIDĒJĀS VALSTIS BŪS SPĒCĪGAS

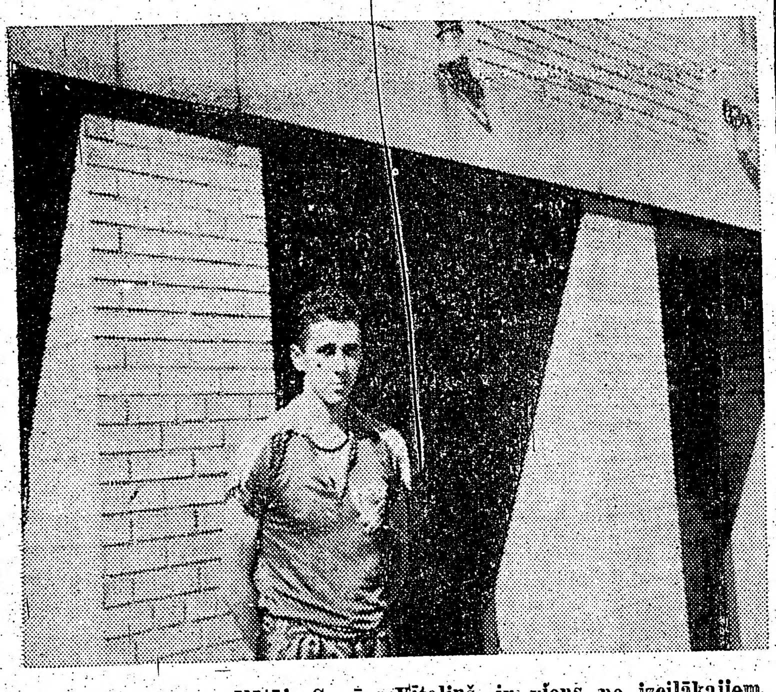

Detroitas DV spēlētājs Gunārs Vītoliņš ir viens no izcilākajiem latviešu basketbolistiem ASV.

(Turpinājums)

valstīs dzīvo ļoti daudzi izcili basketbolisti. Lai pilnīgi izvērtētu viņu spējas, V. Baumanis, saziņā ar Vidējo valstu sporta pārvaldes vadītāju E. Oliņu, šinī sezonā izlases vienībās aicinās iespējami plašāku basketbolistu kadru. Spēlēs pret Kanadu un Austrumpiekrastes izlasi. Izlases vienībās iespējams iedalīt ap 20 labākos spēlētājus. Tikai pēc šīm sacīkstēm Vidējo valstu sporta pārvalde būs skaidrībā par tiem 12 spēlētājiem, kas sastāda spēcīgāko izlasi.

Mineāpoles Starts spēlētājiem atsakoties no līdzdalības sacensībās pret Kanadu, izlases vienības sastādītājs balstīties nolēmis uz apgabala meistarvienību Detroitas DV. No šīs vienības izraudzīti:

G. Vītoliņš, G. Liepiņš, J. Richters un L. Lusars. Čikāgas DV — E. Tums un A. Kačerovskis; Klīvlandes Stars — O. Mantnieks un E. Auzenbachs, Indiānāpoles — V. Lācis; Kalamazū — G. Bērziņš; Milvoki — A. Vipulis; Daytonas — J. Zebeliņš.

Ko varam sagaidīt no šādi sastādītas vienības? Liekas, ka izlases vienības sastādītājs vēlas pārbaudīt, ko spēj mūsu vecākās paaudzes starptautiski pārbaudīti spēlētāji līdzās jaunajiem, ASV izaugušajiem basketbolistiem. Bieži dzirdēts kā pārmetums jaunajiem, ka tie prot tikai skriet un mest un ka taktiskā ziņā, vienības sadarbībā, tiem vēl daudz jāmācās. Vai viņiem palīdzēt spēj tie spēlētāji, kas ilgus gadus spēlē basketbolu un guvuši lielu pieredzi? Uz šiem jautājumiem atbildes sniegt spēs tikai pašas sacīkstes. Pie tam šīs atbildes ir ļoti interesantas, pat nepieciešamas turpmākā izlases vienību sagatavošanā.

Kanadas — ASV Vidējo valstu izlases vienību sacensības notiks Saginavā, Mičigenas luterāņu seminārā lieliskajā vingrotavā. Sacīkšu organizāciju veic Saginavas sporta kopa, ar savu pr-ku L. Lusaru priekšgalā. Interesenti informāciju var saņemt rakstot: L. Lusars, 338 S. Weadock Saginaw (Mich).

Valdis Kurzemnieks

IZLABOJUMS

Pagājušā n-rā rakstā — Jaunu darba posmu sākot — ieviesusies kļūda parakstā: LSPT Prezidija vietā jālasa — redakcija.

DIVI JUBILĀRI

A. Beķerim 50 gadu

Šī gada 18. oktobrī zelta kāzas ar dzīvi nosvinēja pazīstamais sporta darbinieks Adolfs Beķeris, ko agrāk pazinām kā B. Semaško. Viņš dzimis Rīgā, 1906. gadā un pabeidzis LTU fiziskās audzināšanas institūtu un darbojies par vingrošanas skolotāju un vieglatlētikas treneri vidusskolās un vairākās sporta biedrībās, bet no 1932. gada līdz pat krievu ienākšanai bija Pasta - telegrafa departamenta ierēdnis, kā arī lasījis lekcijas par sportu un fizisko audzināšanu Rīgā un provincē, darbojoties arī sporta žurnālistikā.

Nozīmīgu darbu Beķeris veic trimdas posmā Vācijā, kad Hanavā vadīja vērtīgo sporta informācijas izdevumu — Tēvzemes sporta pielikumu.

Ieceļojot ASV, viņa sporta darbība uz laiku apklusa, taču kopš pagājušā gada novembra viņš ieņem Latviešu sporta padomes trimdā prezidija priekšsēža vietnieka posteni un vada sporta nodaļu Bostonas laikrakstā — Amerikas Vēstnesis.

Vēlam jubilāram daudz baltu sporta dieniņu arī nākotnē.

Laimona Bērziņa 20 gadi sportā

Latvijā sīva cīņa par LSB padomes ceļojošo balvu vieglatlētikā iedegusies bija starp 3 lielajiem: LSB, Rīgas policijas darbinieku darbinieku sporta klubu un ASK. Visas trīs biedrības centās papildināt savas vieglatlētu rindas, katra pie tam savādākā ceļā. Ja RPDSK gāja vienkāršāko ceļu: policijas dienestā uzņēma izlases sportistus, tad LSB (R. Dekšenieks) un ASK (pl.-ltnt. E. Ceplītis), rezerves meklēja jaunatnes vidū, skolniekos. Tā ar sportu iepazinās viens no tiem, kas īpaši mūsu svešuma gaitās, ļoti daudz sportam kalpojis, Laimons Bērziņš. Sava 4. Rīgas pils. pamatskolas „skrejošā skolotāja" E. Laipenieka ieinteresēts, Laimons sporta gaitas ASK uzsāk kā jaunatnes vieglatlēts. Vieglatlētikai seko basketbols, un šim sporta veidam L. Bērziņš uzticgs palicis pat līdz šai denai.

Par L. Bērziņu kā par basketbolistu dzirdējuši bijām daudz laba. Vienu dienu mūs pārsteidza ziņa, ka L. Bērziņš iecelts par Libekas „Rīgas" nometnes sporta vadītāju. Tieši šinī amatā L. Bērziņš Latvijas sportam pakalpojis visiespaidīgāk. Kopā ar „Rīgas" nometnes komandantu A. Grīnupu viņš ļoti rūpējās par latviešu izcilus sportistiem, un Rīgas nometnē it bieži sapulcējās ļoti daudzi slaveni sportisti. Bija prieks vērot jauno zēnu sporta vadītāja postenī. Viņš to paveica lieliski. Par „Rīgas" nometnes basketbola un volejbola vienībām runāja visa plašā latviešu trimdinieku saime. „Rīgas" viesu spēles gaidītas bija ne tikai angļu zonā, bet arī pārējos Vācijas apvidos „Rīga" bija gaidīts viesis.

Kopā ar A. Justu, J. Zeveliņu, A. Hermanovski, A. Priednieku, V. Švolmani, V. Freimani, L. Bērziņš guvis daudz skaistu uzvaru. Tās bija varenas cīņas, kad basketbola

Laimonis Bērziņš 1947. gadā Libekā.

vai volejbola laukumā tikās „Rīga" ar „Kursu", Vircburgas vai Hersbrukas latviešu izlasēm. Latviešu sporta gars dzīvs saglabāts arī šinīs grūtajās dienās.

Pašreiz L. Bērziņš ar ģimeni dzīvo ASV, Deitonas pilsētā. Arī šinī krastā L. Bērziņš rūpējies par mūsu jaunatnes pievēršanu sportam un fiziskai audzināšanai. L. Bērziņa 20 gadi aktīvā sportā bijuši ļoti vērtīgi Latvijas sportam.

V. K.

SPORTS DZIMTENĒ

„Par krizi futbolā" — saucas pagarš raksts Rīgā iznākošajā Sportā, kura autors ir neviens cits kā pazīstamais „futbola pulkvedis" — pulkvežleitnants J. Raiskums — ilggadīgais Latvijas futbola savienības priekšsēdis un valsts izlases sastādītājs, tagad „republikas" treneru padomes pr-dis. Savā rakstā viņš nevairās atzīmēt, ka futbols savu augstāko līmeni sasniedzis 1937.—1939. g., bet pēckara posmā — 1946.—1951. gadam, kad ierindā vēl bijuši Krupšs, Jēgers, Ulbergs, Freimanis, Mellups, Sudmalis, Levitanuss.

⁂

Ka nelīdz ne plāni, nedz grafikas, ne arī bēdīgi slavenās bērnu sporta skolas, bet „buržuāziskās" Latvijas laikā bijis labāk, norāda arī agrāk pazīstamais ātrslidotājs Pēteris Strods (tagad riteņbraucēju treneris). Rakstot par „atpalicību" riteņbraukšanā, viņš norāda uz lielajiem Vienības braucieniem, kuros ik gadus izkristallizējušies augstas klases braucēji.

⁂

I Vissavienības patērētāju kooperāciju „spartakiādē" (t. i. meistarsacīkstēs) Krasnodarā, pirmo vietu ieguvuši latvieši. Sevišķi labi veicies vieglatlētikā, kurā latvieši ieguvuši pusi no visām uzvaras balvām. Rezultāti tomēr pabāli: 110 m barj. Pūliņš 16,2; diskā Švirksts 44,65; šķēpā Pūliņš 52,96, 800 m Simanovičs 1:58,3; 5000 m Kušķis 15:55,8; pieccīņā Švirksts 2487 p. Sievietēm — 100 m Ilgaviža 12,8; 800 m Migla 2:24,9; augstlēkšanā Dzintare 1,46; Kampe 39,54; tāllēkšanā Meļke 4,82. No šiem nedaudzajiem rezultātiem, ko sasnieguši uzvarētāji sacensībās, kurās piedalījušies 15 tautību vienības, nepārprotami secināms, ka elitē klases atlētu skaits Padomijā tomēr visai mazs. Latviešus šajās sacensībās pārstāvējuši b-bas „Vārpa" sportisti.

KAS UZVARĒS MELBURNĀ?

SKATS VIEGLATLĒTIKAS LAUKUMOS OLIMPISKO SPĒĻU PRIEKŠVAKARĀ

Līdz novembra beigām palicis vairs nedaudz dienu, un Melburnā, Austrālijā, iedegsies olimpiskā uguns, lai pasaules labākie atlēti atkal pulcētos zem savu valstu karogiem ar devīzi: „ātrāk, augstāk, tālāk". Pasaules amatieru sporta lielākajos svētkos galvenā atrakcija vienmēr ir bijusi vieglatlētika, kur tad arī mēģināsim zīlēt laimīgos pirmo vietu ieguvējus.

I

Vispirms gribas vērst uzmanību uz dažiem apstākļiem, kas šoreiz zīlēšanu padara grūtāku. Šīs ir pirmās olimpiskās spēles, kuras notiek dienvidu puslodē, līdz ar to neparasti vēlā gada laikā — dienvidnieku pavasarī, kas nozīmē rudeni ziemeļos. Normāli Eiropas zemēs un Ziemeļamerikā sezona jau beigusies. Šogad gan eiropieši to pastiepuši garumā, rīkojot meistarības rudenī, bet vai ziemeļu zemju vieglatlēti būs savā labākajā formā, kad viņu zemes laukumus jau klās sniegs? Kā ies ar „aklimatizēšanos" Austrālijā? Vai tālā un dārgā ceļa dēļ dalībnieku skaits nebūs mazāks? u. t. t.

Kas uzvarēs, ASV, vai Padomju Savienība? Pirms pakavējamies pie atsevišķām disciplīnām, par šo jautājumu jāsaka, ka tas var attiekties uz visu sporta veidu kopīgo vērtējumu, bet ne uz vieglatlētiku atsevišķi. Ar interesi un, varbūt, drusku šaubām, var gaidīt, vai visa amerikāņu izlase būs tikpat labā formā, kā olimpiskajās pārbaudes sacīkstēs pirms četriem mēnešiem. Bet lai nu kā, vieglatlētikā krievu-amerikāņu divcīņas nebūt, bet tikai neapdraudēta amerikāņu hegemonija. 1952. g. Helsinkos no 24 vīriešu disciplīnām amerikāņi uzvarēja 14, krievi — nevienu. No 9 sieviešu disciplīnām amerikānietes ieguva vienu, bet krievietes divas zelta medaļas. Amerikāņu izredzes apmēram tādas pašas ir arī šoreiz, kamēr krievi var uzvarēt dažās vīriešu disciplīnās, kas kopīgo ainu daudz nemainīs.

Pēdējos četros gados rezultāti tā auguši, ka gandrīz visām valstīm būs spēcīgākās izlases, kādas tām jebkad bijušas..

Bet nu pie atsevišķām disciplīnām!

100, 200 un 400 metros uz papīra rēķinot, visiem trim pirmajiem vajadzētu būt amerikāņiem. Zināšanai jāatzīmē, ka no katras valsts ik disciplīnā var piedalīties ne vairāk kā trīs dalībnieki. Ja Morrovs, Merčisons un Beikers 100 metros, bet 200 m tie paši divi un Merčisona vietā Helsinku olimpiskajās spēlēs uzvarētājs Stanfīlds, būs šī pavasara formā, tad cittautiešiem ļoti maz izredžu nozvejot kādu medaļu. Stiprākie eiropieši — Germars (Vāc.) 100 metros, bet 200 m — Häss (Vāc.) un Ignatjevs (Pad. Sav.). Vēl jāmin Kvaliks (Pakistāna). 400 m amerikāņi Džoness un Lī vairākkārt skrējuši zem 46 sek., bet viņu trešais — Dženkins, apmēram līdzvērtīgs ar Ignatjevu, Häsu un somu Helstenu. Šeit jārēķinās ar jaunu olimpisko rekordu (vecais ir 45,9). 800 m finālā kāds pusducis var pārspēt Vitfīlda ol. rekordu (1:49,2).

(Nobeigums sekos)

PIECI LABĀKIE . . .

(Nobeigums)

S I E V I E T Ē M

60 m skrējiens

8,1	— I. Kampe	(Austr.)
8,2	— I. Dērmane	(ASV)
8,3	— V. Vilsone	(Kan.)
8,6	— Dz. Pasteniece	(ASV)
8,6	— V. Ādmine	(Kan.)

100 m skrējiens

13,2	— I. Kampe	(Austrāl.)
13,5	— V. Vilsone	(Kan.)
14,4	— Dz. Pasteniece	(ASV)
14,6	— V. Freivalde	(Zviedr.)
14,6	— S. Rozenberga	(Ziedr.)

80 m barjēras

15,3	— V. Ādmine	(Kan.)
16,3	— B. Skujiņa	(Kan.)

Augstlēkšana

1,44	— Dz. Tora	(Kan.)
1,41	— M. Tauriņa	(Austr.)
1,35	— V. Ādmine	(Kan.)
1,35	— D. Dinviete	(Zviedr.)
1,325	— A. Rūmane	(Austr.)

Tāllēkšana

5,11	— I. Kampe	(Austr.)
4,56	— V. Vilsone	(Kan.)
4,55	— A. Cauka	(Austr.)
4,51	— V. Ādmine	(Kan.)
4,25	— R. Skalde	(Kan.)

Lodes grūšana

10,94	— V. Viškere	(Kan.)
9,99	— N. Tomase	(Kan.)
9,89	— V. Ādmine	(Kan.)
9,84	— J. Zemgale	(Zviedr.)
9,34	— I. Kampe	(Austr.)

Diska mešana

32,84	— V. Viškere	(Kan.)
29,27	— N. Tomase	(Kan.)
27,79	— I. Kampe	(Austr.)
26,84	— A. Cauka	(Austr.)
25,76	— V. Sorena	(ASV)

Šķēpa mešana

25,82	— L. Avotiņa	(Kan.)
18,74	— V. Ādmine	(Kan.)
18,44	— V. Sorena	(ASV)
17,56	— V. Viškere	(Kan.)
16,23	— Dz. Tora	(Kan.)

4 x 60 m stafete

33,8	— Toronto LSK	(Kan.)

4 x 100 m stafete

57,9	— Toronto LSK	(Kan.)
63,2	— Upsalas JKS	(Zviedr.)

ZEMĪTIS UN VELIKA MEISTARI

S i d n e j ā (T) — Jaundienvidvelsas latviešu meistarsacīkstēs galda tenisā bija vērojams skaists progress, un meistartitulu vīriešu vienspēlēs sekmīgi aizstāvēja pagājušā gada meistars Juris Zemītis, nezaudējot nevienu setu. Bet sieviešu sacensībās pārākā bija Ināra Velika, pārspējot pag. gada meistari S. Bērziņu.

Pirmajās divās līknēs poziciju cīņā par iekšējo celiņu vislabāk var pastāvēt robustais amerikānis Kourtvejs, bet tikpat drošs uzvaras favorīts arī ļoti slaidā solī skrejošais Pitsburgas nēģeris Sovels. Ar gandrīz līdzīgām uzvaras izredzēm pieminams pas. rekordists — beļģis Moēns, tālāk var sekot Bojsens (Norv.), Leva (Beļg.), Džonsons (Angl.), Spurjers (ASV).

SPORTA APSKATS
INFORMACIJAS IZDEVUMS LATVIEŠU SPORTISTIEM SVEŠUMĀ
iznāk 3 reizes mēnesī

Redaktors G. Gubiņš

Visa sarakste adresējama:

Latviešu Sporta Padomes Trimdā Prezidijam, c/o

G. GUBIŅŠ, 149 WRIGHT AVE., TORONTO 3, ONTARIO, CANADA

DAIŅA MIEZĀJA IZSTĀDĒ

JAUNS MĀKSLINIEKS SAKA SAVU VĀRDU

Šī rudens sezonu ir ievadījušas divas mākslas izstādes. Tās abas ir bijušas labi apmeklētas un — tās arī ir bijis vērts apmeklēt. Zīmīgākais tas, ka pirmā — A. Nulīša — deva pārskatu par zināmu dzīves un darba posmu, bet otra — Daiņa Miezāja — jauna mākslinieka karjēras sākumu.

D. Miezājs jau agrāk ir piedalījies izstādēs ar atsevišķiem darbiem, bet šī ir viņa pirmā patstāvīgā darbu skate. Miezājs mākslas studijas sācis trimdā Vācijā pie prof. J. Kugas un Fr. Banges, pēc tam turpināja Ontario mākslas kolledžā, kuru beidza š. g. pavasarī ar zelta medaļu. Mākslas kolledžas jeb akadēmijas beigšana nekad nav noteicoša robeža mākslinieka karjēras sākumam, vai arī apliecība par mākslnieka gatavību, bet to noteic tie dotumi, ar ko katrs atsevišks individs apveltīts vairāk vai mazāk. Dotumi un to ievirze pareizā gultnē ir radījuši šo izstādi. Ja pirmais iespaids liekas it kā paraibs, tad, tuvāk iepazīstoties ar D. Miezāja darbu klāstu, var tam rast attaisnojumu.

Izstādē redzami darbi, kas radušies kolledžas laikā, ārpus kolledžas, un darbi, radīti posmā pēc kolledžas beigšanas. Ja runājam par pareizu darba gultni, tad to var attiecināt uz mākslas kolledžu, kura topošiem māksliniekiem teorijā un praksē devusi bagātīgas zināšanas. Virziens, kompozicija, technika un krāsa ir uzdevuma daļas, kuru atrisināšanai mākslinieks ir meklējis iespējamās pieejas.

D. Miezāja kā mākslinieka mūžs vēl ir par īsu, lai viņš būtu varējis izšķirties par kalpošanu tikai vienam dievam. Liekas, mākslinieku daudzreiz aizrauj zināmas problēmas, un tās tad nosaka attiecīgā darba vietu. Bet uzdevums ir veikts, un turklāt lieliski! Vai tas būtu eļļā, temperā, olu temperā, akvarelī vai arī vēl pavisam jaunā polymer tempera technikā. Jaunais mākslinieks visas minētās technikas pārvalda pietiekoši labi, lai varētu tās katru izmantot atsevišķa uzdevuma veikšanai.

Tas pats būtu attiecināms arī uz virzienu. Pagaidām Miezāju varētu saukt par modernistu, šinī nosaukumā apvienojot sīkākas noslieces, kuru pamatā, var pieņemt, ir interese par zināmu problēmu risināšanu un atrisināšanu.

Arī motīvu izvēlē Miezājs ir vispusīgs: redzam portrejas, ainavas, pus- un tīri abstraktās kompozicijas, bet mākslinieka pieeja visur ir droša, un kopiespaids paliek tāds, ka katra glezna pirms tās radīšanas ir rūpīgi pārdomāta un ar jaunā mākslinieka iedzimto talantu tām dotas lielākas vai mazākas mākslas vērtības.

Ar šo izstādi Dainis Miezājs ienācis latviešu mākslinieku saimē kā jauns, talantīgs gleznotājs, un viņa paša ziņā paliek veidot un izkopt savu talantu, atrast savu patstāvīgo „es", un iziet plašākā rampas gaismā.

Toronto latviešu sabiedrība savu morālisko un materiālo atbalstu ir devusi, par ko liecina labi apmeklētā izstāde un iegūtie darbi.

Ed. Dzenis

Dainis Miezājs pie saviem darbiem. J. Kreiļa foto

Juris Soikāns

ORMAN, NEDZEN SAVU ZIRGU

Orman, nedzen savu zirgu!
Šonakt nav kur steigties vairs. —
Vēl tik rozes izmētāsim
Staigulēm, kam augums kairs!

Nedzen, nedzen, savu zirgu!
Ekipāžs lai lēni slīd
Vēl, vienreiz gar viņas logu,
Kurā gaisma neatspīd . . .

Godalgoti dziedoņi

Statuja Zelta Orfejs, ko pagājušā gadā, labāko operas mūzikas izpildītāju apbalvošanai nodibināja Mantujas pilsēta, šogad piešķirta vācu tenoram Volfgangam Vindgasenam, itaļiešu sopranistēm Renātai Tebaldi un Džulietai Siminioato un basistam Nikolam Rosi Lemanim, un grieķu diriģentam Dimitram Mitropulosam.

„CEĻA BIEDRS"

Atklātībā jau parādījies mēnešraksta „Ceļa biedrs" 5. numurs. Saturā prāv. J. Kullīša, prof. Dr. K. Kundziņa, māc. Ed. Pavasara, lic. theol. G. Alksnes un citu rakstu. Ar turpinājumiem iespiests Lidijas Pērļupes vēsturisks stāsts „Uzvaras vainags". Mēnešraksta redaktors ir Jānis Straumnieks; to izdod Mineāpoles biedrība reliģiskās literatūras izplatīšanai „Sējējs", kuras priekšgalā ir māc. E. Ķiploks.

ĒĢIPTĒ ATRASTAS JAUNAS KAPENES

Kaīro tuvumā nesen atklāts kāds līdz šim nezināms seno Ēģiptes valdnieku kaps. Kapa vecumu vērtē no 2900—2700 g. pirms Kristus, un tas ievērojams ar sevišķi bagātīgām mantu piedevām. Četrstūrainā kapa izmēri: 51 metrs reiz 21 metrs, un augstums 12 metru. Kapā atrasti 45 pazemes mantu kambari ar koka mēbeļu atliekām, rotaļlietām, drēbēm, apaviem u. t. t. Mantas daļēji ir labi saglabājušās. Uz vairākām māla krūzēm atrodams ķēniņa Horusa 1. dinastijas 4. ķēniņš) zīmogs, taču vēl nav noskaidrots, vai atklātajā kapā apglabāts zīmoga īpašnieks vai kāds viņa radinieks. Ķēnišķīgā kapa mūru ārmalā atrasti 62 personu, domājams, kalpotāju kauli; viņi šķiet apglabāti koka šķirstos. Izmeklējot ģindeņu kaulus, iegūti norādījumi, kas ļauj secināt, ka šie 62 cilvēki savam kapā apglabātajam kungam „labprātīgi" sekojuši nāvē noindējoties.

GAIDAS IZDOS DZIESMU KRĀJUMU

Cikāgas 7. Gaujas gaidu vienības vecāku padomes sēdē vienības pr-ce L. Klētniece informēja padomes locekļus, ka gaidas nodomājušas izdot gaidu dziesmas līdz ar notīm. Dziesmas jau savāktas, un tās sagatavo iespiešanai. Pēc latviešu gaidu dziesmām ir ļoti liela vajadzība gaidu vienībās visā pasaulē.

Referējot par gaidu darbību aizvadītajā sezonā, L. Klētniece uzsvēra, ka pēc ilgākas pasivitātes visās nozarēs atkal atsākts darbs. Nodibināta vienības nodaļa Meivudā, kurā jau tagad aktīvi darbojas 11 meitenes. Pulciņā ir 17 gundiņas, kuras vada v. v. A. Stroda. 16 gaidas vada v. v. R. Kupce un G. Klētniece, bet gundiņas Meivudā — v. v. Dace Kića. Lielgaidas darbojas vad. L. Klētnieces uzraudzībā. Rudens sezonu atklās ar mītnes vakaru svētdien, 28. oktobrī, pl. 5 p.p. Ciānas baznīcas pagrabā. Pakavējoties pie turpmākās darbības, Klētniece uzsvēra latviskās audzināšanas programmas lielo svarīgumu gaidu pulciņu darbā. Noris sacensības kopu starpā latviskā pārbaudījumu punktu kārtošanā. Pašlaik iesākti arī lielgaidu primnieču kursi Humbolda parka sporta ēkā 2 reizes nedēļā.

Gaidu vadība ar vecākiem pārrunāja iespējas nākamgad plašāk kā līdz šim piedalīties latviešu skautu lielajā nometnē Kanadā, nolemjot jau laikus gatavoties šim lielam notikumam latv. skautu un gaidu dzīvē, vācot līdzekļus teltīm un autobusu īrei.

Par 7. Gaujas gaidu vienības padomes vietni ievēlēja Z. Rēboku, par kasieri M. Ķezberi. K.

ZINĀTNIEKS — KRĀPNIEKS

● Pēc Dienvidatrikas laikrakstu ziņām Johannesburgas universitātē notikusi nepiedzīvota blēdība. Šīs universitātes medicīnas fakultātes dekāns, kā zināms, visas pasaules zinātniekus pārsteidza ar kādu suņa sirds operāciju. Īstenībā operētais suns esot izlaidis dzīvību, bet dekāns steidzīgi sagādājis citu tādas pašas sugas, lieluma un krāsas suni, kuram ādā izdarījis dažus griezienus. Šis „rezerves" suns tad arī zinātniekiem un žurnālistiem rādīts kā operētais.

● Viens no kuriozākajiem pasaules mūzejiem atrodas Hārlemā, Holandē, kur izstādīti tikai tādi priekšmeti, kas atrasti lopu kuņģos. Mūzeja īpašnieks ir pilsētas sprāgušo lopu dīrātāju apvienības direktors. Mūzejā, kam apmeklētāju, protams, netrūkstot, redzami visādu mājlopu kuņģos atrastie pulksteņi, gredzeni, karotes, atslēgu saišķi, lūgšanas krelles u. t. t. Lielākais priekšmets, ko kāds mājlops spējis norīt, ir pakavs . . .

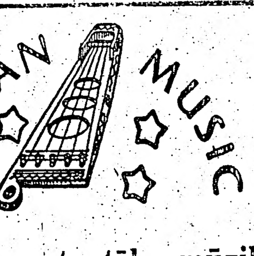

Mūsu kompetentāko mūziķu
atsauksmes par LM IV ieskaņojumu (Ziemassvētku un citas garīgas dziesmas):
Profesors Jānis Mediņš un diriģents Teodors Reiters: „Līdz šim techniski un vokāli vislabākais Reitera koŗa—Latvian Music ieskaņojums."

SKATS PASAULES LITERĀTŪRĀ

PRETRUNĀS IESTIDZIS DZEJNIEKS

Bertolda jeb Berta Brechta vārds vācu literātūrā nav ar cildenu skaņu, bet to vairs neviens nevarēs izdzēst, jo tas rakstīts ar drāmatiskā dzejnieka sirds asinīm. Berts bija un palika savas iecerētās sabiedrības kārtības meklētājs, un neviens viņu nevarēja ietekmēt. Pat komūnistu varas vīriem, kaut šo kārtību Brechts savos darbos dažkārt cildināja, viņš bija „neglītais pīlēns", kas izleca no atkarības loka un prasīja taisnību un iekšējās brīvības tiesības. Kaut gan Brechts savos darbos un arī kā cilvēks bija ar komūnistisku, labāk teikt — marksistisku ievirzi un šai ievirzei palika uzticīgs līdz nāvei (mira š. g. 21. augustā), tomēr mums, Berta laika biedriem, derīgi iepazīties ar šī lielā cilvēka mūža darbu un cilvēciskajām pretrunām. Sevišķi pēdējās var mums atklāt dzejnieka lielo cilvēcību un nelokāmo raksturu, ja runā par viņa ieskatīto patiesību. Protams, kur dzejnieks savos darbos skar politiskas problēmas, tur tie zaudē māksliniecisko vērtību; taču tāpēc vien Bertu Brechtu vairs nevar izmest no vācu gara kultūras dārza.

Nu nāve ir pārrāvusi Brechta dzīvības nervu, tāpēc nav vērts vairs viņam uzbrukt, jo rakstnieks nevarēs aizstāvēties. Dzejnieka izdzisušās acis aicina mūsējās skatīt paveikto un to objektīvi izprast. Nāve piešķir arī zināmu atstatumu aizgājušajam cilvēkam no paveiktajiem darbiem. Palikušie var tad bez naida izvērtēt atstāto mantojumu un tā vērtību.

Ārkārtējais jeb ģeniālais atklājas pilnīgi tikai aiz nāves robežas. Nenoliedzami, Berts tika atzīts jau ar pirmajiem darbiem, bet šodien viņa darbus uzved uz visas pasaules skatuvēm. Kā cilvēks Brechts nebija lielmanīgs vai slavaskārs; viņš arvien atzina iespēju, ka viņa domas varētu būt kādā ziņā nepatiesas. Brechts meklēja cilvēkam iespējami labāko atrisinājumu ikdienišķā dzīvē un sadzīves kārtībā, centās pieņemt kādu „mazumiņu" vispārējās domāšanas papildināšanai.

Brechts par visu vairāk iestiga tā saukto „lielās dzīves" stilu, paapmierinādams sev parastos dogmatismu, jo tas cilvēku nospiežot veržzībā, padarot sekls un ienīst nu pret gara vērtībām. Savos aistētiskajos eksperimentos Brechts rada jaunu notikumu kategorizēšanas veidu un skatīšanas kārtu, kas izteicas kā jauna pasaules uzskata ar eksistenciālisma fundamentālontoloģisku pamatojumu: „Pasaule sākas cilvēkā." Šāda atsvešināšanās no Aristoteļa esmes kārtības notiek Marksa un Hēgeļa ideju zīmē, kaut gan pasa Brechta darbošanās vēl arvien notiek zināmā metafiziskā ievirzē. Šī ievirze ir un paliek Brechta literārās darbības sākuma posma ekspresionistiskais mantojums, kas arī vēlākā laikā šur tur izplūst uz kādu brīdi kā dominējošs izvirdums. Šī pēdējie ekspresionistiskie izcelsmes Bertu nostāda blakus ievērojamajam vācu drāmatiķim Kārlim Cukmeijeram, kaut gan savos darbos abi pilnīgi atšķiras. Taču abi paliek tuvu tautas izteiksmes stilam un nemodernizējas.

SOCIĀLĀ TAISNĪBAS PRINCIPA POĒTS

Brechta dzimtā vieta ir Augsburga, tur viņa tēvs bija fabrikas

Miris Berts Brechts

direktors. Pēc vidusskolas beigšanas viņu iesauc kaŗa dienestā. Berts kļūst sanitārs un vietējās strādnieku un kaŗavīru padomes loceklis. Pēc kaŗa beigām sāk studēt medicīnu, bet studijas nenobeidz, jo pievēršas literātūrai un teātrim. Šī gadsimta divdesmitajos gados. Berts gūst jau ar saviem pirmajiem darbiem ievērību un ieiet teātŗa ļaužu aprindās. Brechta pasaules uzskats vēl nav pilnīgi izveidojies, bet viņš dedzīgi aizstāv naīvo reālismu un gūst nihilistisku tendenciozitāti. Brechts iestieg pēckaŗa laika chaotiskajā problēmatikā un neatrod īstu izeju. Viņa pirmie darbi reģistrē sava laika sabiedrisko sadzīvi un šķiru nebūšanas.

Brechta sākuma dzeja it kā ar varu saspiesta pantos, visai ciniska un tendencioza. Taču šī dzeja izstrāvo nenoliedzamu maģisku spēku, kas aizrauj un liek iekaist dzejnieka izplānotajās duālistiskajās pretrunās. Tas ir saraustītās „ģenija ēras" sacelšanās kliedziens pret visu, kam ir zināma tradicija un svētums, kas ir skaists un mūžīgs: „Mēs zinām, ka mēs esam tikai pagaidām. Un pēc mums nenāks nekas ievērojams. Katrs ir sev tuvākais! Tikai bez romantikas-" Tā bija divdesmito gadu revolūcionāru parole. Bet būtībā tas ir proletāriskais nihilisms, kas, pārvarēdams pēckaŗa chaosu un zināmu melancholisku ievirzi, ved uz jaunās totālās valsts cilvēka un sabiedrības sejas metu.

Nenoliedzami Brechts bija ievērojamākais sava laika iemūžinātājs ar ievērojamu talantu. Pirmie darbi: gūstekņa atgriešanās drāma „Bungošana naktī" un lirikas krājums „Mājas postille" (Hauspostille) rāda jaunā dzejnieka ievērojamo drāmatisko prasmes spēku un ievirzi. Pēdējais bija par lemešiem, ka dzejnieka tikai pamazām un mūža otrā pusē sāka atzinīgi ievērot. Drāma „Bungošana naktī" iznāca 1922. gadā, kad dzejniekam bija 24 gadi. Šo drāmu tūlīt uzveda ar lieliem panākumiem. Tā vēl atgādina Büchnera ievērojamo drāmu „Voiceks". Kur tvertas pēckara sadzīves rebošanas. Brechts tēlo maldīgo dzīves izjūtu, ja tā vēl nav iesaistījusies tikai tādā vienkāršā „ticībā. Krājumā „Mājas postille" uzņemtas vairākas Brechta balādes un pirmās drāmas ievērojamākie balādes ir: Bāls (Baal). Pilsētu džunglos un Vīrs paliek vīrs. Gandrīz visos savos dzejojumos Brechts ir vecās kārtības grāvējs ar nihilistisku programmatisku ievirzi, kas cilvēcisko eksistenci iedzen līdz zināmai primitivitātei. Brechta literārās darbības pašā personīgai dzīves uztverei. Tās ir vienīgi visnepieciešamākās dzīves funkcijas, ko Brechts sola un prasa cilvēkam; tas saprotamā kārtā novedi pie neizbēgamām dialektiskām pretrunām. Brechts meklē labāku sabiedrisko kārtību, rādot militārisma un kapitālisma necilvēcisko dzīvi, kur cilvēks varētu brīvi baudīt kopēja darba augļus. Savā ziņā Brechts bija visai tuvu 19. g. s. sociālistiem un ūtopistiem, kuri meklēja cilvēka „es" pilnību un piepildījumu materiālā plāksnē. Tas tad arī bija viņu cilvēces attīstības centiena mets, ko arī Brechts gribēja īstenot, protams, humānākā veidā: pasauli var pārveidot, pārveidojot cilvēkus.

Brechts atstāja veco sabiedrības kārtību, bet arī jaunajā viņš tika ignorēts. Savas dzīves pēdējos gadus viņš pavadīja Vācijas austrumjoslā, bet viņa darbus nedrīkstēja ne uzvest, ne izdot, jo rakstnieks necieta mākslas un patiesības sakropļošanu. Savu pasaules slavu Brechts ieguva ar „Triju grašu operu", ko viņš izveidoja pēc vecām Džona Geija operu parodijām. Brechta trimdas laika darbi pieslienas marksisma doktrīnai. Arī savā pēdējā ievērojamākajā darbā Brechts netiek vaļā no marksisma tendencēm. Šajā darbā „Māte Kuraža un viņas bērni" Br. atsaucas uz marksistiskajām tezēm, ka no kaŗiem labumu gūst vienīgi lielie, bet mazie arvien zaudē un neattaisnoti cieš. Brechts centās pēc jaunas speciālas taisnības ar savu subjektīvo dialektisko ievirzi.

JAUNAS DRĀMATIKAS UN TEĀTŖA MĀKSLAS TECHNIKAS IECERĒTĀJS

Brechta izveidotā drāmaturģiskā uztvere un esmes pārvērtēšana, resp. nodošana gribas rīcībā ir Brechta mērķis un panākumu paliekošais smagumpunkts, kas viņam nodrošina savu vietu pasaules gara strāvojumu vēsturē. Brechta drāmaturģiskās uztveres variācija bazējas uz „apšaubāmās metafiziskās esmes" pamata, jo tā ir ar dialektisku tendenci. Tas izskaidrojams: Brecha metafiziskā ievirze radusies marksisma un Hēgeļa dialektikas studiju iespaidā resp., tā nes zināmas šo macību iezīmes kā Hēgeļa metafizikas turpinātāja modernā izpratnē. Tā ir visai tuva Heidegera uztverei: cilvēks pats rāda sevi kā esošu, kas runā un sevi konstatē.

Brechts tveŗ šo eksistences apzināšanas momentu un rada savu nearistotelisko drāmaturģiju, kur tiek spēlētas vienīgi esmes eksistēšanas iespējas, bet ne vairs ontiskā reālitātes tematika. To var apzīmēt kā atsvešināšanās afektu, kad stabilais esmes stāvoklis, vai reāli būtiska cilvēka darbība tiek tverta kā dažādo eksistenciālo iespēju viena variācija.

Aktierim vairs nav vajadzīga pilnīga iejušanās Indula, Indrānu tēva vai Bungatiņa ontiskajā lomā, bet gan vienīgi jārāda šie raksturi, pie kam notikumu techniskā izpildīšana ir svarīgākais. Tā rodas zināma veida drāmatiska komunikācija eksistenciālā izpratnē. Un tas nozīmē: Illūzijas radītājs, fiktīvais skatuves ceturtās sienas priekšstats vairs neeksistē, jo jaunā uztvere rāda tikai kādu eksistences iespēju, bet nevis īstenību, kā tas ir pēc Aristoteļa drāmaturģijas. Šo atsvešināšanās afektu var saprast tuvāk, ja palasa Hēgeļa metafiziku: mākslas darbs nesot vis kaut kas par sevi, bet gan būtiski tikai jautājums, uzruna: mākslas darbi neesot domas un jādzienu, bet gan atsvešināšanās „prātulošanā" . . .

Brechts raksta priekšrakstus un vingrinājumus aktieriem, lai tie eksperimentāli izprastu jauno drāmaturģiju. Kaut arī Brechta technoloģiskie „prātojumi" ar zināmu aistētisku, varētu teikt, pat ar metafizisku ievirzi un pamatu, tomēr tie jāuzņem ar kritisku prātu, jo tie vairāk vai mazāk ir vienīgi mūsu chaotiskā laikmeta sabiedriskās sadzīves un mākslas manifestācijas plakāti.

AIZ NĀVES ROBEŽAS PALIEK TIKAI VIENA SEJA . . .

Jā mēģināju pieskarties un raksturot Brechta cilvēka un mākslinieka paveikto, tad šoreiz tas nenozīmē, ka esmu gribējis viņu izcelt vai rādīt kā paraugu mūsu kultūras jaunradei. Vai vispār par Brechtu būtu jārunā, un kādu pamatojumu dod Brechta problēmu pārcilāšana? — Brechts šodien jau visā pasaulē kļuvis par zināmu jēdzienu, tāpēc to nevar vairs norakstīt kā neeksistējošu marksistiskās ievirzes dēļ. Ir svarīgi Brechtu izprast, ko šīs rindas pilnīgi nevarēs dot, lai varētu ieskatīt Brechta gara centienu maldus un jauno situāciju viņa drāmaturģijas zīmē.

Brechts bija un palika nesaprasts kā kapitalisiskajās, tā arī komūnistiskā režīma diktātūrās, bet demokratiskās valstīs tomēr pieļauj Brecha visai bīstamajām tendencēm brīvu „rotaļu". Brechta simpatijas komūnistiskajai doktrīnai sagandēja viņa dotumus; tā daudzi viņa darbi zaudē māksliniecisko vērtību. Un tomēr Brechts var kļūt par mūsu gadsimta „klasiki", ja ieklausāmies kaut vai šādā viņa vārsmā: „Manī cīnās sajūsma par ziedošo ābeli un šausmas par krāsotāja runām."

A. Spoģis

„EJ ATPAKAĻ, NELAIMĪGĀ MEITENE!"

Astī pilsētiņas baznīcā Itālijā ērģeles nesen spēlēja Mendelsona kāzu maršu un mācītājs līdz ar ziņkārīgajiem gaidītājiem gaidīja ierodamies laulājamo pāri. Pārim ienākot baznīcā, 34 gadus vecā līgava pēkšņi lielās izbailēs ieplēta acis, atrāvās no līgavaiņa un trīcēdama tūliņ izbēga no dievnama. Laukā viņa radiem, draugiem un kāzu viesiem paskaidrojusi, ka, iejot baznīcā, viņa ieraudzījusi savu nesen mirušo tēvu, kurš brīdinoši paceltu pirkstu viņai uzsaucis: „Ej atpakaļ, nelaimīgā meitene!" Laulības izjukušas.

A. VOITKUS

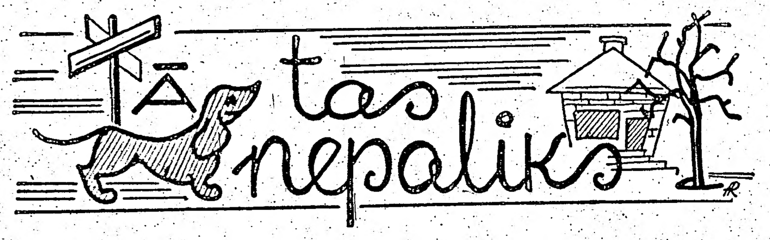

Astrīdas Robežgruntnieces viņete

R O M Ā N S

43. turpinājums

Vienā no barakām plašāka telpa bija atstāta neizbūvētā baznīcas vajadzībām. Uz balti apklāta galda dega sveces koka svečturos, balts bērza zaru krusts bija novietots altāŗa gleznas vietā, un apbružātajos solos sēdēja pāris desmit vecāku sieviņu un daži vīrieši. Jaunu cilvēku gandrīz nemanīja.

Pa atvērtajiem logiem varēja dzirdēt, kā nometnes pagalmā kildojās bērni, kā saulītē sildīdamies sarunājās vīri, un kā kādā tālākā barakā radio ķērca deju mūziku. Un visam pāri tam bija spoži zila vasaras debess, saule, un svētdienas rīta dzidrais miers.

Imantam ienākot, sēdētājas pagriezās uz viņa pusi, pazina un, ziņkāri apskatījušas, sabāza galvas kopā un sačukstējās — viņš tātad, pat šeit bija atrakcija, kādu neredz katru dienu.

Pie klavierēm piesēdās paveca dāma un sāka atskaņot kādu Bacha prelīdi. Instruments bija vecs, bet labi saglabāts, un mūzicētāja, acīmredzot, bija sava aroda pratēja. Prelīdei sekoja variācijas par kādu korāļa temu, un kad ērģelniece sāka pašu korāli un draudze viņai pievienojās, Imants domās bija aizstaigājis Rīgas Domā, kur pirms gadiem kādā svētdienā, dievkalpojumam beidzoties un ērģelēm gavilējot, viņš pa galveno gaiteni pie altāŗa zem rokas veda Intu — savu līgavu. Arī toreiz ērģelnieks bija vēl labu laiku improvizējis, kaut arī laulājamais pāris, liecinieki un kāzu viesi jau sen bija sasnieguši altāri un sagrupējušies tā priekšā. Skaņas bija plūdušas, vijušās, kāpušas un kritušas, cita no citas it kā bēgušas, cita citu tvarstījušas, līdz beidzot viss bija pēkšņi pārtrūcis, lai mirkli vēlāk uzliesmotu no jauna varenā slavinājumā: Teici to Kungu!

Inta . . .

Un atkal viņa bija viņa domās, prātā un sirdī. Viņš manīja, ka telpā ienāca melnajā talārā tērpies mācītājs, ka tas piegāja altārim un, dziesmai beidzoties, kaut ko lasīja. Līdzi draudzei viņš cēlās un sēdās un metās ceļos, kā to katras dievkalpojuma fazes raksturs prasīja, bet viņš nedzirdēja un nesaprata, kas dievkalpojumā notika, jo viņa domas bija citur.

Inta.

Nu jau trešā nedēļa, kopš viņš atradās brīvajā pasaulē, bet vēl viņš nebija darījis nekā, lai viņu sameklētu. Dienas bija aizskrējušas tik strauji, ka viņam dažu brīdi pat pajuka to skaitīšana, un viņš visu laiku sevi bija mierinājis, ka, lūk, rītu pat sāks meklēšanu.

Bet, ja viņš negribēja pats sev melot, tad bija jāatzīst, ka viņš nebija pārāk noskumis, ka ik dienas gadījās kāds cits, šķietami svarīgāks pienākums un ka meklēšanas darbi bija jāatliek.

Jo viņam bija bailes.

Kamēr viņš vēl bija viņpus robežas, viņa attiecības ar Intu bija likušās puslīdz vienkāršas. Viņi bija vīrs un sieva, un Monika bija tikai kāds īpats pārejas laika epizods. Tās bija divi atsevišķas dzīves, divi dažādi mūži — viens ar Intu, otrs ar Moniku. Bez tam — Monika bija dzīvē rūdīta, stipra un vesela, un viņa varēja un zināja pati tikt galā ar visu, bet Inta bija vāra un maiga un dažreiz pat nevarīga. Viņa vieta bija pie Intas.

Mācītājs bija uzkāpis kancelē un sācis sprediķot. Viņš bija sirms vīrs, bet viņa balsī vēl bija nesalauzts jaunības spraigums, un runā spars un pārliecības spēks. Imants nebija ieklausījies, kādus Bībeles vārdus mācītājs bija izraudzījis par sava sprediķa pamatu, bet no dažiem, nejauši uztvertiem teikumiem bija noprotams, ka viņš runāja par kādu no trimdas dzīves jautājumiem.

„Es esmu saņēmis ziņas no Amerikas, Kanadas, Austrālijas un citām bagātajām zemēm, kur nokļuvuši latvieši, ka daudzus pārņēmis pieticības trulums, ka leknā zeme un bagātais galds panākuši to, ko nespēja komūnisms — ka latvieša gaišais, dzīvais gars pamiris.

Un to, ko tur paveicis materiālais labums, to pie mums — rītdienas bezcerīgums. Mums pietiek, ja mums no kāda izdodas kaut ko izdiedelēt, un palīdzības lūgšanu no citiem mēs uzskatām par dabisku un pašsaprotamu lietu . . ."

Imants ieklausījās vērīgāk. Kas tas tāds bija, ko mācītājs pašreiz nosodīja?

„Mūsu ideāls ir pilns vēders un silta gulta, un mēs katrs esam kļuvuši paši sev vistuvākie. Un pie tam mēs sākam aizmirst, ka uz mums skatās un no mums gaida palīdzību gandrīz divi miljoni cilvēku — mūsu tautas brāļi un māsas, kam aiz dzelzs aizkara . . ."

„— tie paši ideāli," Imants klusībā pabeidza mācītāja iesākto teikumu.

Ideāls — pilns vēders un silta gulta? To viņš nosodīja? Acīmredzot, desmit gadu nometnes patvērumā ļāvuši aizmirst, kāda laime ir paēst pilnu vēderu un vakarā apgulties siltā, mīkstā gultā. Tas ir — apgulties bez bailēm un iekšķīga nemiera.

Nē. Pilns vēders un silta gulta ir vistiešākais un tuvākais ideāls katram, kam jādzīvo viņpus robežas. Jo pilnu vēderu tur dabū tikai izredzētie, un no siltas gultas nakts vidū celties var iznākt kuram katram. Un katru nakti kādam tas arī jādara. Kad būs tava, kad mana kārta? Vienīgais nezināmais šai uzdevumā ir laiks.

Bet nosodīt kādu, ka tā mērķis dzīvē — pieticīga laime? Tad jau arī viņš pašreiz grēkoja.

„. . . Kaut viņu muguras saliekusi smaga rūpju nasta, viņi to nes lepni paceltām galvām, cerību pilni raudzīdamies uz rietumiem . . ."

Lepni paceltām galvām?

Vai arī šeit kala frazes? No saukļiem, frazēm, meliem un tukšiem vārdiem viņš bija bēdzis — lai atrastu to pašu?

Lepni paceltām galvām?

Bailīgi visapkārt raudzīdamies, vai tikai kāds viņu nevēro, ierautiem pleciem un sitiena vairīdamies — tā šodien dzīvoja kādreiz brīvais un lepnais latvietis.

Cerību pilni raudzīdamies uz rietumiem?

Jā. Tas gan. Tas bija tiesa. Un kaut arī šī cerība pagaidām bija nereāla, tak skaista. Jo tā bija gandrīz vienīgā, kas palikusi. Ja tās nebijis, tad arī nebūtu spēka izturēt.

Cerība, ka rietumi būs reiz vienprātīgi, ka rietumi reiz attapsies, ka rietumi reiz sāks kalpot pašu sludinātajiem ideāliem.

Cerība, ka tā tas nepaliks, kā tas ir šodien.

„. . . viņi ir pārliecināti, ka mēs darām visu, lai viņu cerības attaisnotu. Viņi ir pārliecināti, ka mēs atsakāmies no daudzām dzīves ērtībām, no visa liekā, lai tikai vairāk tiktu propagandai, cīņai nākotnes mērķiem un latviskās kultūras saglabā—"

„— Jo dzerdams tu aizmirsti dzīvi,
Šo dzīvi, kas nedod neko!"

dziedāja viens pats. Viņš arī nepaguva panta nepaguva pantu nodziedāt līdz galam, kad citi viņu apsauca, un viņš apklusa. Un kaut arī tas notika nometnes otrā galā, rīts bija dzidrs un kluss, un kā dziedātāja, tā apsaucēja balsis plūda skaļi un spēcīgi pāri barakām līdz pat dievkalpojuma telpai.

Gan viens no draudzes darbiniekiem steidzās aizvērt logu, dievkalpojuma sajūta bija traucēta. Pāris teikumiem nobeidzis sprediķi, mācītājs noskaitīja lūgsnu, baznīcēni nodziedāja pāris korāļu, un dievkalpojums beidzās.

(Turpinājums sekos)

Trešdien, 1956. gada 31. oktobrī 37. n-rs.
AMERIKAS LATVIE
ŅUJORKAS ANSA
VIESIZRĀDE T
1956. g. 3. novembrī, plkst. 8.00
auditorijā, 570 Shaw
Uzvedīs
Judžina O'Nīla lugu
Anna K
Tēlotāji: Nina Melbārde, Helga Go
un Jānis Neimanis.
Režisore: Ilga Li
Skatuves gleznotājs. Eva
Biļešu cenas: $2.50; $2.00; $1.50,
Biletes iepriekšpārdošanā Lotus puķu
un divas stundas pirms izr
IMANTA
Apgāda IMA
jaunās gr
O. FREIVALDS un
LATVIEŠU K
TRAĢĒDIJA Z
„Šī grāmata nav rakstīta tādēļ, lai
par notikušo, bet vienīgi, lai dok
kam liela vēsturiska nozīmība."
priekšvārdā). — Šis notikums ir
1946. g. Viens no grāmatas autor
skaitā. Grāmatas tapšanu ar savi
juši arī citi šīs traģēdijas liecinie
gaitnieki. — Grāmatā 75 illustrāci
Cena: broš. $2.70, ies. $3.60.
Jauns somu auto
par 2. pasaul
VEINO LI
NEZINĀMAJAM
— 486
Ikviens latvietis, kas pats pārdzī
šo romānu ar nerimtīgu interes
strādāts tik liels latviešu 2. pas
materiāls kā nevienā citā literārā
šu valodā.
Cena: broš. $3.60, ies. $4.80.
Grāmata izsūtīta visām l
Pasūtinot šīs grāmatas tieši
saņemsit tās iesietas par brošētu
Svarīgs paziņojums: ar š. g. 1
anullē visas līdz šim izsūtītās
vēlas tās izlietāt, lūdzam to dar
Apgāda korespon
IMAN
Postbox 292, Cope
Naudas pār
IMANTS RE
Postbox 292, Cope
LICENCĒTS AUT
ar pieredzi vajadzī
TEL. HU 8-51
SPECIĀLS PI
Dāvanu paciņas uz
BROWN
LT
1, Norfolk Place
En

AMERIKAS LATVIEŠU TEĀTRA
ŅUJORKAS ANSAMBĻA
VIESIZRĀDE TORONTO
1956. g. 3. novembrī, plkst. 8.00 vakarā, Komerceskolas auditorijā, 570 Shaw Street

Uzvedīs

Judžīna O'Nīla lugu 4 cēlienos

Anna Kristi

Tēlotāji: Ņina Melbārde, Helga Gobzine, Kārlis Ģermanis, un Jānis Neimanis.

Režisore: Ilga Liepa.

Skatuves gleznotājs. Evalds Dajevskis.

Biļešu cenas: $2.50; $2.00; $1.50, skolēniem puscenas.

Biļetes iepriekšpārdošanā Lotus puķu veikalā, 802 Bathurst St., un divas stundas pirms izrādes pie ieejas.

Pudiņu un cepumu pulveŗi tikai no

Pret galvas sāpēm, traucējumiem kuņģī

Es lietoju
BROMO
ātrai palīdzībai'
SAKA
JURIS BĒRZIŅŠ
- Viegli sajaucams
- Patīkami garšo
- Ātri iedarbojas

PĒRCIET
BROMO-SELTZER
JAU ŠODIEN

†

Š. g. 17. oktobrī mūžīgā miegā aizmiga mūsu mīļā māmiņa, vecmāmiņa un sievasmāte

EMĪLIJA VEINBERGS, dzim. VALEKS

dzim. 1878. gada 5. februārī Augstkalnes pag., mirusi Detroitā un apbedīta Woodlawn kapsētā.

Mīļo aizgājēju dārgā piemiņā paturēs
mazdēls un znots Savienotajās Valstīs,
dēli Latvijā un Kanadā.

Tuvāk pie Dieva kļūt
sirds ilgojas . . .

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE ST., TORONTO
WA 1-3924

†

Amūras ūdeņos traģiskā nāvē dzīves gaitas beidzis mūsu mīļais vīrs, dēls, brālis, svainis un mans dzimtenes laiku patiesais draugs un uzticīgais kollēga

bij. Skaistkalnes elektromontieris

JĀNIS ATIS BĒNIKIS

dzim. 1917. g. 9. februārī Baldonē.

Viņu neaizmirstamā un dārgā piemiņā paturēs
DZĪVES BIEDRE RITA, dzim. DZĪVĪTE,
PIEDERĪGIE TUVUMĀ un TĀLUMĀ
un OSVALDS KĻAVENIEKS KANADĀ

Kapsi's Hair Styling
118 MAC PHERSON AVE.
Pirmklasīgs darbs pie ilgviļņiem, matu griešanas, krāsošanas un skropstu kopšanas. Iepr. pieteikties pa tel. WA 2-4585
runā vāciski, krieviski un zviedriski

Dr. T. L. GRANOVSKY
ZOBĀRSTS-CHIRURGS
runā krieviski un vāciski
514 Dundas St., West
(Spadina stūrī)
Zvanīt EM 8-9038, Toronto

Dr. Alexander Szatmari
nervu un noguruma slimības
288 St. Clair Ave., W. Toronto
Runas stundas no 2-7 pp. vai uz iepriekšēju norunu pa telefonu
WA 1-0556 vai MA 5243

Frank Vass B.A
ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave, Apt. 403
(College un Spadina ielu stūrī)
Tel. birojā — WA 2-6111
WA 2-6112, Toronto

IEMAINIET
JŪSU BĒRNU SLIDAS
PRET JAUNĀM VAI LABI IZLABOTĀJĀM SLIDĀM,
zēņu hokeja nūjām un aizsargpiederumiem, meiteņu baltajām figūrslidām (izmēri no 11—1), cenotas no 5.00—$10.00. Bezmaksas piedevas katram pirkumam.
TORONTO Nr. 1
SLIDU IZMAIŅAS CENTRĀLE
355 Yonge St., ziemeļos no Dundas.
Tel. EM 8-5667.

VEIC
VISĀDA VEIDA
TRANSPORTA
DARBUS
Zvanīt katrā laikā
HA 6072, Toronto.

AR 1. NOVEMBRI izīrējamas divas istabas un virtuve, kā arī viena istaba un virtuve. Uz vēlēšanos garāža. Tuvu satiksme — Cyristie parka rajonā. Zvanīt GE 9685, Toronto. (1296)

NAMDAŖI UN TO PALĪGI
vajadzīgi māju celšanai Elliot Lake, Blind River apgabalā.
Sagādā dzīvokli un uzturu.
Informācijai zvanīt
CH 4-4201
ESTO CONSTRUCTION CO. LTD.,
67 Ingram Dr., Toronto.

Lūdz atsaukties
EDUARDU ADMINI
no Vecsvirlaukas pag. „Liekniņām".
Ziņas no pieŗierīgiem.
Lūdz rakstīt Latvijai Amerikā, Nr. 1311.

Meklēju
IMANTU
JANITĒNU
Lūdz rakstīt:
PĒTERIS SPROĢIS,
3 Exeter Road,
Gravesend, Kent,
England.

S. VASARĀJA
Transporta uzņēmums
Tel. LE 4-1403
Toronto

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC
68 Wellington W., (tuvu Bay St.) Toronto, Ont. tel. EM 6-6451
Vecākais ceļojumu un notāriāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notāriālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās.
Runā krieviski, vāciski un latviski

MEDIKAMENTUS UZ BALTIJAS VALSTĪM
AR GAISA PASTU NOSŪTA
HALLS DRUGSTORE T. KRAUMANIS
14 DIXON RD., Toronto 15, Ont., Canada, tel. aptiekā CH 4-5678,
mājās CH 4-0107

Apgāda IMANTA
jaunās grāmatas
O. FREIVALDS un E. ALKSNIS
LATVIEŠU KAŖAVĪRU TRAĢĒDIJA ZVIEDRIJĀ

„Šī grāmata nav rakstīta tādēļ, lai kādu apsūdzētu vai tiesātu par notikušo, bet vienīgi, lai dokumentētu kādu notikumu, kam liela vēsturiska nozīmība." (O. Freivalds, grāmatas priekšvārdā). — Šis notikums ir latviešu kaŗavīru pārbijis izdošana 1946. g. Viens no grāmatas autoriem pats ir bijis izdošana skaitā. Grāmatas tapšanu ar saviem materiāliem ir atbalstījuši arī citi šīs traģēdijas liecinieki un izdoto kaŗavīru līdzgaitnieki. — Grāmatā 75 illustrācijas.

Cena: broš. $2.70, ies. $3.60.

Jauns somu autora romāns
par 2. pasaules kaŗu
VEINO LINNA
NEZINĀMAJAM KAREIVIM
— 486 lpp. —

Ikviens latvietis, kas pats pārdzīvojis 2. pasaules kaŗu, lasīs šo romānu ar nerimtīgu interesi. Romāna tulkojumā ir iestrādāts tik liels latviešu 2. pasaules kaŗa kaŗavīru leksikas materiāls kā nevienā citā literārā darbā, kas parādījies latviešu valodā.

Cena: broš. $3.60, ies. $4.80.

Grāmata izsūtīta visām latviešu grāmatnīcām.

Pasūtinot šīs grāmatas tieši apgādā līdz š. g. 30. okt., jūs saņemsit tās iesietas par brošētu grāmatu cenu.
Svarīgs paziņojums: ar š. g. 15. novembri apgāds Imanta anullē visas līdz šim izsūtītās prēmiju zīmes. Visus, kas vēl vēlas tās izlietāt, lūdzam to darīt nekavējoties.

Apgāda korespondences adrese
IMANTA,
Postbox 292, Copenhagen V., Denmark
Naudas pārvedumiem
IMANTS REITMANIS,
Postbox 292, Copenhagen V., Denmark

LICENCĒTS AUTO MECHANIĶIS
ar pieredzi vajadzīgs latviešu garāžā.
TEL. HU 8-5152, TORONTO

SPECIĀLS PIEDĀVĀJUMS!
Dāvanu paciņas uz Ziemsvētkiem
izsūta uz visām zemēm
BROWNEJONES LTD.
1, Norfolk Place London, W.2, England

Paciņa 1 (sievietei):	3 jardi vilnas drāna kostīmam vai kleitai; 1 kompl. (2 gab.) veļas; 1 pāris nailona zeķes; 1 vilnas lakatiņš vai kaklauts.	Cena $25.00
Paciņa 2 (vīrietim):	6 jardi poplina drānas virskrekliem; 1 vilnas pulovers; 2 pāri vilnas zeķu; 1 vilnas šalle.	Cena $25.00
Paciņa 3 (pārtika):	2 mārc. cukura, 2 mārc. sviesta, 2 mārc. šokolādes (kastītēs, lab. kval.), 1 mārc. rozīņu vai žāv. augļu, 1 mārc. kafijas vai kaf. pupiņu un 1 kārba sardīņu vai lašu.	Cena $15.00
	Tā pati paciņa dubultota —	Cena $28.00
Paciņa 4:	19 mārc. cukura.	Cena $14.80

Cenās ieskaitīti itin visi izdevumi.
Lūdzam pasūtinājumus izdarīt steidzami, lai tuvinieki paciņu saņemtu pirms Ziemsvētkiem.

BAZNĪCAS ZIŅAS

ŅUJORKĀ

Betlemes baznīcā, Third Ave un Pacific St., Brooklyn.

Svētdien, 4. novembrī 3 dievkalpojumi: pl. 2 Port Vašingtonā, māc. F. Treus, pl. 3 p.p. Betlēmes baznīcā, māc. R. Zariņš, un pl. 5 — Bronksas Sv. Toma baznīcā, māc. A. Ozols un draudzes vakars ar skolot. E. Eimanes referātu par Rīgas senatni, gaismas bildes, kafijas galds.

DETROITĀ

Detroitas, Mich., Sv. Pāvila ev.-lut. draudzes dievkalpojums jauniešu iesvētes mācības sākumam 4. novembrī, plkst. 1,30, Holmes Methodist Church, Lincoln un Putnam ielās. Māc. V. Līventāls. Plkst. 1,00 — skola. Iesvētāmos jauniešus lūgts pieteikties līdz 4. novembrim.

ČIKAGA

Čikāgas latv. ev. - lut. Ciānas draudzē, 5015 W.

Reformācijas svētkos 31. oktobrī, pl. 8 vak., ref. A. Rautenšilds: „Kāpēc mēs esam evaņģeliski luterticīgi?" Gaismas skati no M. Lutera dzīves.

Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave, Chicago 51, Ill.

Dievkalpojumi Čikāgas ev.-lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu plkst. 3 pp.

Māc. A. Sudārs, 1030 — 30 Ave, Bellwood, Ill.

Čikāgas latviešu ev.-lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. Pāvils Ķirsons, Melvūdā, Ill., tel. FI 3-2420.

Sv. Pāvila ev.-lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 10.30 dienā Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So. 11th Ave.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9 30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru pl. 7.30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave, tel. 4-4619.

Kalamazū sv. Jāņa ev.-lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības luterāņu baznīcā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15.

Māc. A. Plebalgs, Kalamazū, 828 S. Rose St., tel. 4-8255.

Kalamazū Ciānas luterāņu baznīcā, 523 Pine St., mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 13.

Lansing Kolledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.

San Džozejā, Saron lut. baznīcā mēneša 3. svētdienā plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1.15.

Saginavas St. Paula Episkopālā baznīcā mēneša 2 un 4. svētdienā plkst. 15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMCAs telpās, 120 W Lexington Ave.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S.E., Grand Rapidi.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 pp.

Svētdienas skolā nodarbības no plkst. 9.30-12.30.

Bērnu un jaunatnes dievkalpojumi katra mēneša pirmajā svētdienā.

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 2 pp. Faith ev.-lut. baznīcā — 1004 S. Layton Blvd., māc. J. Meisters. Svētdienas skola tai pašā laikā baznīcas telpās.

Mineapoles St. Paula latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S. 17th Ave, katru svētdienu plkst. 11 pr. p., māc. P. Langīns.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis — 331 Argyle St. Port Arthur, Ont., tel. 4-0302

Māc. V. Šēfers, 659 Piccadilly St., London. Ont.

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto sv. Andreja bazn., Carlton un Jarvis ielu stūrī Tel WA 4-1563.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

4. novembrī — pēcpusdienā kopējs Reformācijas svētku dievkalpojums visām Toronto luterāņu draudzēm, kas darbojas ar Mizūri sinodes atbalstu. Spēlēs apvienotais tauŗu orķestris; dziedās koris un bērnu koris. Kollekte par labu saiņu sūtīšanai baltiešu luterāņiem, kas apcietināti Pad. Savienībā. Dievkalpojuma laiku un vietu izziņos vēlāk.

11. novembrī, plkst. 4 p.p. Sv. Jāņa baznīcā bērnu un jaunatnes dievkalpojums, veltīts varoņu piemiai.

18. novembrī, plkst. 4 p.p. Sv. Trīsvienības baznīcā Latvijas Neatkarības svētku dievkalpojums. Solo priekšnesumi.

25. novembrī, plkst. 4 p.p., Sv. Jāņa baznīcā ar dievgaldu Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums. Sprediķos māc. A. Voitkus. Dziedās baritons A. Vītols.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

Māc. T. Avr̃ks, 109 Emerson Ave tel. LE 2-6135, Toronto.

Māc. E. Pavasars, 209 East 38th St., Hamilton, Ont.

Piektdien, 2. novembrī, plkst. 7,00 vak., jaunatnes jaunākās grupas stunda mācītāja mājā.

Hamiltonā, latviešu draudzē, Sv. Trīsvienības baznīcā — 18 Victoria Avenue South — svētdien, 4. novembrī, plkst. 4,00 p.p., Bībeles svētku dievkalpojums. Piedalās mācītājs A. Briedis. Pēc dievkalpojuma draudzes dāmu komitejas sarīkotais draudzes vakars baznīcas lejas telpās. Filmas izrāde. Tējas galds ar līdzņemtiem „groziņiem". Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem. Svētdienas skola pieaugušo dievkalpojuma laikā.

Ceturtdien, 8. novembrī, plkst. 7 vakarā draudzes bībeles stunda baznīcā.

Piektdien, 9. novembrī, plkst. 7 vakarā jaunatnes jaunākās grupas stunda mācītāja mājā.

Māc. Arturs Voitkus, 28 Austin Terrace, Toronto, tel. WA 5-1566;

Hamiltonā, Kristus ev. lut. draudzē dievkalpojumi notiks:

Svētdien, 4. novembrī Reformācijas svētku dievkalpojums plkst. 4.30 pp.. Svētdienas skola plkst. 3.30 pp.

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa, Ont., tel. — CE 2-2385.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr. Sudbury, Ont., tel OS 3-3284.

Sadberijā, svētdien 4. novembrī, pl. 15. Sv. Jāņa baznīcā (238 Pine St.) dievkalpojums.

Māc. Elmārs Caune (10127 - 124 Edmontonā

Māc. Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave, Winnipeg 9, Manitoba, tel. 42-5512.

Vinipegas latviešu ev.-lut. sv. Krusta draudzē, sv. Pētera baznīcā. Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

MONTREALĀS

latviešu Trīsvienības ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek regulāri katru svētdienu Redeemer baznīcā, 285 Clark Ave Westmontā. Sākums plkst. 1.30 pp., mācītājs A. Gaudiņš.

TORONTO LATVIEŠU MISIONES dievkalpojumi notiek sestdienās, pl. 8 vakaros. Svētdienas skola svētdienās 12 dienā, lūgšanas sapulces svētdienās 1 dienā. People Ch. 100 Bloor St. E., misiones namā, Park Road 14. tel. AM 1-4218.

TORONTO LATVIEŠU BAPTISTU draudzes kārtējie dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 4 pp. Walmer Rd. angļu baptistu baznīcas telpās.

Jūsu VECIE draugi
JAUNAJĀ zemē . . .

Wilson's
SINCE 1875

COCA
ORANGE
CREAM SODA
GINGER ALE

BEZMAKSAS PIEGĀDE
jūsu pikniku, banketu un visu citu svinību vajadzībām.
ZVANIET TORONTO
WA 1-2151
līdz 7 vakarā
darbdienās

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz .... uz ...... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss ....

Adrese: ....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $............ abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn; $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lācē, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

ANTISEMĪTISMS SARKANAJĀ POLIJĀ

Daudzos sarkanās Polijas laikrakstos iespiests prof. Tadeuša Kotarbinska apcerējums par antisemītisma dabu un apmēriem Polijā.

Prof. Kotarbinskis savā rakstā pieskaras jautājumam, lai izskaidrotu antisemītisma cēloņus un iemeslus, un tos arī atrod tai apstāklī, ka daudz žīdu esot valdības un komūnistu partijas vadošos amatos.

Polijas kompartijas CK sēdē Z. Novaks, kas reprezentē partijas nogrupējumu par ciešāku sadarbību ar SSSR un atgriešanos pie Staļina metodēm, prasīja, lai nodibina kontroli par žīdu daudzumu valdībā un partijas vadībā.

Tālāk profesors aizrāda, ka „mazākums pārvērties par vairākumu atslēgu pozicijās, kurās galvenokārt iecelti savi „ļaudis".

Vācu okupācijas laikā žīdu skaits Polijā, kas pirms kaŗa sniedzās pāri 3.000.000, noslīdējis uz 50.000.

Pēc prof. Kotarbinska ziņojuma, pēdējā laikā Polijā vairojoties antisemītisma pazīmes un it bieži tagad dzirdami izteicieni: „Dievs uzsūtīja Hitleru, lai mūs atbrīvotu no žīdiem", vai arī no skolnieku mutēm: „Māte man neatvēl draudzēties ar žīdiem."

Pirms pretstaļiniskās kampaņas Polijas polītbirojā bija 3 žīdi: Jākubs Bērmans, Hilarijs Minks un Romans Zambrovskis. Kā zināms, Hilarijs Minks nupat atbrīvots kā no polītbiroja, tā ministru prezidenta vietnieka amata.

Zambrovskis ir vienīgais žīds, kas palicis Polijas polītbirojā.

Fas.

DV FONDA GRĀMATNĪCA,
72. Queensborough Terrace, London, S.W.2, England,
pieņem mūsu laikraksta abonēšanas maksu un sludinājumus.

LATIŅU AMERIKA MUMS DRAUDZĪGA

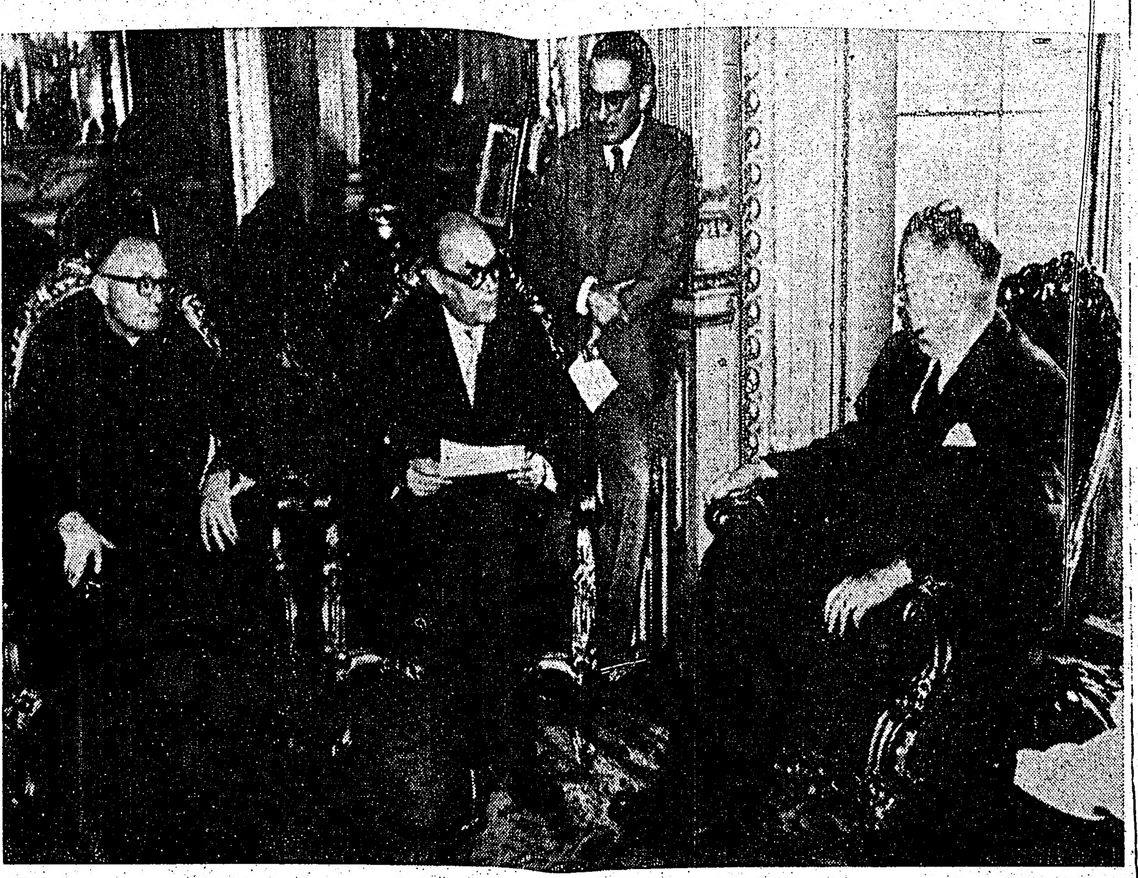

Dr. V. Māsēns (vidū) sarunājas ar Čiles prezidentu Ibanesu.

SKATS LATVIEŠU DZĪVĒ DIENVIDAMERIKĀ

Apspiesto Eiropas nāciju asamblejas prezidents Dr. V. Māsēns, iepazīstinot latviešu preses pārstāvjus ar saviem iespaidiem Dienvidamerikas ceļojumā, paskaidroja, ka šo kontinentu varam uzskatīt par sev draudzīgu. Visās valstīs, kā valdības, tā preses un intellektuāļu aprindās viņš sastapis siltas simpatijas pret Baltijas valstīm. Arģentīna izrādījusi lielu gatavību mums palīdzēt. Apspiesto Eiropas nāciju delegācijai par godu sasaukta pagaidu parlamentā speciāla sēde (pagaidu parlamentā ir tikai 20 locekļu. Ļoti lielu atsaucību izrādīja Kuba. Havanā darbojas Latvijas goda konsuls. Visās valstīs, kuŗas delegācija apmeklēja, izteica gatavību atbalstīt apspiestās tautas, ja šo jautājumu paceltu Apvienotās Nācijās. Ceļojumā ir gūti daudzi ierosinājumi, lielu daļu no kuŗiem cer iedzīvināt. Paredzēts vēl līdzīgs apmeklējums Meksikā un dažās citās valstīs.

Uz žurnālistu jautājumu, vai viņš apmierināts ar savu ceļojumu, Māsēns atbildēja: „Es būšu apmierināts tikai tad, kad Latvija būs brīva."

Apbraukājot Dienvidameriku, Māsēnam bija izdevība iepazīties arī ar latviešu dzīvi. Pēc viņa novērojumiem latvieši tur dzīvo labi, t. i. tie, kas var strādāt kādā speciālitātē, kā inženieri, ķīmiķi, grāmatveži un taml. Fiziska darba strādniekiem ir grūti sacensties ar vietējiem strādniekiem, kuŗu prasības ir ļoti zemas.

Venecuēlā latviešu draudze uzcēlusi savu namu, kas ir liels un skaists. Venecuēlā ir ap 700 latviešu. Brazilijā dzimušie latvieši pārsteidz ar savu nacionālo garu. Sanpaulā Dr. Māsēns sniedza priekšlasījumu, kuŗā noklausījās 700 latviešu. Sanpaulas apkārtnē dzīvo ap 6.000 latviešu. Arģentīnā un Čilē dzīves apstākļi ir mazliet sliktāki, jo valūta tur nav stabila. Čilē Māsēns sastapis sportistus — Laipenieku un Stendzenieku. Laipenieks kā Čiles valsts komandas treneris drīzumā dosies uz olimpiādi Austrālijā. Čilē dzīvo 120 latviešu. Pērū dzīvo tikai viens latvietis — inženieris Celmiņš.

J. J. ELLIS, REAL ESTATE Ltd
1072 Bloor St., W., Toronto, tel. LE 1-2471

BLOOR - HIGH PARK AVE:
$6.000 iemaksa atsevišķai „rug brick" 9 istabu mājai 2 stāvos, 2 modernas virtuves, ūdens - eļļas apkure, garāža. Atlikumā 1 obligācija.

ST. CLAIR - OAKWOOD:
$4.000 iemaksa 6 istabu divstāvu bungalovam, eļļas apkure, garāža.

BLOOR - OSSINGTON:
$2.000 iemaksa mājai ar 8 ļoti lielām istabām, 2 virtuvēm, eļļas apkuri. Laba izīrēšana.

BLOOR - HIGH PARK:
$3.500 iemaksa atsevišķai 10 istabu mājai ar 3 virtuvēm, 2 vannas istabām, ūdens - eļļas apkuri, dubultgarāžu un privātu iebraucamo ceļu. Cena $19.500.

BLOOR - AVENUE RD:
IENĀKUMU MĀJA — LABS PIRKUMS.
$3.000 iemaksa atsevišķai 12 istabu mājai. 4 virtuves, 3 vannas istabas, 3 garāžas ar privātu iebraucamo ceļu, ūdens - eļļas apkure. Ienākumi $74,00 nedēļā plūs 4 istabas īpašniekam. Cena $21.000, kuŗā ieteļp arī samērā labas mēbeles 8 istabās.

Zvanīt E. HENIŠAM, LE 1-2471, Toronto

LITTLE BEAUTY SALON
(Īpašn. Erika Miltiņš) 428 ST. CLARENS AVE, tel. LE 1-5887
(pie Bloor, tramv. piet. Lansdowne), Toronto
PIRMDIENĀS SLĒGTS

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās
8537 PARK AVE, MONTREL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 8-9 vakarā

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS
(Lietuvietis). Diplomēts Vācijā un Kanadā
345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave.)
Zvanīt WA 8-2003 pēc norunas pp. un vakaros katru dienu
Runā vācu un slavu valodas

LATVIAN MUSIC

VISSPOŽĀKĀM ATSAUKSMĒM APVĪTĀS SKAŅU PLATES

Jau dabūjamas:

II ieskaņojums — koris ar solistiem un simfonisko orķestri

Dievs, svētī Latviju — A2 — **Dziedāt māku, dancot māku.**
K. Baumanis, ar simf. orķ. — E. Melngailis, ar E. Jaunvīksnas solo.

EZERZEME — B2 — **Man sajāja trīs tautieši.**
E. Graubiņš. — V. Ozoliņš, H. Holmas un E. Zīvertes solo.

Ūdensrožu vainags — C2 — **Cīrūļa vedības.**
A. Kalniņš. — E. Melngailis, ar E. Zīvertes solo.

Beverīnas dziedonis — D2 — **Pavasara dziesma.**
J. Vītols, ar simf. orķ. — J. Poruks.

Katra plate maksā $2,50; LP 2 (ilgspēlējošā) — $10,00.

III ieskaņojums—simfoniskais orķ. ar 66 instr.

Meditācijā I — A3 — **Meditācija II.**
Ā. Ābele.

Ārija — B3 — **Skaisti dzied lakstigala. Āvu, āvu baltas kājas.**
J. Mediņš.

Melancholiskais valsis — C3 — **Pūt, vējiņi. Tautiešam roku devu.**
E. Dārziņš.

Suitu dancis — D3 — **Ej, saulīte, drīz pie Dieva.**
J. Kalniņš. — J. Vītols.

Katra plate maksā $2.50; LP 3 (ilgspēlējošā) — $10.00

Tuvākā laikā būs dabūjamas:

IV ieskaņojums — koris ar simfonisko orķestri

Dievišķais mirdzums — A4 — **Es skaistu rozīt' zinu**
J. Vītols. — E. Melngailis.

Svēta nakts — B4 — **Klusa nakts.**
L. Van Beethoven. — X. Gruber—E. Melngailis, ar simf. orķ.

Nāves ējas — C4 — **Sena aukles dziesma.**
J. Graubiņš. — A. Kalniņš.

Nakts dziesma — D4 — **Ave verum corpus.**
A. Kalniņš. — W. A. Mozart, ar simf. orķ.

Katra maksā $2.50; LP4 (ilgspēlējošā) — $10.00.

DAUGAVAS VANAGU KANADAS GRĀMATNĪCA
123 Huron St., Toronto 2-B, Ont., Canada

Sakarā ar svētku tuvošanos, lūdzam pasūtinājumus nodot laikus, lai tie jūs sasniegtu līdz svētkiem. Plates izsūtām arī uz pēcmaksu (COD).

Pasūtinot plates, neaizmirstiet pievienot naudu pasta izdevumu segšanai.

ZIEMASSVĒTKU DĀVANU SŪTĪŠANU UZ DZIMTENI UZTICIET LIELĀKAJAI SAIŅU SŪTĪŠANAS FIRMAI EIROPĀ

TAZAB & CO. LTD. Tazab House, 22 Roland Gdns. LONDON, S.W. 7, ENGLAND

Ar šeit samaksātu muitu izsūtām drānas, veļu, apavus, ārstniecības līdzekļus. pārtiku u.t.t. Saiņi ceļā apm. 6 nedēļas. **Mūsu pārtikas — EKSPRESS — saiņi ceļā no 3—4 nedēļām.** Saiņus varat sūtīt arī pa gaisa pastu. Rakstiet mums, un mēs jums nekavējoties atbildēsim, ja vajadzīgs, nosūtot arī drānu paraugus pa gaisa pastu.

Cenrāži, sarakste un paskaidrojumi latviešu valodā.

SPEC. ZIEMASSVĒTKU SAINIS sasniedz adresātu 3—4 nedēļās.
Saiņa saturs: 5 mārc. balto— 0000 — miltu, 5 mārc. cukura, 5 mārc. kausētu cūku tauku, 1 mārc. šokolādes, 1 mārc. saldumu, 1 mārc. rozīņu, 12 Ziemassvētku svecītes. **SAIŅA CENA $26.—.** **Muita un visi sūtīšanas izdevumi ierēķināti cenā**

Lūdzam izdariet Ziemassvētku pasūtinājumus laikus.

ALFREDS VILNIS

(24. turpinājums)

Kādu vakaru Ferāņī lūdza atļauju apsēsties pie mana galdiņa. Viņš esot saslimis ar dizentēriju, tādēļ pazaudējis savu pavāra amatu un palicis bataljona bazē gaŗākai atpūtai. Viņš gan tūlīt steidzās paskaidrot, ka viņam, kā bijušam sanitāram, ar dizentēriju saslimt esot bijis viegli . . .

„Jūs drīz pārcels uz Turānu," Ferāņī ziņāja jaunumus.

„Kā tu to zini?"

„Man bataljonā rakstvedis ir draugs. Jūsu degradēšanas pavēle no pulka jau pienākusi. Komandējuma apliecību šorīt nosūtīja uz bataljona kaujas stābu parakstam. Kad tā pienāks, jūs brauksit uz Hanojas militāro bazi, kur gaidīsit uz transportu tālāk," Ferāņī zināja daudz.

Tātad pēc dažām dienām man pašam būs jānoņem manas seržanta nozīmes. Leģionā bija paradums degradētos kaprāļus pārcelt uz citu rotu, bet apakšvirsniekus uz citu bataljonu. Turānā stāvēja kāds mūsu pulka bataljons. Varēja būt taisnība, ka mani sūta turp. Jaunajā bataljonā man vajadzēja ierasties kā vienkāršam leģionāram.

„Neesmu uz jums dusmīgs par sodu, ko saņēmu ar jūsu palīdzību," Ferāņī atsāka sarunu.

„Un ko tu no manis gribi?"

„Vai tūlīt ir kaut kas jāgrib, ja saka, ka nav dusmīgs?"

„Parasti tā ir," biju strups. Pēdējā laikā biju sevī par daudz ierausies, lai spētu sarunāties ar cilvēkiem, kas man neko nenozīmēja.

„Jūs bijāt dusmīgs par mazo sodu, ko saņēmu?"

„Nevis par sodu, bet tādēļ, ka man neizdevās uzzināt, kur tu ņem naudu, lai varētu spēlēt pokeru uz tik augstām summām."

„To jums šovakar pateikšu, ja apsolīsities man palīdzēt."

„Tie laiki ir gaŗām, kad varēju kādam palīdzēt. Rīt taču būšu vienkāršs kareivis."

„Jums Hanojā jāpaliek vismaz nedēļu. Gribēju lūgt turp aizvest kādu sainīti. To nogādāt īstā vietā jums būs laika diezgan."

„To varu izdarīt."

„Labi. Tad varu stāstīt, kur ņemu naudu."

„Tagad arī tas man vairs nav svarīgi zināt."

„Tomēr, jo par sainīša aizvešanu uz Hanoju došu jums pusi no tā vērtības."

„Kas ir sainītī?" kļuvu ziņkārīgs.

„Opijs."

„Opijs? Kur tu to ņēmi?"

„Mūsu bataljonā ir veikli puiši, kas to atrod veselām pudelēm bagātajos ciematos. Tās ir tā saucamās jēlopija bumbiņas, sabērtas pudelēs. Kā zināt, tad ķīnieši ir kaislīgi opija lietātāji . . ."

„Pudeles man jānogādā Čiangam, vai ne?"

„Jā. Tagad varu pateikt, ka to vakaru, kad mani Hanojā meklējāt, tiešām biju pie Čianga. Tam pieder vesela opija elle, kuŗā labprāt meklē aizmiršanos arī eiropieši. Toreiz man opija līdz nebija, tādēļ dabūju tīru opiju no slimnīcas, kur strādā kāds ungāru virskaprālis. Tas bija paciņā, pēc kuŗas man jautājāt."

„Bet kā tavs formas tērps tik ātri nokļuva „Coq d'Or" viesnīcā, jo no Čianga mājas tu izgāji jau tērpies civīlā?"

„Čiangs bija jutis briesmas, kas man varētu draudēt, un tērpu ātri man atsūtīja."

„Vai tikšu pie Čianga klāt vienkārša leģionāra tērpā?"

„Te ir caurlaide," teica Ferāņī, man iedodams zīmīti ar ķīniskiem rakstiem uz tās.

„Un kā es tev atdošu tavu naudas daļu?"

„Čiangs izmaksās jums tikai jūsējo; mana paliks pie viņa, līdz pats būšu Hanojā.

Naudu varēju vienmēr lietāt. Nebija arī nozīmes Ferāņī nepalīdzēt. Viņa veikalu biju netieši traucējis, kad pieprasīju viņa atlaišanu no sanitāra amata. Tādēļ apsolīju Čiangam aizvest divas pudeles jēlopija, ko Ferāņī operāciju laikā bija ietirgojis no kāda leģionāra par divām pudelēm konjaka un gabala dūmu desas no virtuves krājumiem.

⁂

No bataljona novietnes izbraucu kā seržants. Pa ceļam noārdīju no piedurknes seržanta atšķiras, un Hanojā ierados kā vienkāršs leģionārs. Turienes militārajā bazē man bija jāgaida veselas piecpadsmit dienas, līdz sastādīja lielāku vienību transportam uz Turānu. Tā kā biju izraudzīts noteiktam transportam, tad man nevajadzēja katru rītu pieteikties kazarmu birojā. Viss laiks bija manā ziņā. Afrikas transitnometnēs bija jāmizo kartupeļi un jātīra kazarmas. Indokīnā šo darbu padarīja iedzimtie, un kungs kaŗavīrs varēja atpūsties. Tā tas bija vienmēr: ja kāds cilvēks mums ir nepieciešams, tad to lutinām. Kaŗavīrs frančiem Indokīnā bija neaizstājams dārgums.

Kad ierados Čianga viesnīcā un durvju sargam rādīju caurlaidi, tas zemu locījās un tūlīt aizveda pie Čianga.

„Jūs jau šeit reiz bijāt?" Čiangs mani pazina.

„Jā. Šoreiz gan nāku ar „preci". Jums nebūs iemesla mani izmest ārā."

„Kas jums iedeva caurlaidi?"

„Ferāņī."

„Labi. Cik pudeles jums ir?"

„Divas."

„Jūsu daļa ir trīs tūkstoši piastru. Gribat tūlīt "

„Labprāt."

Čiangs man saujā ieskaitīja naudu un piedāvāja glāzi Martīnī. Uz galda riekstu koka kasetē, greznotā ziloņkaula ornamentiem, bija gaŗas, tievas cigaretes, uz kuŗām neredzēja firmas nosaukuma. Vai tās saturētu aizmirstības indi? Čiangs bija ievērojis manu skatu un piedāvāja no cigaretēm:

„Apkalpojieties paši. Nē, nē — jums nav jābaidās, šais cigaretēs nav opija. Tās man piesūta kāds draugs no Hongkongas."

Paņēmu cigareti un aizdedzināju. Dūms bija garšīgs un vēl nebaudīts.

„Varbūt es vēlējos iepazīties tieši ar opija burvību?" nezinu, kāpēc pār manām lūpām paspruka šie vārdi.

„Ja to tiešām vēlaties, jūs esat mans viesis. Pirmās divas reizes jums nebūs pat jāmaksā."

Mazliet nodrebēju iedomādamies nonākt opija varā. Apreibināties un aizmirst pasauli. Bet kas bija tas, kas man šo pasauli spieda atcerēties? Mana dzīve taču bija sajaukta. Pats biju aizgājis no visa, kas bija mīļš un kādēļ bija vērts dzīvot. Jaunais mani vienmēr bija vilinājis. Vēl nepazīti bija arī opija sapņi.

„Labprāt izmēģinātu šo indi," tādēļ teicu.

„Draugs, tā nav inde. Tās ir zāles, kas mums palīdz aizmirst visu ļauno."

„Ja opiju lietātu tikai pāris reizes, vai man būs iespējams no tā atkratīties?" kā vienmēr meklēju atkāpšanās ceļu.

„Viss atkarīgs no jūsu gribas spēka —"

Mani ieveda telpā, kuŗas sienas bija klātas dzeltānu zīdu. Logu vietā bija ķīniskas inkrustācijas, kur ziloņkaula pūķi cīnījās ar safīra ķīniešu pusdieviem. Telpu izgaismoja sveces raibos lampionos. Grīda bija pārklāta brūnganu audeklu. Telpas stūrī, kas bija piebārstīts spilveniem, ap zemu galdiņu rīkojās skaista ķīniete. Viņas kimono bija tumši violets, acis dzeltānas kā sienu zīds un pār pleciem vaļēji izlaistie mati piķa melnumā. Uz galdiņa stāvēja tējas trauki un gaŗas pīpes.

Čiangs, kaut ko pateicis ķīniešu valodā, izgāja. Meitene no kādas nišas sienā izņēma ķīniešu tērpu, kas atgādināja mūsu pidžāmas.

„Izģērbies," viņas balss bija kategoriska.

„Vai tas ir nepieciešami?"

„Tu neesi šurp nācis dzert tēju angļu klubā, bet atbrīvot savu garu no ikdienas putekļiem," ķīniete iemeta pidžāmu man rokās, un es nobrīnījos par viņas dzejisko valodu.

„Vai gara atbrīvošanai nepieciešamas sevišķas drēbes?"

„Lai atrastu to, ko esi šeit nācis meklēt, tavai miesai jājūtas brīvi. To nevar panākt ar uniformas nēsāšanu."

(Turpinājums sekos)